fiction.ro

O revistă fantastică

Bogdan-Tudor Bucheru
Lucia Simona Dinescu
Dumitru Stătescu
Liviu Radu
K.J. Bishop

Laurell K. Hamilton
Plăceri interzise

t...3
TRITONIC

interviu
JEFF VANDERMEER

Războiul lui Balzac
o povestire din volumul
VENISS UNDERGROUND

Publicație recomandată de
NUMĂRUL 1 ÎN LUME
PC MAGAZINE
ROMÂNIA
www.pcmagazine.ro

ISBN 973-733-084-6
ISBN 978-973-733-084-0

fiction.ro

Editor:
BOGDAN HRIB
bogdan.hrib@tritonic.ro

Redactor-şef:
MICHAEL HAULICĂ
michael.haulica@tritonic.ro

Colaboratori permanenţi:
HORIA NICOLA URSU,
MIRCEA PRICĂJAN,
LIVIU RADU,
DODO NIŢĂ (România),
PAUL DI FILIPPO,
RICK KLEFFEL,
CHERYL MORGAN (SUA),
MIRCEA OPRIŢĂ (Ungaria)

•

O PUBLICAŢIE
TRITONIC MEDIA,
ISBN (10) 973-733-084-6
ISBN (13) 978-973-733-084-0
ISSN 1841-706 X

www.fiction.ro
www.tritonic.ro
e-mail: editura@tritonic.ro
Tel./Fax:
021.242.73.77;
C.P. 3-12 Bucureşti

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
Fiction.ro / ed.: Bogdan Hrib ; coord.: Michael Haulică – Bucureşti ; Tritonic, 2006
Bibliogr.
Index

I. Hrib, Bogdan (ed.)
II. Haulică, Michael (coord.)

CUPRINS

EDITORIAL

- **Michael Haulică**
  Polemici
  p. 3

ROMAN (fragment)

- **Laurell K. Hamilton**
  Plăceri interzise
  p. 5

INTERVIU

- **Jeff VanderMeer**
  p. 23

NUVELĂ

- **Jeff VanderMeer**
  Războiul lui Balzac
  p. 36

ANTICIPAŢIA ROMÂNEASCĂ

- **Mircea Opriţă**
  Abaţia — o trilogie puternică
  p. 79

SPECIAL GUEST STAR

- **KJ Bishop**
  Tribul Tigru
  p. 90

Volum editat și finanțat de
TRITONIC
grup editorial

Președinte:
BOGDAN HRIB

Director general:
MIREILLE RĂDOI

Coordonator producție:
MARIUS DUMITRIU

Compartiment financiar:
SUSANA BADEA

Proiecte culturale și comunicare:
CRISTIANA BELODAN

Coordonator distribuție:
MARINELA BĂRAN

DTP: Ofelia Coșman,
EXPERT EDIT SRL
e-mail: expert.edit@gmail.com

Bun de tipar:
05.07.2006

Foto coperta 1:
Jeff VanderMeer
© Mia Hansen

PROZĂ SCURTĂ

- **Bogdan-Tudor Bucheru**
  Old City
  p. 96
- **Dumitru Cl. Stătescu**
  Pulbere în vînt
  p. 124

RECENZII

- **Cheryl Morgan** — *Air* de Geoff Ryman
  p. 135
- **Paul Di Filippo** — *Counting Heads* de David Marusek
  p. 138
- **Rick Kleffel** — *Fifty Degrees Below* de Kim Stanley Robinson
  p. 141
- **Horia Nicola Ursu** — *Camouflage* de Joe Haldeman
  p. 144

HYDE PARK

- **Liviu Radu** — Cine rîde de Margareta Nistor
  p. 146

ESEU

- **Lucia Simona Dinescu** — Literatura la interfață și hipertextul
  p. 150

A NOUA ARTĂ

- **Dodo Niță** — Eveniment BD — Tintin în România; Neil Gaiman — portretul unui creator de benzi desenate
  p. 158

EDITORIAL

Polemici

În Helion nr.1/2006 Cornel Robu semnează articolul „Pilaful cu carne fără carne" în care se referă la articolele pe care le-am publicat în suplimentul „Ziarul de duminică" al „Ziarului financiar". Profesorul de la Cluj era deranjat de scriitorii pe care îi propuneam cititorilor români, spunînd că, sub sigla SF, aduc autori care nu prea au legătură cu SF-ul. Venea chiar cu argumente: un articol de Gregory Benford din 1989.

Multă lume a așteptat următoarele mele articole, în speranța că voi da un raspuns, că se va isca o nouă polemică. N-am făcut-o. N-am chef. Nu pot intra în polemici cu un om care își susține părerile, în 2006, cu argumente de acum douăzeci de ani. N-are rost. Dacă evidența cîștigătorilor (sau nominalizaților) la ultimele premii Hugo și Nebula nu l-au făcut să observe că s-au cam schimbat lucrurile în domeniu, că se scrie mai puțin space opera și hard SF decît se scria în anii '70-'80... ce-aș putea să-i mai spun eu?

Eu mă bucur că pot aduce în fața cititorior români scriitorii care sînt ACUM pe val, care dau ACUM tonul în ceea ce se scrie și, în măsura posibilităților, chiar să particip la publicarea cărților lor în limba română, la doar un an, doi, de la publicarea edițiilor originale; și, sper eu, în curînd, chiar în același an.

S-au făcut deja publice nominalizările la cele mai importante premii ale anului (mai puțin World Fantasy, care se vor acorda în noiembrie) și, la parcurgerea lor, m-am bucurat. M-am bucurat pentru că cititorii români vor avea ocazia, în acest an, să citească în limba română cărți ale premiaților din 2006. În destule cazuri, chiar cărțile

premiate. Ceea ce este o noutate pentru piața noastră editorială. Ceea ce, la urma urmei, este normal.

Dar se știe că unul dintre lucrurile cel mai greu de obținut pe lumea asta este normalitatea.

Așa că, dragi amatori de polemici, îmi pare rău că vă dezamăgesc, dar am treabă. Am alte lucruri de scris, de făcut, decît să conving lumea că în 2006 trebuie să vorbim despre literatura care se scrie în 2006, că ceea ce se întîmpla în anii '70 sau '80 ține deja de istorie. Iar eu nu-mi propun să fac istorie literară, ci să trăiesc și să acționez ca un editor pe a cărui agendă scrie 2006.

MICHAEL HAULICĂ

Laurell K. Hamilton

Plăceri interzise

Pentru Gary W. Hamilton, soțul meu,
căruia nu-i plac lucrurile înfricoșătoare,
dar care, totuși, a citit această carte.

1

Willie McCoy fusese un măgar înainte de a muri. Nici chiar moartea nu l-a schimbat. Ședea în fața mea, îmbrăcat într-o jachetă sport din stofă cadrilată. Pantalonii de poliester erau de un verde pastelat. Părul negru, scurt și lucios, încadra o față îngustă și triunghiulară. Înfățișarea sa îmi amintea întotdeauna de un personaj dintr-un film cu gangsteri. Cineva care vinde informații, face comisioane și pe care îl poți elimina definitiv cu ușurință.

Acum, că Willie era vampir, nu se mai punea deloc problema de a fi eliminat. Continua să vîndă informații și să facă comisioane. Nu, moartea nu-l schimbase prea mult. Dar, pentru orice eventualitate, evitam să-l privesc direct în ochi. O regulă de bază cînd aveai de-a face cu vampiri. Willie fusese pe vremuri un tip uns cu toate alifiile, iar acum era un mort-viu la fel de uns cu toate alifiile. O nouă categorie de astfel de creaturi — ceva nou pentru mine.

Stăteam în biroul meu; nu se auzea decît bîzîitul ușor al instalației de aer condiționat. Pereții, de culoarea

cobaltului, culoare pe care șeful meu, Bert, o considera calmantă, accentuau senzația de răcoare.

— Te deranjează dacă fumez? întrebă Willie.

— Da, i-am răspuns, chiar mă deranjează.

— La naiba, n-ai de gînd să faci lucrurile mai ușoare, așa-i?

L-am privit direct pentru o clipă. Ochii îi erau tot căprui. Îmi surprinse privirea, așa încît mi-am coborît-o, fixînd-o pe birou.

Willie rîse, pe un ton șuierător. Nici rîsul nu se schimbase.

— Ia te uită, asta chiar îmi place. Ți-e frică de mine.

— Nu mi-e frică, sînt doar precaută.

— Nu-i nevoie să recunoști. Simt frica din sufletul tău, ceva aproape palpabil care-mi atinge fața, care-mi pătrunde în creier. Ți-e frică de mine pentru că sînt vampir.

Am ridicat din umeri; ce puteam spune? Cum să minți pe cineva care este capabil să-ți simtă frica?

— Ce cauți aici, Willie?

— Ah, ce bună ar fi fost o țigară! Colțurile gurii începură să-i tresară spasmodic.

— Nu credeam că vampirii au reacții nervoase.

Își ridică mîna, aproape atingîndu-și gura. Zîmbi, dezgolindu-și caninii.

— Unele lucruri nu se schimbă niciodată.

Am vrut să-l întreb, ce se schimbă oare? Cum te simți cînd ești mort? Cunoșteam și alți vampiri, dar Willie era primul pe care-l întîlnisem și înainte și după moarte. Încercam un sentiment ciudat.

— Ce vrei?

— Hei, am venit ca să te plătesc. Așa cum face orice client.

I-am aruncat o privire, avînd grijă să-i evit ochii. Acul de cravată reflecta luminile din tavan. Era chiar de aur. Willie nu mai avusese așa ceva înainte. O ducea bine pentru un mort.

— Readuc morții la viață ca să-mi cîștig existența — și n-am vrut să fac o glumă proastă. De ce ar avea nevoie un vampir de un zombi readus la viață?

Clătină scurt din cap de două ori.

— Nu, nici un fel de chestii voodoo. Vreau să te angajez să cercetezi niște ucigași.

— Nu-s detectiv particular.

— Dar faci echipă cu unul, cel puțin pe statul de plată.

Am aprobat din cap.

— Ai putea s-o abordezi direct pe domnișoara Sims și s-o angajezi. N-ai nevoie de mine să-ți fac trampa.

Willie clătină scurt din nou din cap.

— Problema e că ea nu știe atîtea lucruri despre vampiri.

Am oftat.

— Termină cu prostiile, Willie!

Am aruncat o privire la ceasul de pe perete.

— Trebuie să plec peste cincisprezece minute. Nu vreau să las un client să mă aștepte singur într-un cimitir. Poate deveni nervos.

Willie rîse. Un chicotit alinător, deși îi punea în evidență caninii. Vampirii ar fi trebuit cu siguranță să aibă un rîs mai melodios și mai profund.

— Bineînțeles că da. Sînt chiar sigur de asta.

Brusc deveni serios, ca și cum cineva i-ar fi șters zîmbetul de pe față.

Stomacul mi s-a chircit de frică. Vampirii pot trece de la o stare la alta cît ai clipi din ochi. Dacă Willie poate face așa ceva, de ce altceva ar mai fi în stare?

— Ai auzit de vampirii „căsăpiți" în Cartier?

Suna ca o întrebare, așa încît am răspuns.

— Cunosc problema.

Patru vampiri fuseseră măcelăriți în zona noului club al vampirilor. Inimile smulse din piept, capetele retezate.

— Tot mai lucrezi cu polițiștii?

— Sînt încă pe statul de plată al noii echipe de șoc.

Rîse din nou.

— Mda, „echipa-fantomelor". Prea puțini bani, prea puțini oameni.

— Tocmai ai caracterizat cea mai mare parte a activității poliției din oraș.

— Poate ca da, dar polițiștii au aceleași păreri ca și tine, Anita. Ce mai contează încă un vampir mort? Noile legi n-o să schimbe asta.

Trecuseră doar doi ani de la procesul Addison contra Clark. Decizia curții a însemnat o versiune revizuită a ceea ce era viața și a ceea ce nu era moartea. Vampirismul era acum legal în buna și vechea Americă. Una dintre puținele țări care acceptau așa ceva. Funcționarii serviciilor de imigrare se dădeau de ceasul morții încercînd să împiedice imigrarea gloatelor de vampiri din alte țări.

Tot felul de întrebări fuseseră puse în instanță. Trebuiau moștenitorii să renunțe la moștenire? Erai considerat văduv sau văduvă dacă mireasa sau mirele tău devenea un mort-viu? Era considerată crimă uciderea unui vampir? A existat chiar și o propunere de a li se acorda vampirilor drept de vot. Timpurile erau cu adevărat în schimbare.

L-am fixat pe vampirul din fața mea și am ridicat din umeri. Chiar credeam cu adevărat că avea sau nu importanță un vampir în plus sau în minus? Poate da.

— Dacă crezi că asta-i părerea mea, de ce ai mai venit să mă vezi?

— Pentru că ești cea mai bună din branșă. Avem nevoie de cel mai bun.

Era prima dată cînd folosea cuvîntul „avem".

— Pentru cine lucrezi, Willie?

Zîmbi ușor, un zîmbet ascuns, ca și cum ar fi știut ceva ce ar fi trebuit să știu și eu.

— Nu-ți bate capu' cu asta. Se plătește foarte bine. Pentru a cerceta aceste crime avem nevoie de cineva care cunoaște viața de noapte.

— Willie, am văzut cadavrele. Mi-am spus părerea polițiștilor.

— Ce crezi? Se aplecă în scaun, sprijinindu-se cu mîinile mici, întinse, de birou. Avea unghiile decolorate, aproape albe, fără nici un pic de sînge.

— Am făcut un raport complet polițiștilor. L-am privit fix, aproape uitîndu-mă direct în ochii lui.

— Nici să nu încerci să-mi vinzi asemenea prostii, da?

— N-am dreptul să discut problemele poliției cu tine.

— Le-am spus că n-o să fii de acord cu așa ceva.

— Cu ce să fiu de acord? Nu mi-ai spus absolut nimic.

— Vrem să cercetezi uciderea vampirilor, să descoperi cine sau ce face așa ceva. Plătim de trei ori onorariul tău obișnuit.

Am clătinat din cap. Așa se explica faptul că nenorocitul de Bert, lacom ca întotdeauna, stabilise această întîlnire. Știa care era părerea mea despre vampiri, dar contractul mă obliga cel puțin să mă întîlnesc cu un client care îi dăduse un avans. Șefu' ar fi făcut aproape orice pentru bani. Și mai credea că așa aș face și eu. Urma să am o „discuție" cu Bert foarte curînd.

M-am ridicat.

— Polițiștii cercetează crimele. Le dau deja tot ajutorul de care sînt în stare. Într-un anume fel, chiar lucrez la aceste cazuri. Economisește-ți banii.

Willie rămase așezat, nemișcat, fixîndu-mă cu privirea. Nu avea acea imobilitate neînsuflețită a celor morți de mult timp, dar nu mai era decît un pas pînă acolo.

Mă trecu un fior pe șira spinării și am simțit frica pînă în gît. Am rezistat tentației de a scoate crucifixul de sub bluză și a-l forța pe Willie să iasă din birou. Era neprofesional să dai afară un client folosind un obiect sfînt. Așa încît am rămas nemișcată, așteptînd să văd ce avea să facă în continuare.

— De ce nu vrei să ne ajuți?

— Willie, trebuie să mă întîlnesc cu alți clienți. Îmi pare rău că nu te pot ajuta.

— Cu alte cuvinte, nu vrei să ne ajuți.

Am aprobat din cap.

— Crezi ce vrei. Am înconjurat biroul pentru a-l conduce pînă la ușă.

Se mișcă cu o rapiditate de felină, pe care nu o avusese niciodată, dar am prins mișcarea și am făcut un pas înapoi înainte să mă prindă de mînă.

— Nu-s ultima tipă drăguță care să cadă pradă „trucurilor" tale.

— M-ai văzut mișcîndu-mă.

— Te-am auzit mișcîndu-te. Ești mort-viu de prea puțină vreme, Willie. Vampir sau nu, mai ai încă multe de învățat.

Se încruntă, cu mîna încă pe jumătate întinsă spre mine.

— Poate că da, dar nici o ființă umană n-ar fi putut evita o astfel de mișcare. Se apropie, jacheta cadrilată atingîndu-mă ușor. Atît de aproape unul de altul, aveam aproximativ aceeași înălțime — amîndoi eram mici de statură. Ochii îi erau exact la același nivel cu ai mei. Mi-am fixat privirea cît am putut mai tare pe umărul lui.

Am avut nevoie de toată voința de care eram capabilă pentru a nu face un pas înapoi. Dar, la naiba, mort-viu sau nu, era tot Willie McCoy. N-aveam de gînd să-i dau un motiv de satisfacție.

— Nu ești ființă umană mai mult decît sînt eu, zise Willie.

M-am îndreptat spre ușă. Nu era vorba să fi dat înapoi din fața lui. Am făcut doar cîțiva pași înapoi ca să deschid ușa. Am încercat să conving sudoarea care-mi curgea șiroaie pe spate că exista o diferență între cele două lucruri. Sentimentul de frică pe care-l simțeam în stomac nu părea să fie de altă părere.

— Chiar trebuie să plec acum. Mulțumesc că te-ai gîndit la firma Animators, Inc.

I-am oferit cel mai profesional zîmbet cu putință, orbitor, dar lipsit complet de orice căldură.

Se opri în prag.

— De ce nu vrei să lucrezi pentru noi? Trebuie să le spun ceva cînd mă întorc.

Nu eram sigură, dar mi s-a părut că simt o nuanță de frică în vocea sa. Urma să aibă probleme pentru că n-a reușit? Mi-a părut rău pentru el deși știam că era o prostie. Pentru numele lui Dumnezeu, era doar un mort-viu care stătea și mă privea — era același Willie, cu hainele lui caraghioase și cu mîinile mici și nervoase.

— Spune-le, oricine ar fi, că nu lucrez pentru vampiri.

— O regulă de neclintit?

Din nou suna ca o întrebare.

— De beton.

Ceva i se întipări fugar pe fața sub care se ghicea același bătrîn Willie. Vrednic de milă.

— Aș fi vrut să nu spui asta, Anita. Aceste persoane nu acceptă să fie refuzate de nimeni.

— Cred că ai abuzat de ospitalitatea mea. Nu-mi place să fiu amenințată.

— Nu-i o amenințare, Anita. E adevărul adevărat. Își îndreptă cravata, își mîngîie acul de aur, își îndreptă umerii subțiri și plecă.

Am închis ușa în urma lui și m-am rezemat de ea. Simțeam cum mi se înmoaie genunchii. Dar nu era timp să stau și să tremur. Doamna Grundick era deja probabil în cimitir. Cu geanta ei mică și neagră și cu fiii ei mari, așteptîndu-mă ca să-i înviu soțul din morți. Era o problemă legată de misterul a două testamente complet diferite. Totul urma să se rezolve fie după ani de procese costisitoare, fie prin readucerea lui Albert Grundick din lumea celor morți pentru a fi interogat.

Aveam în mașină tot ceea ce-mi trebuia, inclusiv puii de găină. Am scos crucifixul de argint de sub bluză și l-am lăsat să atîrne deasupra, la vedere. Aveam cîteva pistoale și știam cum să le folosesc. În birou aveam un Browning de 9 milimetri, cîntărea puțin peste un kilogram, gloanțe placate cu argint și tot tacîmul. Argintul nu avea să omoare vampirii, dar îi putea descuraja. Îi forța să aștepte să li se închidă rănile, ceea ce dura la fel de mult ca la oameni. Mi-am șters palmele transpirate de fustă și am ieșit pe ușă.

Craig, secretarul din tura de noapte, butona furios tastatura calculatorului. Ochii i se măriră pe măsură ce păşeam pe carpeta groasă. Poate din cauza crucii care se legăna pe lanţul lung. Sau poate din cauza sacului de pe umăr şi a pistolului la vedere. N-a comentat deloc. Inteligent tip.

Mi-am pus jacheta de catifea reiată deasupra. Jacheta nu ascundea prea bine pistolul, dar n-avea nici o importanţă. Mă îndoiam că cei din familia Grundick sau avocaţii lor aveau să observe acest lucru.

2

Apucasem răsăritul soarelui pe cînd conduceam spre casă în acea dimineaţă. Urăsc răsăriturile de soare. Ele înseamnă că mi-am depăşit programul obişnuit şi am lucrat toată blestemata de noapte. Sînt mai mulţi copaci pe marginea autostrăzilor din St. Louis decît în oricare oraş prin care trecusem. Puteam aproape admite că aceşti copaci chiar arătau bine în bătaia primelor raze de soare ale dimineţii. Apartamentul meu arată întotdeauna deprimant de alb şi vesel sub soarele de dimineaţă. Pereţii au aceeaşi culoare, alb, de îngheţată cu vanilie, ca oricare alte apartamente văzute vreodată. Carpeta e într-o nuanţă frumoasă de gri, preferabilă celei mult mai obişnuite, cafeniu precum rahatul de cîine.

Apartamentul are doar un dormitor. Mi s-a spus că are o vedere frumoasă spre parcul din apropiere. Nu sînt de aceeaşi părere. Dacă ar fi fost după mine, n-ar fi fost nici o fereastră. Am rezolvat problema cu nişte draperii grele care transformau ziua cea mai însorită într-un amurg rece.

Am dat radioul în surdină pentru a acoperi zgomotele uşoare făcute de vecinii mei obişnuiţi să trăiască la lumina zilei. M-a furat somnul în compania muzicii suave a lui Chopin. Telefonul sună un minut mai tîrziu.

Am mai stat întinsă încă un minut, blestemîndu-mă că uitasem să conectez robotul. Oare să-l ignor? Am renunțat după alte cinci țîrîituri.

— Alo?

— Oh, îmi pare rău. Te-am trezit?

O voce necunoscută de femeie. Dacă era vreun comis voiajor, eram pe punctul de a deveni violentă.

— Cine-i acolo?

M-am uitat chiorîș la ceasul de pe noptieră. Opt. Dormisem aproape două ore. Drace!!

— Monica Vespucci.

Ca și cum numele ar fi trebuit să explice totul. N-a făcut-o.

— Da.

Am încercat să fiu amabilă, s-o încurajez. De fapt, a sunat ca un mîrîit.

— Oh, ei bine... Sînt Monica și lucrez cu Catherine Maison.

Am strîns receptorul în mînă și am încercat să gîndesc. N-o fac prea bine după doar două ore de somn. Catherine era o bună prietenă, un nume cunoscut. Probabil că-mi pomenise în treacăt de această femeie, dar nu-mi puteam aminti nici în ruptul capului.

— Desigur, Monica, da. Ce vrei?

Exprimarea era grosolană, chiar și pentru mine.

— Îmi pare rău dacă nu sînt într-o dispoziție prea bună. Am lucrat pînă la șase.

— Dumnezeule, vrei să spui că n-ai dormit decît două ore. Îți vine să mă împușți, nu?

Nu i-am răspuns. Nu-s chiar atît de prost crescută.

— Vrei ceva, Monica?

— Bineînțeles. Dau o petrecere surpriză pentru tipe încă celibatare. Pentru Catherine. Se căsătorește luna viitoare, știi, da?

Am aprobat din cap, mi-am amintit că nu mă poate vedea, așa încît am mormăit:

— Am și eu ceva de făcut pentru pentru nunta asta.

— Oh, știu asta. Rochii frumoase pentru domnișoare de onoare, așa-i?

De fapt, ultimul lucru pe care vroiam să-l fac era să cheltuiesc o sută douăzeci de dolari pe o rochie de ocazie, roz-aprins, lungă, cu mîneci bufante. Dar era nunta lui Catherine.

— Ce-i cu petrecerea surpriză?

— Oh, cred că bat cîmpii, așa-i? Iar tu ai nevoie neapărat să dormi.

M-am întrebat dacă, urlînd la ea, aș fi făcut-o să termine mai repede conversația. Nu, probabil ar fi plîns.

— Te rog, Monica, ce vrei?

— Ei bine, știu că te anunț cu prea puțin timp înainte, dar mi-a ieșit pur și simplu din minte. Am vrut să te sun acum o săptămînă, dar n-am mai ajuns s-o fac.

De data asta, am crezut-o.

— Zi mai departe.

— Petrecerea e diseară. Catherine mi-a spus că nu bei, așa încît mă întrebam dacă n-ai putea să conduci...

Am rămas fără replică un minut, întrebîndu-mă dacă să-mi ies din sărite, iar dacă aș face-o, cu ce m-ar fi ajutat. Poate aș fi spus exact ce gîndeam, dacă aș fi fost mai trează.

— Nu crezi că mă anunți cam tîrziu de vreme ce vrei să fiu șofer?

— Știu, și îmi pare rău. Am fost cu capul în nori în ultima vreme. Catherine mi-a spus că de obicei îți iei liber serile de vineri și sîmbătă. N-ai liber vinerea asta?

De fapt, aveam, dar nu țineam cîtuși de puțin să renunț la singura mea seară liberă în favoarea aiuritei de la celălalt capăt al firului.

— Chiar sînt liberă diseară.

— Minunat! Să-ți dau niște indicații cum să ajungi aici ca să ne poți lua după program. E bine așa?

Nu era, dar ce altceva puteam spune?

— În regulă.

— Ai creion și hîrtie?

— Ai spus că lucrezi pentru Catherine, da?

Începeam să mi-o amintesc pe Monica.

— Ei bine, da.

— Știu unde lucrează Catherine. N-am nevoie de indicații să ajung acolo.

— Oh, proastă mai sînt. Atunci, ne vedem pe la cinci. În rochie, dar să nu porți pantofi cu toc. S-ar putea să dansăm.

Uram să dansez.

— Sigur, ne vedem atunci.

— Pe diseară.

Legătura se întrerupse. Am cuplat robotul și m-am ghemuit din nou sub cearșafuri. Monica lucra cu Catherine, ceea ce însemna că era avocată. Un gînd înfricoșător. Poate era una dintre persoanele care erau organizate doar la serviciu. Nu .....

Îmi trecu prin cap, mult prea tîrziu de altfel, că puteam să fi refuzat invitația. La naiba, ce m-am grăbit! Ei bine, cît de rău putea fi? Să urmăresc niște străini făcîndu-se praf. Și dacă aveam noroc, poate că cineva avea să-mi borască în mașină.

Am avut parte de cel mai ciudat vis de îndată ce am adormit din nou. Un vis despre această femeie pe care n-o cunoșteam, despre o plăcintă cu cremă de cocos și despre funerariile lui Willie McCoy.

3

Monica Vespucci purta la butonieră o cocardă pe care scria „Vampirii sînt și ei oameni". Nu era un început prea promițător pentru acea seară. Purta o bluză albă de mătase, cu guler înalt și răsfrînt, care-i punea în evidență pielea bronzată. Părul îi era tuns scurt de o mînă expertă; machiajul, perfect.

Cocarda ar fi trebuit să mă pună în gardă vis-á-vis de tipul de petrecere pe care o plănuise. Dar sînt și zile în care nu prea-mi pică fisa la timp.

Purtam blugi negri, cizme pînă la genunchi și o bluză purpurie. Părul se asorta cu ținuta, buclele negre coborînd pînă spre umeri. Ochii de o culoare uniformă, maro-închis, se potriveau cu părul. Doar culoarea pielii ieșea în evidență — prea palidă, germanică în contrast cu cea oacheșă, latină. Un fost iubit mă comparase odată cu o mică păpușă de porțelan. I s-a părut că-mi face un compliment. Mie nu. Sînt diverse motive pentru care nu mi se dau multe întîlniri.

Bluza avea mîneci lungi pentru a masca atît teaca cuțitului de la încheietura dreaptă cît și cicatricele de pe mîna stîngă. Pistolul îl încuiasem în portbagajul mașinii. Nu credeam că petrecerea o să degenereze atît de mult încît să am nevoie de el.

— Îmi pare atît de rău că am lăsat toate treburile pentru ultima clipă, Catherine. De aceea sîntem doar noi trei. Restul aveau deja alte planuri, spuse Monica.

— Ia te uită, oamenii își mai fac și planuri pentru vineri noaptea, am replicat eu.

Monica se holbă la mine ca și cum încerca să-și dea seama dacă glumeam sau nu.

Catherine mă avertiză cu privirea. Le-am zîmbit cît mai angelic cu putință. Monica îmi întoarse zîmbetul. Numai Catherine nu se lăsă prostită.

Monica porni pe stradă în jos, aproape dansînd, beată de fericire. Băuse doar două pahare la cină. Semn rău.

— Fii amabilă cu ea, îmi șopti Catherine.

— Dar ce-am spus?

— Anita!

Intonația vocii semăna cu cea a tatălui meu cînd întîrziam prea mult noaptea.

Am oftat.

— N-ai nici un haz în seara asta.

— Am de gînd să mă distrez de minune.

Își ridică mîinile spre cer. Era tot în costumul șifonat purtat la birou. Vîntul îi răvășea părul lung, arămiu. N-am fost niciodată în stare să mă hotărăsc nici dacă Catherine

ar fi fost mai drăguță dacă și-ar fi scurtat părul, ca să-i iasă mai întîi în evidență fața, nici dacă părul lung era cel ce o făcea frumoasă.

— Dacă trebuie să renunț la una dintre singurele nopți libere, atunci am de gînd să mă distrez... de minune, zise ea.

Ultimele cuvinte le pronunță pe un ton atît de pătimaș, încît m-am holbat la ea.

— Doar n-ai de gînd să te faci praf și pulbere, nu?

— Poate că da.

Părea ursuză.

Catherine știa că nu sînt de acord cu băutura sau, mai degrabă, nu înțeleg ce rost are băutura. Nu-mi place să las garda jos, iar dacă doresc să-mi fac de cap, decizia trebuie să-mi aparțină doar mie.

Lăsasem mașina într-o parcare la două străzi distanță. O parcare împrejmuită cu un gard din fier forjat. Nu erau multe parcări în acea zonă din apropierea rîului. Străzile înguste, pavate cu cărămizi, cu trotuare înguste, de tip vechi, fuseseră proiectate pentru cai, nu pentru mașini. Străzile fuseseră proaspăt spălate de o ploaie rapidă de vară care venise și trecuse în timp ce luam cina. Primele stele, diamante pe înveliș de catifea, străluceau deasupra noastră.

— Da' grăbiți-vă odată, leneșe ce sînteți! urlă Monica.

Catherine mă privi și rînji. Următorul lucru pe care l-am văzut era că fugea spre Monica.

— Oh, pentru numele lui Dumnezeu, am bombănit eu. Poate că dacă aș fi băut la cină aș fi alergat și eu — fapt de care mă cam îndoiam.

— Hai, nu fi atît de bleagă, îmi strigă peste umăr Catherine.

Bleagă? Le-am ajuns din urmă la pas. Monica chicotea. Nu-mi puteam da seama cum, dar știusem că așa avea să facă. Catherine și Monica se sprijineau una pe cealaltă, rîzînd. Am bănuit că rîdeau de mine.

Monica se liniști destul pentru a șopti cu o voce voit de rău-augur.

— Știi ce-i imediat după colț?

Bineînțeles că știam. Ultimul vampir ucis fusese găsit doar la patru străzi depărtare. Ne aflam în ceea ce vampirii numeau „Cartierul". Ființele umane îl numeau Promenadă, Piața însîngerată, în funcție de cît de grosolan voia să fie fiecare.

— *Plăceri interzise*, am zis eu.

— Oh, rahat, mi-ai stricat surpriza.

— Ce-i asta, *Plăceri interzise*? întrebă Catherine.

Monica chicoti.

— Oh, minunat, la urma urmei surpriza nu-i stricată complet.

O luă de braț pe Catherine.

— Promit să-ți placă aici.

Poate lui Catherine i-ar fi plăcut, mie cu siguranță nu, dar le-am urmat oricum după colț. Firma de neon avea culoarea sîngelui arterial. Simbolismul nu-mi era necunoscut.

Am urcat trei trepte late și am ajuns la o ușă în fața căreia stătea un vampir. Părul negru, tuns scurt, ochi mici și palizi. Umerii masivi amenințau să rupă tricoul sport, negru și strîmt. Mușchii se păstrau oare și după moarte?

Chiar din prag se auzea zumzetul vocilor, rîsetele, muzica. Sunetul profund, murmurător al multor oameni, aflați într-un spațiu închis, hotărîți să se distreze bine.

Vampirul stătea nemișcat lîngă ușă. Totuși, înlăuntrul lui se mai simțea o mișcare, ceva-încă-viu, ca să zic așa. Nu părea să fi fost mort de mai mult de douăzeci de ani, poate nici atît. În întuneric, chiar și mie îmi părea o ființă umană. Pielea era sănătoasă și avea o culoare normală, semn că se hrănise deja în acea seară. Obrajii, aproape îmbujorați, indicau o infuzie de sînge proaspăt.

Monica îi pipăi brațul.

— Ohoo, ce mușchi.

Vampirul rînji, arătîndu-și caninii. Catherine căscă gura, aproape sufocîndu-se. Rînjetul deveni și mai larg.

— Buzz e un vechi prieten, așa-i, Buzz?

Vampirul Buzz? Cu siguranță, nu.

Dar el aprobă din cap.

— Intră, Monica. Masa te așteaptă.

Masă? Ce influență avea Monica aici? *Plăceri interzise* era unul dintre cele mai la modă cluburi din „Cartier", iar aici nu se făceau rezervări.

Pe ușă era un anunț cu litere de-a șchioapă: „Intrarea interzisă cu cruci, crucifixe sau alte obiecte sfinte". L-am citit și am trecut mai departe. N-aveam nici cea mai mică intenție să mă despart de crucifix.

O voce amplă și melodioasă ne învălui.

— Anita, ce bine c-ai venit.

Vocea îi aparținea lui Jean-Claude, proprietarul clubului și vampir-suprem. Arăta exact cum trebuia să arate un vampir. Șuvițele de păr ușor cîrlionțate se încurcau în gulerul de dantelă albă al unei cămăși de modă veche. Manșetele din aceeași dantelă acopereau mîinile palide, cu degete lungi. Cămașa, descheiată, lăsa să se vadă parte din pieptul gol, uscățiv, ascuns de și mai multe dantele. Nici un bărbat n-ar fi purtat o astfel de cămașă. Dar purtată de vampir, părea într-adevăr bărbătească.

— Vă cunoașteți? Monica păru surprinsă.

— Oh, da, răspunse Jean-Claude. Am mai întîlnit-o pe domnișoara Blake.

— Am ajutat poliția în cazurile de crimă de pe Promenadă.

— E experta lor în vampiri. Cuvîntul „expert" fu pronunțat cu o intonație blîndă, caldă și vag obscenă.

Monica chicoti. Catherine îl fixa pe Jean-Claude cu ochi mari și inocenți. I-am atins mîna și tresări brusc de parcă s-ar fi trezit dintr-un vis. Nu m-am obosit să vorbesc în șoaptă, știind că Jean-Claude avea să mă audă oricum.

— Un sfat important pentru siguranța ta: să nu privești niciodată un vampir în ochi.

Aprobă din cap. O primă umbră de frică i se așternu pe chip.

— N-aș face niciodată rău unei tinere atît de drăguțe. Luă mîna lui Catherine și o ridică la gură. O simplă atingere cu buzele. Catherine roși.

Jean-Claude sărută și mîna Monicăi. Mă privi și rîse.

— Nu-ți face griji, micuța mea reanimatoare. N-o să te ating. Ar însemna să trișez.

Făcu o mișcare și ajunse lîngă mine. Mi-am fixat privirea pe pieptul lui. O cicatrice, o arsură, era aproape ascunsă sub dantele. O arsură de forma unei cruci. Oare cu cîte zeci de ani înainte îi întipărise cineva o cruce pe piele?

— Așa cum faptul că porți o cruce e un avantaj necinstit.

Ce puteam spune? Avea dreptate, într-un anume fel.

Ce păcat că nu doar simpla formă a crucii putea răni un vampir, altfel Jean-Claude ar fi fost în rahat pînă-n gît. Din păcate, crucea trebuia binecuvîntată și sprijinită de credință. Un ateu fluturînd o cruce în fața unui vampir era o priveliște vrednică de milă.

Îmi rosti numele ca o adiere care-mi atinse pielea.

— Anita, la ce te gîndești?

Vocea îi era atît de liniștitoare. Am vrut să-mi ridic privirea pentru a vedea fața care se potrivea cu astfel de cuvinte. Jean-Claude fusese intrigat de imunitatea mea parțială la puterile lui. De asta și de cicatricea, arsura în formă de cruce, de pe mîna mea. Cicatricea i se părea amuzantă. De cîte ori ne întîlneam, își dădea toată silința să-și arunce vraja asupra mea; eu să-l ignor. Și cîștigasem de fiecare dată pînă acum.

— Nu ai protestat niciodată pînă acum că purtam cruce.

— Atunci lucrai cu polițiștii, acum nu.

Privindu-i fix pieptul, mă întrebam dacă dantela era la fel de moale precum părea; probabil că nu.

— Ești atît de nesigură pe puterile tale, micuță reanimatoare? Crezi că puterea de a-mi rezista zace doar în bucata de argint din jurul gîtului?

Nu credeam, dar știam că ajuta. Jean-Claude recunoscuse că avea două sute cinci ani. Un vampir acumulează mari puteri în două secole. Sugera că eram lașă. Nu eram.

Am întins mîna să desfac lanțul și crucea mi-a căzut în mînă. Jean-Claude se îndepărtă și îmi întoarse spatele. O blondă, o ființă umană, apăru lîngă mine. Îmi dădu un talon și luă crucea. Drăguț, o fată-care-are-grijă-de-obiectele-sfinte.

Brusc, m-am simțit goală fără crucea cu care dormeam și făceam duș.

Jean-Claude se apropie din nou.

— Anita, nu vei rezista spectacolului de astă-seară. Cineva te va „vrăji".

— Nu, am replicat eu.

Dar e greu să te dai dură cînd fixezi pieptul cuiva. Ai nevoie de contact vizual pentru a juca dur, dar acum nici nu putea fi vorba de așa ceva.

Rîse. Sunetul părea să-mi mîngîie pielea, ca atingerea unei blănuri. Cald și mirosind ușor a moarte.

Monica mă apucă de braț.

— O să-ți placă la nebunie, promit.

— Da, afirmă Jean-Claude. Va fi o noapte pe care n-o vei uita niciodată.

— E o amenințare?

Rîse din nou; același sunet cald.

— Anita, ne aflăm într-un local al plăcerii, nu unul al violenței.

Monica mă trăgea de braț.

— Grăbește-te, spectacolul trebuie să înceapă.

— Ce spectacol? întrebă Catherine.

A trebuit să zîmbesc.

— Catherine, fii binevenită în singurul club de striptease din lume al vampirilor.

— Glumești.

— Pe cuvînt de onoare. Am aruncat o privire spre ușă, habar n-aveam de ce. Jean-Claude stătea complet nemișcat,

fără a părea conștient de nimic, ca și cum n-ar fi fost acolo deloc. Apoi, făcu o mișcare, ducînd o mînă palidă la buze. Îmi trimise o sărutare din cealaltă parte a camerei. Spectacolul începuse.

(fragment din volumul Plăceri interzise, *în curs de apariție la Editura Tritonic)*

Traducere din limba engleză de
Florin Mircea TUDOR

Laurell K. Hamilton s-a născut în Heber Springs, Arkansas, la 19 februarie 1963. Romanele ei îmbină intriga polițistă cu fantasticul și alte genuri, ca de pildă horror și fantasy. Pînă în prezent, cărțile care o au protagonistă pe Anita Blake, vînătoarea de vampiri, s-au vîndut în peste 2 milioane de exemplare și au fost traduse în 16 limbi. Trăiește în St. Louis, Missouri.

Bibliografie selectivă: seria Anita Blake — *Guilty Pleasures* (1993), *The Laughing Corpse* (1994), *Circus of the Damned* (1995), *The Lunatic Café* (1996), *Bloody Bones* (1996), *The Killing Dance* (1997), *Burnt Offerings* (1998), *Blue Moon* (1998), *Obsidian Butterfly* (2000), *Narcissus in Chains* (2001), *Cerulean Sins* (2003), *Incubus Dreams* (2004), *Micah* (2006); *Danse Macabre* (iunie 2006), *Strange Candy* (primul volum de povestiri cu Anita Blake — octombrie 2006); seria Meredith Gentry — *A Kiss of Shadows* (2000), *A Caress of Twilight* (2001), *Seduced by Moonlight* (2004), *A Stroke of Midnight* (2005), *Mistral's Kiss* (decembrie 2006)

Site: www.laurellkhamilton.org

Premiul Arthur C. Clarke 2006

Pe 26 aprilie s-a anunțat cîștigătorul Premiului Arthur C. Clarke din acest an. El este Geoff Ryman, iar premiul i-a revenit pentru romanul *Air*.

Ceilalți nominalizați au fost: Kazuo Ishiguro (*Never Let Me Go*), Ken MacLeod (*Learning The World*), Alastair Reynolds (*Pushing Ice*), Charles Stross (*Accelerando*) și Liz Williams (*Banner Of Souls*).

Să tragi cu urechea la propriile-ți gînduri

Interviu cu Jeff VanderMeer

Cînd ai început să scrii? Și ce anume scriai la început?

Prima mea „operă" a fost un poem ce se intitula „Cum iubesc marea". La șapte-opt ani am scris multe poezii. Mai tîrziu, prin clasa a șasea, am scris prima mea povestire, care era despre două vulpi foarte șirete și era bazată pe una dintre fabulele lui Esop (se prea poate să fi fost curat plagiat!). La scurt timp după aceea am scris o serie de povești ce avea drept erou un atlant pe nume Dracus; aventurile lui erau inspirate din mitologia greacă, pe care tocmai o studiam la școală. Cred că e de prisos să precizez că toate astea erau oribile din punct de vedere literar.

Cum ai ajuns să scrii literatură fantastică? Care sînt autorii care, după părerea ta, te-au influențat cel mai mult, mai ales în această direcție?

Lista celor care m-au influențat e îndeajuns de eclectică, dar Edward Whittemore, Nabokov și Angela Carter sînt în vîrful acestei liste. Să-i mai adaug pe John Irving, M. John Harrison, Stepan Chapman, Borges, Calvino... Sînt mulți.

Îți mai amintești cum ai descoperit Ambergris, unde erai, ce făceai?

Da. Trecuse de miezul nopții. Dormeam. M-am trezit brusc, avînd în minte imaginea unui misionar ce ridică

privirea spre o femeie aflată la o fereastră de la etajul trei. Primele rînduri ale poveștii îmi erau limpezi de-acum. Era o imagine atît de clară, încît am alergat la computer și-am început să scriu începutul nuvelei „Dradin, in Love". Ceea ce nu pot să-mi explic, iar asta-mi dă fiori, e felul în care Ambergris s-a conturat pornind de la acea imagine. Scriam — primele șapte paragrafe din „Dradin" au rămas practic neschimbate, ca poveste, de-a lungul tuturor rescrierilor ulterioare — și Ambergris și-a făcut apariția, practic din nimic: numele acelui loc, detaliile, tot. A fost o experiență irepetabilă. Tremuram, iar ochii mi s-au umplut de lacrimi, fiindcă habar nu aveam încotro mă îndreptam, și totuși continuam să scriu, fără a conștientiza, cel puțin în aparență, procesul creativ. Am mai trăit asemenea experiențe — și pînă atunci, și de atunci încoace — dar niciodată la o asemenea scară. De regulă, atunci cînd scrii inspirat de un vis — fie el oricît de extraordinar — rezultatul e de rahat... E-adevărat, mă pregătisem oarecum pentru această experiență: aveam de gînd, de cînd aflasem povestea cu pricina, să scriu despre părinții celui mai bun prieten al meu, care se întîlniseră atunci cînd tatăl acestuia ridicase privirea și o văzuse pe mamă la etajul al treilea, iar apoi alergase în sus pe scări și o ceruse de soție, fără nici un preambul; în al doilea rînd, scrisesem o povestire în care apărea fluviul Moth, dar nu și Ambergris, și îmi propusesem să scriu o alta despre fluviul Moth, dar care să fie pe de-a întregul fantastică.

Al doilea roman pe care l-ai publicat, *Veniss Underground,* nu-și situează acțiunea în Ambergris, pînă atunci locul tău predilect, dar un cititor avizat poate descoperi o mulțime de conexiuni între cele două peisaje ficționale. De pildă, motivul subteranelor. Ce anume te atrage la acestea?

Am fost dintotdeauna atras de locurile ascunse. Îmi plac la nebunie labirinturile vegetale, îmi place să bat cărări îndepărtate de cele cunoscute tuturor. În copilărie, pe cînd locuiam în Gainesville, Florida, unul dintre jocurile prefe-

rate împreună cu sora mea era să găsim căi de-a ajunge dintr-o parte într-alta a orășelului fără a fi văzuți de nimeni, iar asta însemna să străbatem crîngurile și alte insule de sălbăticie din peisajul urban obișnuit. Week-end-urile ni le petreceam explorînd împrejurimile, călare pe bicicletă. În cele cîteva ocazii în care am fost în peșteri, am avut senzația că trăiesc o aventură plină de mister. Cred că din toate astea se trage apetența mea pentru subterane. În rest, de vină e probabil subconștientul, care joacă un rol important în scrierile mele.

Veniss e un topos incredibil de detaliat și atrăgător. Dar personajele și emoțiile lor sînt cele care domină lectura. Unul dintre recenzenți afirma că romanul ascunde surpriza unui adevărat șoc emoțional. Tu, ca autor, ce ne-ai putea spune? Despre ce e vorba?

Într-un fel, cînd scrii ficțiune încerci să astupi prăpastia care se cască între ființele umane. Îți propui să reușești imposibilul, să tragi cu urechea la gîndurile altora. De fapt, tot ce faci e să tragi cu urechea la propriile-ți gînduri. Nucleul romanului *Veniss Underground* e motivul memoriei, al amintirii și al imposibilității de a ști cu adevărat ce gîndește o altă persoană. Și, acest lucru fiindu-ne interzis, e limpede că nu-i putem pătrunde sentimentele față de noi înșine. Am folosit decorul unui viitor îndepărtat în care tehnologia înlătură acest obstacol. După părerea mea, punctul nodal al cărții e scena în care Shadrach accesează amintirile fostei sale iubite. În lipsa acesteia, tot ce urmează ar fi fost anticlimactic.

Ediția românească a volumului *Veniss Underground* va cuprinde și toate povestirile care se încadrează în acest univers ficțional*. Va exista o ediție extinsă

---

* Ediția românească va fi cea mai extinsă dintre toate cele editate pînă acum (n. red.)

a cărții în State și în Marea Britanie, la fel cum, cu fiecare nouă ediție, *City of Saints and Madmen* crește simțitor? Ai de gînd să mai scrii povestiri despre Veniss?

Voi scrie despre viitorul foarte îndepărtat al universului din *Veniss Underground*, un viitor atît de îndepărtat încît va părea mai degrabă o scriere fantasy. Lucrez acum la o povestire intitulată „The Circus on the Bridge", aceasta e cea mai recentă manifestare a acestui univers. În Statele Unite, ediția de la Bantam include, cu doar două excepții, toate povestirile despre Veniss. Pentru Marea Britanie nu există deocamdată nimic concret în privința unei ediții extinse.

Noul tău roman, a cărui acțiune se petrece în apreciatul univers ambergrisian, a fost de curînd lansat în Marea Britanie și va apărea la toamnă și în Statele Unite. La ce să se aștepte cititorii de la prima scriere de amploare romanescă situată în Ambergris? De ce ai ales tocmai acest moment pentru a te lansa în această întreprindere, după ce Ambergris a fost rezervat mai degrabă povestirilor?

Prima mea carte despre Ambergris, *City of Saints and Madmen*, nu e o serie de povestiri oarecare, aș vedea-o mai degrabă ca pe un roman-mozaic. Piesele care alcătuiesc acest mozaic, unele mai lungi, altele mai scurte, sînt gîndite să funcționeze ca un întreg. Apariția noului meu roman, *Shriek: An Afterword*, s-a întîmplat să coincidă cu momentul în care am decis că eram pregătit să evoluez de la povestire și nuvelă la roman. *Shriek* e primul roman în toată puterea cuvîntului pe care l-am scris și, probabil, cu cele 135000 de cuvinte ale sale, e cea mai amplă construcție în proză pe care am să o scriu vreodată. Am început să lucrez la el în 1998, dar atunci încă nu stăpîneam pe deplin tehnicile literare pe care le consideram necesare pentru a termina romanul. Pe de altă parte, e o scriere foarte personală, iar pentru a scrie despre tine însuți e nevoie de o anumită

distanță, de o detașare față de evenimentele din viața reală care te-au inspirat.

Toți comentatorii operei tale sînt unanimi în a declara că geografia scrierilor tale — fie că e vorba de Ambergris sau de Veniss — devine un personaj în sine. *Shriek: An Afterword* face un pas înainte, iar personajele umane trec în prim-plan. E vorba de un experiment sau de un progres?

M-am aplecat dintotdeauna cu mare atenție asupra personajelor mele și ceea ce am făcut a fost să ridic locurile pe care le descriam la nivelul complexității acestora. Cînd proza e scrisă la persoana a treia, locul capătă o anumită calitate barocă ce influențează mai acut, în aparență, viețile personajelor. *Shriek*, pe de altă parte, e o istorisire la persoana întîi, mai relaxată, mai puțin stilizată. Ceea ce deosebește cu adevărat ultimul meu roman de scrierile anterioare e faptul că descrie viețile unor personaje, Duncan și Janice Shriek, în vreme ce povestirile din *City of Saints* se concentrau mai degrabă asupra aspectului narativ, asupra progresiei epice. Nu toate poveștile necesită aceeași complexitate a personajelor. Dacă ne luăm după definiția unanim acceptată a complexității caracterizării, da, *Shriek* atinge un nivel superior.

Cît din Duncan Shriek e Jeff VanderMeer?

Sînt în fiecare dintre personajele mele și, în același timp, nu mă identific cu nici unul anume. Shriek are în comun cu mine însumi curiozitatea nestăpînită și, în același timp, foarte precis direcționată, dar îmi place să cred că eu n-am dus-o chiar la extrema atinsă de personajul meu. La fel ca Duncan, am fost categorisit uneori drept naiv. Dar am pus cîte ceva din felul în care mă percep și în Janice, și în Sybel... Pentru a contura un personaj care să pară a prinde viață, e nevoie să pui mereu ceva din tine, apoi să-i adaugi cîte ceva din ceea ce te înconjoară, din oamenii pe care-i cunoști.

Să-ți pun o întrebare pe care tu însuți o pui adesea celor pe care îi intervievezi: de ce ar cumpăra cititorii cărțile tale, mai degrabă decît pe ale altora?

Îmi place să citesc scriitori a căror viziune despre lume e unică. Indiferent ce scriu aceștia, am să le citesc cărțile; mă gîndesc acum la cei pe care i-am menționat mai devreme: Angela Carter, Vladimir Nabokov, Edward Whittemore sau Brian Evenson. I-aș îndemna pe cititori să ia în mînă cărțile mele și să vadă dacă felul în care văd eu lumea îi interesează. Dacă nu, nimeni nu-i poate obliga să cumpere ceea ce scriu.

Ai o slujbă de zi cu zi, în afara carierei tale de scriitor. Cum i-ai sfătui pe cei care se află la începutul carierei literare să-și echilibreze cele două aspecte ale vieții, munca și scrisul?

A scrie este o carieră prea stranie, mereu imprevizibilă. Poți cîștiga 50000 de dolari într-un an, doar 5000 în următorul, apoi 20000 sau chiar nimic... N-ai cum să prevezi aceste lucruri. Unii n-au nimic împotrivă să trăiască la limita subzistenței și refuză constrîngerile unei slujbe constante, sau nu-i deranjează cîtuși de puțin aspectul singurătății autoimpuse pe care o presupune o carieră literară. În ceea ce mă privește, cred că am să îmi doresc întotdeauna să am o slujbă, fie și numai cu jumătate de normă. Știi, dacă nu ești cumva un autor care scrie romane după romane, într-un ritm susținut — iar eu nu sînt —, e cam greu să supraviețuiești doar cu mîncare pentru pisici și carne de cal. Cel mai bun sfat pe care îl pot da unor aspiranți la gloria literară în privința muncii și scrisului, e să se mențină în formă din punct de vedere fizic, căci, dacă sînt dispuși să jongleze cu o slujbă de zi cu zi, de la care se întorc acasă pentru a scrie pînă la ore tîrzii din noapte, dar nu sînt capabili din punct de vedere fizic să mențină acest ritm, vor sfîrși prin a deveni niște epave răpuse de stres.

În medie, cu slujba și cu scrisul, adun între 80 și 90 de ore de muncă pe săptămînă. Mi-e mai greu să stabilesc un raport între timpul pe care îl consacru scrisului și cel dedicat promovării acestuia. Și încă un sfat: nu amestecați partea artistică, creativă, cu cea de PR. Slujba mea de fiecare zi constă în scrierea și redactarea unor pasaje de text literar pe care studenții le folosesc în studiul pentru testele standardizate de limbă engleză. Am constatat că această activitate mă ajută să-mi împrospătez imaginația pentru ceea ce scriu — și aici mă refer la cariera mea literară.

Mi s-a părut deosebit de interesant modul în care ai ales să promovezi povestirile ciclului ambergrisian, de la falsele bloguri auctoriale accesibile pe site-ul tău, la tricourile cu Festivalul Caracatiței de Apă Dulce... E vorba doar de o manevră publicitară ingenioasă, sau vezi o conexiune mai profundă între aceste manifestări și ficțiunile tale și modul în care acestea sînt percepute de către cititori?

Există o conexiune între toate acestea și *City of Saints*, mi-am imaginat dintotdeauna Ambergris ca fiind un ecou al lumii reale. Iar volumul e un amestec de povestiri serioase și altele jucăușe. Unele dintre accesoriile pe care le produc în sprijinul ficțiunii sînt simple frivolități. Atunci cînd intenția mea e să produc un artefact care provine, chipurile, din Ambergris, cum a fost cazul broșurii „The Exchange", aspectul artistic primează, chiar dacă aceste artefacte au și o oarecare valoare de PR.

Lucrez acum la scenariul unui film bazat pe romanul *Shriek: An Afterword*, un film care va fi regizat de finlandezul Juha Lindroos, cu o coloană sonoră originală produsă de grupul The Church, una dintre trupele mele preferate. Rezultatul va respecta doar parțial întîmplările din roman și va fi o combinație de performanță actoricească, animație și fotografii. Sînt încîntat că am ocazia să elaborez pornind de la interferențele dintre Ambergris și lumea reală, extin-

zîndu-mi experiența creatoare într-o direcție cu totul nouă pentru mine.

Depui o energie enormă pentru promovarea operei tale și a altora. Cum ai învățat să te descurci în această privință? Sau e vorba de un talent înnăscut?

Am condus o casă de editură, The Ministry of Whimsy, devenită de curînd parte din Night Shade Books. În 1997, am publicat *The Troika,* un roman de Stepan Chapman, care a sfîrșit prin a cîștiga Premiul Philip K. Dick. Am investit mult în această carte și mi-am petrecut un an din viață promovînd-o sub toate aspectele. Am învățat enorm din asta. Pe de altă parte, cu trecerea timpului, se acumulează o serie de contacte importante. Se mai adaugă, de asemenea, distracția pe care ți-o poate furniza munca de promovare. Acum, cînd munca de PR mi-a devenit familiară, îmi pot permite să adaug ingrediente amuzante acesteia, tot felul de modalități creative menite să-mi promoveze scrierile. Nu scrie nicăieri că nu te poți distra făcînd muncă de PR, cîtă vreme știi să tragi o linie între creație în sine și partea de promovare a acesteia. N-am de ales, trebuie să-mi promovez cărțile, cîștigînd cititor după cititor, fiindcă ceea ce scriu e straniu, departe de normă, nu se prea integrează în canoanele literare clasice. M-am bucurat să aflu că unii cititori au ales să citească *Veniss* atrași de aventurile povestite în roman, în vreme ce alții au apreciat cartea din punct de vedere al stilului.

Recent ai publicat pe blogul tău propria-ți viziune asupra a ceea ce înseamnă canonul literaturii fantastice. Lipsesc din acea listă scrierile *epic fantasy* vîndute în milioane de exemplare (George R. R. Martin sau Robert Jordan), n-am găsit nimic de Stephen King, nimic de Guy Gavriel Kay, nici urmă de Tolkien, dar nici de China Miéville. E cazul să căutăm un substrat politic alegerilor tale sau e pur și simplu o chestiune de gusturi în materie de lectură?

Lista pe care am publicat-o inițial era oarecum datată, fusese așternută pe hîrtie în 2003, cu scopul de a fi folosită la predarea tehnicilor literare. De aici, posibilitatea unor opinii diferite privind ceea ce ar trebui să conțină o astfel de listă. Îmi place mult cum scrie George R. R. Martin, dar n-am apucat să-l citesc decît în urmă cu cîteva luni. Îmi place Miéville, dar nu îndeajuns încît să îl adaug pe o listă a celor mai bune 60 de cărți din toate timpurile. Citesc cu plăcere King, dar, cu excepția cîtorva romane, nu-l consider cel mai bun dintre cei buni. Tolkien era o alegere atît de evidentă, încît m-am gîndit că nu avea ce să caute pe o listă de recomandări de lectură, eram convins că toată lumea l-a citit. În privința ficțiunii, n-am prejudecăți de natură politică, nimeni n-ar trebui să aibă așa ceva. Sînt de stînga, dar asta e o opțiune personală. Voi publica în curînd o versiune adusă la zi a listei respective. Și, la urma urmei, aș putea să schițez șapte versiuni ale listei, și tot ar rămîne multe lucruri valoroase pe dinafară.

Ești un intervievator iscusit, fie că e vorba de conversații destinate blogului tău (îmi plac la nebunie interviurile din seria „walk the plank"!), fie că-i vorba de alte publicații (și-mi vine acum în minte Infinity Plus). Care e secretul unui interviu reușit, cum te pregătești și cum îți alegi subiecții?

Îmi aleg subiecții — și subiectele — în funcție de ceea ce mă interesează la un moment dat și ceea ce cred că e de interes pentru cei care vor citi interviul în cauză. Secretul unui interviu reușit e să captezi atenția interlocutorului, fie prin întrebări amuzante atunci cînd acest lucru se pliază pe subiect, fie prin seriozitate, cînd această abordare ți se pare mai potrivită. Mi se pare important să evit întrebările banale, de genul surselor de inspirație sau al programului de lucru al autorului. Îmi place să-i întreb pe cei cu care discut care le sînt temerile sau ce-i preocupă în acel moment în legătură cu scrisul lor. În general, încerc să parcurg din

timp și în întregime opera celui pe care-l voi provoca la discuție... ceea ce nu-i însă neapărat necesar în cazul interviurilor jucăușe, de tip „walk-the-plank". Și încă un lucru: încerc să nu-mi proiectez propriile prejudecăți asupra interlocutorului.

Ești unul dintre membrii juriului pentru World Fantasy Awards, în acest an. Ce presupune această calitate? Ai deja o părere formată în ceea ce privește posibilii cîștigători?

World Fantasy Award se acordă anual la mai multe categorii de lucrări (de la proză scurtă la roman, de la culegere de povestiri la antologie originală) apărute în limba engleză pe parcursul anului anterior (așadar inclusiv pentru traducerile în limba engleză). E un premiu acordat pe baza voturilor unui juriu, iar anul acesta sînt unul dintre cei cinci membri ai acestuia. Am acceptat această responsabilitate în acest an deoarece nici eu și nici majoritatea prietenilor mei apropiați nu am publicat mare lucru în 2005. E o bună ocazie pentru a sprijini comunitatea fantasy pentru tot ce mi-a oferit de-a lungul anilor. Spre norocul meu, ceilalți patru colegi de juriu din acest an sînt oameni de treabă, raționali și simpatici. S-au auzit tot felul de zvonuri despre jurii alcătuite din zărghiți, ceea ce pare destul de plauzibil, atunci cînd aduni laolaltă cinci scriitori și editori și-i obligi să se pună de acord. Nu mi-e îngăduit să-mi dezvălui deocamdată preferințele — finaliștii vor fi anunțați de-abia în iulie-august — dar, cum acest interviu va apărea doar în românește (iar noi, americanii, sîntem, precum se știe, cu totul ignoranți în materie de limbi străine), pot să-ți dezvălui că la categoria antologie recolta e neașteptat de slabă; în schimb, mă aștept la bătălii grele pe frontul alegerii listei de finaliști la categoria proză scurtă. În ceea ce privește selecția finală, mai intervine un factor: două din cele cinci lucrări care ajung aici sînt propuse de participanții la Convenția World Fantasy din anul precedent. Prin urmare,

doar trei dintre propunerile noastre ajung în lotul din care noi, juriul, va trebui să alegem cîștigătorul.

Ce știi despre România — tu, un scriitor american care se pregătește să ne viziteze țara?

Știu că aveți în nord peisaje montane superbe cu trasee turistice deosebite. Știu că în Transilvania se practică turismul rural cu accent pe legenda lui Dracula, că există o mică industrie de acest gen. Știu că aveți un litoral frumos la Marea Neagră, și-aș vrea mult să ajung și acolo. În sfîrșit, toate ghidurile turistice pe care le-am parcurs mă sfătuiesc că, dacă voi fi abordat pe stradă de trei indivizi care îmi vor spune că sînt de la poliție și-mi vor cere pașaportul, nu-i indicat să mă supun. Aici aș avea o întrebare — și-am să te rog s-o iei ca pe o glumă: e vorba întotdeauna de aceiași trei oameni? Și, de vreme ce existența lor e unanim cunoscută, de ce nu se face nimic pentru a-i opri?

Ești pe cale de a fi publicat în România. Ce părere ai despre intențiile pe care Tritonic le are în privința promovării cărților tale?

Sînt foarte încîntat, fiindcă e o șansă pentru mine să aflu mai multe despre ce se scrie la voi și despre România în general. Lucrez în prezent la un documentar despre industria cărții și sînt nerăbdător să includ aici și un segment privitor la România. Voi scrie despre această călătorie în Europa pentru Locus, iar tu și alte cîteva persoane veți fi invitați să scrieți pentru blogul meu. Tritonic va face o treabă bună, sînt sigur de asta, toată lumea a fost foarte amabilă și m-a ajutat mult. Abia aștept să vă întîlnesc: pe tine, pe Mike de la Tritonic, pe toți ceilalți.

Un ultim cuvînt pentru cititorii revistei fiction.ro?

Abia aștept să întîlnesc și să cunosc cît mai mulți oameni, cît timp voi fi în România, și sper să ne distrăm de minune. Eu și soția mea ne bucurăm de fiecare dată cînd avem ocazia să vizităm o țară pentru întîia oară. Și, în sfîrșit, vom putea

să asociem niște chipuri numelor care ne sînt cunoscute doar din corespondența prin e-mail.

Interviu realizat de
Horia Nicola URSU
Mai 2006
Copyright © Jeff VanderMeer & Horia Nicola Ursu 2006

Jeff VanderMeer e unul dintre cei mai apreciați scriitori a căror operă a schimbat fața fantasticului și a șters granițele dintre mainstream și literatura de gen. S-a născut în Pennsylvania în 1968, dar și-a trăit o bună parte a copilăriei în insulele Fiji, unde părinții săi lucrau ca voluntari în Peace Corps. Această experiență, laolaltă cu întoarcerea în Statele Unite, aveau să îi marcheze profund scriitura și modul de a privi lumea.

A debutat în 1989, cu o mică culegere de povestiri intitulată *The Book of Frog*, publicată de The Ministry of Whimsy Press, propria sa editură. A urmat un volum de poezie, *Lyric of the Highway Mariner* (1991), apoi o serie de broșuri conținînd nuvele, toate fiind publicate la edituri mici (așa numitele small press), al căror susținător fervent a rămas pînă în prezent.

City of Saints and Madmen (1997), un roman-mozaic prefațat de Michael Moorcock, avea să atragă atenția criticii și a publicului deopotrivă, datorită originalității straniului univers al orașului Ambergris, toposul ficțional care avea să îi aducă celebritatea, volumul figurînd în numeroase liste de tip Year's Best. *City* a cunoscut trei ediții succesive, mereu îmbogățite cu noi și noi fragmente ambersgrisiene, cea mai recentă apărînd în acest an la Bantam Books. „The Transformation of Martin Lake" (1999), una dintre secțiunile acestui volum (în curs de apariție în traducere românească), i-a adus un binemeritat World Fantasy Award și o nominalizare pentru British Fantasy Award. Cel de-al doilea roman, *Veniss Underground* (2003), consacră un nou topos și un nou univers, iar ediția americană e și de această dată îmbogățită cu o serie de povestiri ce-i amplifică semnificațiile; romanul a fost nominalizat la World Fantasy Awards. Cu al treilea roman, *Shriek: An Afterword*, VanderMeer revine în universul ambergrisian, cu un roman ce dă măsura deplină a forței sale creatoare.

A mai publicat o culegere de povestiri, *Secret Life* (2004) și, în calitate de editor, extraordinarul *Thackery T. Lambshead Pocket Guide to Eccentric and Discredited Diseases* (2003, în colaborare cu Mark Roberts), dar și, în colaborare cu Rose Secrest și Forrest Aguirre, apreciata serie de antologii *Leviathan*. În 2004 a apărut o culegere de articole, eseuri, interviuri ce-i poartă semnătura, sub titlul *Why Should I Cut Your Throat?*

În prezent, Jeff VanderMeer locuiește în Tallahasee, Florida, și se pregătește pentru o lungă călătorie prin Europa, care îl va aduce și în România, în august, cu ocazia lansării traducerii romanului *Veniss Underground* și a unei antologii conținînd nuvela „The Transformation of Martin Lake".

Premiile Locus 2006

În cadrul unei ceremonii desfășurate la Muzeul Science-fiction-ului din Seattle, au fost anunțate, la 17 iunie, Premiile Locus 2006.

Aceste premii se acordă pe categorii și au în vedere lucrări publicate în anul precedent. Ele se stabilesc în urma votului cititorilor revistei Locus și, după cum spun statisticile din ultimii ani, aceștia sunt mult mai mulți decât votanții premiilor Hugo și Nebula. Prima ediție a avut loc în 1971 și a avut în vedere lucrări publicate în 1970.

Premiile ediției 2006:

Roman SF: *Accelerando* de Charles Stross

Roman fantasy: *Anansi Boys* de Neil Gaiman

Prim roman: *Hammered/Scardown/Worldwired* de Elizabeth Bear

Carte pentru tineri: *Pay the Piper* de Jane Yolen și Adam Stemple

Nuvelă: „Magic for Beginners" de Kelly Link

Nuveletă: „I, Robot" de Cory Doctorow

Povestire: „Sunbird" de Neil Gaiman

Revistă: *The Magazine of Fantasy and Science Fiction*

Antologie: *The Year's Best Fantasy and Horror: Eighteenth Annual Collection*, editori Ellen Datlow, Kelly Link și Gavin Grant

Volum de povestiri: *Magic for Beginners* de Kelly Link

Volum non-fiction: *Storyteller: Writing Lessons and More from 27 Years of the Clarion Writers' Workshop* de Kate Wilhelm

Carte de artă: *Spectrum 12: The Best in Contemporary Fantastic Art*, editată de Cathy și Arnie Fenner.

Editură: Tor

Editor: Ellen Datlow

Artist plastic: Michael Whelan

Jeff VanderMeer

Războiul lui Balzac

Pentru Wade Tarzia — mersi

I.

„Timpul mă ținu verde și pe moarte
Cu toate că-n lanțurile mele cîntam ca marea."
Dylan Thomas, „Fern Hill"

Balzac și Jamie dădură peste cîinele din carne într-o zi în care cerul, pîrjolit, alb ca un os vechi, despică lumea și făcu totul posibil. Avînd șaisprezece ani și scăpați din sanatoriu, doi ca unul, alergau pe platoul deșertului spre orașul ruinat Balthakazar. Balzac respira din greu, încercînd să țină ritmul cu pașii ei mari, tunica și pantalonii săi fiind suflați de vînt de parcă ar fi fost o velă umană. Puțin în fața sa, vedea șuvițele de păr negru încîlcit ale lui Jamie fluturînd în urma ei, coapsele de mahon șlefuit pompînd sub zbuciumul rochiei sale albe pliate la nivelul genunchilor și trasă în sus printre picioare. În cîteva ore, fratele lui mai mare și auto-proclamat păzitor, Jeffer, avea să-i găsească și, ducîndu-i înapoi la sanatoriu, să-i forțeze să-și termine lecția cu plictisitorul dragagiu bătrîn Con Fegman. Fără îndoială, Con Fegman, chiar în clipa aceea, povestea pentru a mia oară cum descoperise el lacurile de oază cu o simplă mișcare smucită din degete.

Înaintea lor, ruinele pîlpîiau în căldură, scînteierile întunecate de metal ale muchiilor și curbelor începînd să se

contureze în diguri circulabile crăpate, în metereze surpate și-n clădiri decrepite înalte de cincizeci de etaje. Orașul avea comportamentul său, nisipul fiind mereu în mișcare în jurul carapacei sale de metal și ciment, lăsînd impresia vigilenței, a neastîmpărului.

La periferie, unde clădirile dormeau asemenea unor bătrîni pleșuvi și fără ochi, găsiră o șosea străveche; aceasta se scutura de praf așa cum ar fi alungat un vis de înec. Cîndva poate că fusese lată de optsprezece benzi, dar acum, înecîndu-se cu nisip, nu putea să încapă decît patru, una lîngă cealaltă.

Respirînd greu, Balzac încetini și începu să meargă agale. Transpirația îi curgea pe față. În stomac simțea înțepătura unei nervozități delicioase.

Jamie, cîtuși de puțin obosită, își întoarse fața către soare.

— De ce te-ai oprit?

— Fiindcă, șuieră Balzac, *acesta* e orașul...

Învelișuri și carcase la fel de moarte ca și cadavrele mumifiate și goale pe dinăuntru ale broaștelor țestoase și-ale șacalilor după o secetă: ideea de „oraș" denudat pînă la elementele sale fundamentale, ornamentele superflue de vopsea, scrisul, indicatoarele rutiere, ferestrele, erodate într-o încercare de-a scoate la iveală neîmpodobitul și frumos de crudul adevăr. Ziduri de apărare întărite se ridicau spre cer, dar nu puteau apăra orașul de adevăratul lui dușman.

Jamie îi întrerupse reveria.

— Nu *sta* așa locului — trebuie să ne grăbim. Fratele tău ne va găsi curînd.

El întinse mîna.

Ea se uită la ea pentru o clipă, apoi o acceptă. Palma ei părea stoarsă de sînge și caldă.

— Mă ocup eu de Jeffer, spuse el cu o nou-descoperită încredere, chiar dacă, pe cînd o conducea înainte, nu îndrăzni să vadă dacă era impresionată sau doar amuzată.

Merseră drept spre inima orașului, clădirile acaparînd părți din autostradă, pe cînd sub picioarele lor, flori de

după-amiază, boboci de cactuși și iarbă de rogoz răzbăteau prin crăpăturile din pavaj. Prin aceste oaze miniaturale mișunau necunoscute șopîrle cenușii ce purtau război cu scorpionii de metal arămii care le urmăreau cu o hotărîre mecanică, acele lor electrice înălțînd cîntări statice în bătaia vîntului. Con Fegman le arătase unul desfăcut: sub exteriorul de metal se afla materia roșie a cărnii și-a sîngelui.

Lui Balzac îi plăcea pînă și această parte cît se poate de fatală a misterului care era Balthakazarul. Toate mașinăriile de la sanatoriu — vestigii din secole trecute — se stricau regulat și trebuiau canibalizate pentru a repara alte mașinării, și totuși membrii Con-ului nu făceau nimic. Pînă și Jeffer cel cu simț practic trebuia să-și dea seama că, într-o bună zi, nu aveau să mai existe deloc mașinării. Într-o bună zi, numai dispozitivele tehnice latente din oraș aveau să-i mai salveze.

— Uită-te la oase, spuse Jamie și arătă cu degetul spre pămînt.

Pe autostradă erau răvășite aschii alb-cenușii. Balzac tremură gîndindu-se la asta. Oasele nu se potriveau cu imaginea imaculată, rece-metalică pe care și-o formase despre un Balthakazar aflat în floarea vîrstei.

— De unde știi că sînt oase? Ar putea fi plastic sau mortar sau aproape orice altceva.

— Sînt oase. Din ce alt motiv crezi că nu ne mută înapoi în oraș membrii Con-ului? De ce nu vor ca noi nici măcar să nu venim aici?

— Fiindcă, noaptea, din nivelurile subpămîntene ies creaturi, *ființe* cu dinți ascuțiți, și te *mănîncă*.

Jamie își lăsă capul pe spate și rîse; Balzac îi văzu pielea netedă de pe gît și se minună de perfecțiunea ei, îmbujorîndu-se și spunînd:

— Nu-i comic.

Totuși, chiar și rîsetul ei îl mulțumea.

— Tu, zise ea, ștergîndu-și lacrimile de la ochi. Eu nu mai cred de mult în povestea asta veche.

Ceva din expresia feței sale trebuie să-l fi trădat, căci ea îl șocă spunînd cu blîndețe:

— Îmi pare rău pentru părinții tăi — chiar îmi pare rău — dar singurul adevăr este acesta: (și se aplecă să ridice o aschie care ar fi putut fi de os) tata spune că nimeni nu știe din ce cauză s-a întîmplat asta. Dacă acestea sînt doar vechi morminte deschise de nisipuri sau dacă ceva i-a omorît pe toți.

Făcu o pauză, se uită la el pieziș, cîntărindu-și parcă opțiunile, apoi spuse:

— M-a adus aici tata cînd eram mult mai mică, iar mie mi-a plăcut pur și simplu textura oaselor. Nu știam ce sînt. Tot ce știam era că-mi plăcea să le ating — ușoare ca pana și cu adînciturile acelea poroase — și că tata era acolo cu mine după atît de multe nopți departe de sanatoriu, arătîndu-mi ceva ce mă umplea de uimire.

Aruncă aschia în lături.

— Oricum, nu-s decît niște bucăți de oase. Orice s-ar fi întîmplat, s-a întîmplat cu mult timp în urmă. Nu se mai poate face nimic pentru ei.

Cît se poate de adevărat, și era reconfortant să știe că anii creaseră o barieră între el și oase, așa încît el să se poată uita la ele ca la niște vestigii bizare dintr-o altă eră. De cîte ori le repovestise Con Fegman, sau chiar Jeffer, vechile legende de dinaintea prăbușirii orașelor, de parcă simpla lor repetare i-ar fi apărat de spiritele celor morți?

— Vino, spuse Balzac. Să mergem!

De data aceasta n-o mai ținu de mînă.

Pavajul deveni cald, rece, apoi iarăși cald, după cum pătrundea soarele prin spațiile dintre structuri. Peisajul se schimbase, devenise mai dur și totodată mai neted, pînă ce clădirile nu erau decît muchii sau nu mai aveau absolut nici o muchie. Altele străluceau de-o stranie urmă de auto-reparare, cu pereții netezi și sclipitori.

Întîlniră fuzelajul unei nave pe pernă de aer ruginite peste care, semănînd cu o șopîrlă afectate de intemperii, stătea pielea uscată și abandonată a unui dirijabil. Balzac

nu recunoscu pe pînza lui adunată emblema decolorată a sanatoriului. Lîngă navă se afla o stîncă deformată, înaltă cît doi sau trei autodoctori. Partea de sus a stîncii era neagră și sclipitoare.

— Să ne așezăm pentru o clipă, spuse Balzac.

— Dacă e neapărat...

— E neapărat. Și, pe lîngă asta, n-o facem doar ca să ne odihnim. Am mandarine.

Urcară pe stîncă și se așezară pe suprafața ei netedă. Îi dădu fetei o mandarină și el mușcă dintr-a lui, sucul scurgîndu-i-se pe bărbie. Fructul îl ajută să-și recapete forțele și, curînd, deveni foarte conștient de pieptul ei care se ridica și cobora, de liniile precise ale picioarelor ei, de mirosul vag de mosc al transpirației. Ea mînca mandarina cu mușcături mari, ignorînd sucul care-i curgea în pîrîiașe pe gît și-i păta rochia.

Stînca era caldă și-l relaxa să stea acolo, atît de aproape unul de celălalt. Avînd mai multă încredere, încercă să-i explice de ce-l intriga atît de mult orașul. Vorbi despre bogata sa istorie, despre faptul că trebuia considerat căminul strămoșilor lor, despre cum folosise desene structurale și tehnologii necunoscute sanatoriului.

Sprijinită într-un umăr, Jamie nu-l încurajă cu nimic. El se bîlbîi, dibuind după cuvintele care să desferece adevăratul sens al misterului, al proporției.

Încurcat, o luă de la capăt, temîndu-se că atunci cînd va deschide gura, cuvintele vor ieși încîlcite și fără sens.

— Orașul este viu.

— Dar nu este, zise ea. Este mort.

— Dar te înșeli amarnic. Adică, *chiar* te înșeli.

Se uită mijind din ochi spre profilul orașului, pînă ce începură să-l usture ochii.

— Văd clădirile astea și sînt ca zeci de chei diferite și, dacă aș reuși să răsucesc destule, orașul ar reveni la viață. Să luăm, de exemplu, aia!

Arătă cu degetul spre o porțiune dreptunghiulară de nisip presărată cu insule de piatră roasă și mărginită de cioturile zidurilor.

— Aceea nu-i doar o porțiune de nisip. Aceea era o grădină sau un parc. Și uită-te la fișia aia!

Arătă cu degetul spre o bucată lungă de ciment ce se afla în mijlocul autostrăzii.

— Aceea nu era doar un semn despărțitor pentru benzile de circulație — aceea era o parcelă cu plante și iarbă.

— Adică, vezi orașul de parcă ar fi ceva organic?

— Da! Exact! Și dacă aș putea reconstrui orașul, ai putea aduce înapoi plantele și copacii, am putea pune carnea înapoi pe schelet. Există o sursă de apă aici — trebuie să existe — cum altfel ar putea susține pământul un oraș? În vechile cărți, dacă te uiți, vei vedea că foloseau plantele ca decorațiuni.

— Plante ca decorațiuni, spuse ea încet.

Apoi se întinse pe spate pe stîncă.

Lui îi bubuia inima în coaste. O făcuse să vadă orașul, chiar dacă numai pentru o clipă.

Asupra lor se lăsă liniștea; soarele îl înmuie pe Balzac, care simți mandarina din stomac ca pe-o răcoare.

După o vreme, Jamie spuse:

— N-a plouat deloc de cel puțin o lună.

— De unde știi?

— Ultima lecție a dragagiului — nu-ți amintești, prostuțule?

Îl lovi cu pumnul în umăr.

— Uită-te la nori. Sînt toți subțiri și răsfirați, și nu vezi doi unul lîngă altul.

Balzac își apără ochii de soare și examină norii. La marginea cîmpului său vizual, i se păru că vede o serie de linii negre.

— Alea ce-s?

Jamie se ridică.

— Le văd. Seamănă cu niște zynagilli.

Păsările carnivore zburau în cerc deasupra unui loc aflat la est de șosea. Balzac se cutremură și se ridică repede în picioare.

— Poate că ar fi cazul să mergem înapoi. Poate că, dacă-l găsim pe Jeffer înainte să ne găsească el pe noi, nu va fi atît de furios.

Dar peste trăsăturile lui Jamie își făcuse loc o bruscă intensitate și îngustime — o expresie de încăpățînare pe care Balzac o mai văzuse de multe ori pînă atunci. Era expresia pe care o avea în clasă cînd nu era de aceeași părere cu profesorul. Era expresia pe care o avea în prezența prietenilor ei cînd aceștia voiau să facă ceva ce ea nu voia.

— Nu, zise ea. Nu. Ar trebui să mergem să vedem ce-au găsit.

Se lăsă să alunece pe-o parte a stîncii, își împleti brațele și se uită țină în sus la el.

— Ei bine?

Balzac rămase în vîrful stîncii preț de mai multe secunde, inima bătîndu-i repede, beatitudinea cerului și-a soarelui arzînd deasupra, în vreme ce peste tot în jur se întindea șoseaua presărată cu oase. Nu se mișcă decît atunci cînd se uită în ochii lui Jamie și-și dădu seama că fata se îndoia de el; ezită chiar și atunci, pînă cînd ea spuse:

— Dacă nu vii, plec singură.

Întinse mîna. Palma ei era bătătorită de munci grele. El o apucă stîngaci, sprijinindu-se de greutatea ei compactă atunci cînd sări de pe stîncă. Apropiindu-se unul de celălalt, buzele ei îi atinseră obrazul; acolo unde îl sărută, pielea îl furnică și se făcu de-un roșu aprins. Îi simți mirosul părului, fu prins între răcoarea lui și căldura buzelor ei.

Însă ea deja se îndepărta de el și, înainte să poată reacționa, Jamie strigă: „Prinde-mă dacă poți!" și-o luă la goană de-a lungul autostrăzii, zîmbind atunci cînd se uită înapoi peste umăr.

El rămase locului pentru o clipă, îmbătat de mirosul și de atingerea ei. Cînd începu în sfîrșit să alerge, ea avea un avantaj de cel puțin un cvartal. Mai rău chiar, fata nu-și

croia drum pe întinderea de piatră zdrobită, ci mai degrabă alerga fără oprire, sărind peste bîrnele curbate cu aceeași ușurință cu care juca șotron-fierbinte la sanatoriu. S-o vadă alergînd de plăcere, nepăsîndu-i de pericole, îl făcea și pe el nepăsător și, atît cît îi permitea natura sa, îi copia mișcările, uitînd de zynagilli și de destinația lor; privind-o doar pe ea.

Balzac cîștigase atîta teren, încît se lovi de ea atunci cînd fata se opri din fugă.

Deasupra lor se ridica un munte de nisip. Avînd o vagă formă de piramidă, acesta sprijinea lateralele unui amfiteatru imens. Balzac putea vedea în vîrful mormanului niște falange înaripate ieșind de după marginea circulară cu mișcări ondulatorii. Pe cer, zynagillii se roteau, ținîndu-i suspicioși sub supraveghere.

Jamie se îndepărtă de Balzac. Arătă cu degetul spre nisip și se lăsă într-un genunchi. Balzac, îngenuncheat lîngă ea, văzu ceea ce văzuse ea: un desen în nisip, de șapte ori mai mare ca propria sa palmă, atît de mare, încît la început nu-și dădu seama că era urma lăsată de o labă. Înăuntrul urmei se coagulase un fluid verde-purpuriu. După ea se vedeau altele asemănătoare, ducînd spre marginea amfiteatrului, ascunse treptat de o enormă brazdă de nisip pe unde avansase tîrîș un trup greu.

Jamie pipăi conturul urmei de labă și nisipul căzu înăuntru.

— Orice ar fi, e rănit, spuse Balzac. Probabil periculos. Ar trebui să-l așteptăm pe Jeffer.

— Nu. Să mergem cel puțin pînă în vîrf și să vedem dacă nu-l putem găsi.

Jamie îl făcu să nu se împotrivească declanșînd un alt zîmbet uluitor, care-i făcu lui Balzac urechile să țiuie.

Neputincios, cînd fata îi oferi mîna, acesta o luă. Îi permise să-l conducă anevoie în sus pe zidul înclinat de nisip în sus, paralel cu dîra purpurie, pînă ce, cu simțul echilibrului aproape pierdut, durîndu-l mușchii, se aflară în vîrf, suflați puternic de un vînt neașteptat.

Se uită în zare peste oraș. Acum, în sfîrșit, acesta își arăta misterul structurii: un tipar spart de spițe radiale ce duceau spre un centru la sud-est, ascuns de soare și distanță. Imaginea îl zăpăci și aproape că-și pierdu echilibrul pentru a doua oară. Nu mai trebuia să umple golurile în gînd, folosindu-se de imaginație. Clădirile din mijlocul spițelor probabil că îndepliniseră funcții guvernamentale sau administrative; asta le-ar explica formele arhaice, arcele și domurile. Rămășițele clădirilor de unul pînă la trei etaje, aflate imediat la nord de centru, trebuiau să fie fostele case ale conducătorilor orașului. Fiecare revelație ducea la alta, pînă ce uită de buzele sale crăpate, de stomacul care-i ghiorăia și de bestie. Ar fi putut sta acolo pe vecie, făcînd în gînd legătura dintre străzile orașului, însă Jamie îl trase de braț și arătă cu degetul în jos, în amfiteatru.

— Uite, spuse ea.

În amfiteatru, scaunele erau așezate în cercuri concentrice, majoritatea fiind din plastic și metal. Balustradele se pierdeau în spațiul deschis, în vreme ce o serie de căi de acces, ca niște știrbiri în dantură, coborau în spirală spre cercul a ceea ce fusese cîndva o scenă, dar care acum nu se putea numi decît o adîncitură de o sută de metri. În mijlocul ei, o gaură mare și neagră cobora în spirală. La jumătatea distanței dintre marginea scenei și gaură se afla o formă întunecată, pe al cărei corp zynagillii, bătînd din aripile membranoase, aterizau și apoi își luau iar zborul. Nici un zynagill nu-și folosea ciocul cu două tăișuri pentru a tăia din carne.

— E-un fel de animal, spuse Balzac. Și e mort. Ești mulțumită?

Jamie se uită țintă la el, apoi mijì ochii și-i îndreptă iarăși în interiorul amfiteatrului, punînd parcă în balanță neliniștea lui cu misterul reprezentat de bestia aceea.

— Trebuie să vadă și Jeffer asta, zise ea. S-ar putea să fie important pentru sanatoriu.

— Nu va face decît să se înfurie pe noi.

— Îți faci prea mult griji, spuse Jamie. Rămîi aici — cobor.

— Așteaptă, spuse el, dar începuse deja să coboare în amfiteatru, fiindcă știa că nu o putea opri.

Pe cînd ajunseră la scenă, Balzac observă cu satisfacție că Jamie respira greu. Scena era acoperită de un strat subțire de nisip, deranjat doar de urmele purpurii lăsate de animalul ce se tîrîse acolo. Jamie alergă înainte. Balzac o urmă precaut. Zynagillii dădură tîrcoale, capetele lor cu creastă membranoasă tresărind agitate, apoi se ridicară toți ca unul, fîlfiitul aripilor lor, neașteptatul strigăt de panică făcîndu-l pe Balzac să creadă că văzuse mișcîndu-se însuși cadavrul.

Trupul zăcea într-o rînă, coastele lui grele înălțîndu-se pînă la nivelul pieptului lui Balzac. Un cîine. Corpul și picioarele erau acoperite de blană aspră și neagră, mai rară doar la nivelul labelor care se terminau cu gheare cu două tăișuri teșite. Fălcosul și oribilul cap se lega de-un gît gros și musculos, care dispărea în bust, fără a exista o linie separatoare între cele două. Capul zăcea pe pămînt și din gura deschisă ieșea o limbă purpurie, desfășurată peste colți mai lungi și mai numeroși decît degetele lui Balzac. Lîngă gură se coagulase o baltă de lichid verde-purpuriu. Ochii cățelului, uitîndu-se goi înspre zidul îndepărtat al amfiteatrului, aveau aceeași nuanță purpurie a limbii, cu toate că erau parțial ascunși de falduri moi de piele; aceleași falduri ascundeau vederii un nod bulbos de țesut, de două ori mai mare decît un pumn, care ieșea din frunte. Fiara nu putuse muri cu mai mult de o oră în urmă și totuși avea o rigiditate nenaturală, aproape mecanică. Felul în care erau adunate și încordate membrele îl făcea să se întrebe cum de putuse merge sau alerga. Văzu brusc o imagine neplăcută a creaturii tîrîndu-se prin deșert. Ideea acelei creaturi mutilate îl neliniștea mai mult decît ideea creaturii nevătămate.

Jamie îngenunche lîngă labele din față ale acesteia. Luă una în mîini.

— E numai carne vie.

Partea inferioară a labei era formată din cinci pernițe. Acestea fuseseră roase și deveniseră roșii, iar lateralele labei erau la fel de netede ca o piatră șlefuită de vînt.

— Fiara asta a bătut mult drum doar ca să moară aici. Mă întreb dacă n-a venit din... alt oraș sau poate chiar de dincolo de deșert. Cum poate veni din deșert ceva cu blană atît de deasă?

— Mi se pare a fi periculoasă.

— E moartă, Balzac.

— Chiar și așa.

Privirea lui Balzac se plimbă de-a lungul creaturii și dincolo de ea, pînă ce, ametit de teamă, își dădu seama care era destinația bestiei: gaura. Gaura care trebuia să coboare în spirală nivel după nivel, croindu-și drum prin catacombe fără număr, vechi și pline de mucegai, unde trăiau creaturile de coșmar.

— Jamie. Jamie, ar trebui să plecăm. Ar trebui să-l găsim pe Jeffer.

— E prea tîrziu acum. Ne va găsi el.

Nu se deranjă să ridice privirea, dar ținu cu blîndețe laba creaturii în mînă.

— A străbătut o distanță atît de mare!

Soarele dogorea, încins și nimicitor. Îi înțepa ochii lui Balzac și făcea ca broboane de transpirație să-i picure pe șaua nasului. Dar, în pofida soarelui, creatura nu mirosea, nu emana izul descompunerii. Creatura aceea călătorise prin deșert, prin munți, poate, și văzuse lucruri pe care Balzac nu putea decît să și le imagineze, și fusese mînată de un singur scop, acela de-a se îndrepta spre cea mai întunecată gaură pe care o putea găsi, cînd picioarele începuseră să n-o mai susțină... și nu avea miros.

Voia să fugă, s-o lase în cele din urmă pe Jamie acolo, dacă avea să insiste în nerozia ei. Dar, neroadă sau nu, fata avea dreptate: era prea tîrziu, căci în clipa aceea, deasupra

lor, uitîndu-se țintă în jos de la marginea amfiteatrului, apăru Jeffer.

II.

„I se pare că sînt o mie de zăbrele,
iar dincolo de ele, nici o lume."
— Rainer Maria Rilke, „Pantera"

La zece ani după incidentul din amfiteatru, în a patruzeci și opta noapte a războiului pentru Balthakazar, Jeffer o văzu pe Jamie pentru ultima oară și mintea sa fu puternic zdruncinată. Stătea în balconul de la etajul al treilea al clădirii baroce și-n prag de năruire pe care o alesese ca loc de odihnă pentru oamenii săi, dar, văzînd-o, se simți brusc dezorientat, piatra de sub picioarele sale i se păru îngrijorător de poroasă, cît pe ce să se fărîmițeze și să-l arunce jos în stradă. Văzînd-o, nu se putu abține să nu se retragă înlăuntrul său, să coboare în sine într-o spirală de amintiri, ieșind la suprafață doar mult mai tîrziu și dîndu-și seama ce implicații avea prezența ei acolo. Aproape ca un gest de autoapărare, gîndurile sale se întoarseră la singurul ritual care se dovedise incapabil de schimbare: cînd dormea în anii de dinainte și de după incidentul din amfiteatru, visa la lacurile de oază reflectînd stelele. În visele sale, lacurile se transformau în suprafețe insensibile la lumină, refractare, la fel de nemișcate, la fel de netede ca obsidianul negru șlefuit, stelele care cădeau pe ele scoțînd sunete ascuțite ca niște cioburi de sticlă albăstruie. Alteori, lacurile deveneau uscatul, și deșertul dimprejur se transforma în oceane păstoase, agitate, prin care înotau pești întorși pe dos, așa încît organele fluturau și dănțuiau pe lîngă ei.

Odată, îl găsise pe Balzac la lacurile de oază, singur, cu trupul osos și fragil despuiat după o partidă de înot la miez de noapte, cu pielea albăstrită de frig. Cînd îi dădu vestea, zîmbetul de bun-venit al lui Balzac își schimbase brusc

nuanța în îndoială; după aceea Jeffer văzuse cum întunericul îl cuprinde pe fratele său, fața aceea luminoasă și expresivă golindu-se într-o încercare de auto-nimicire.

Imaginile, conținutul amintirii își păstrase de-a lungul anilor o constanță începețoșată, așa încît Jeffer își putea mereu invoca în gînd sclipirea palid-albăstruie a feței lui Balzac, lumină dinăuntru și curbura îngrozitoare a buzelor sale printre care inspira de parcă ar fi fost un pește dintr-un lac foarte adînc, lent și letargic din pricina frigului, murind pe uscat.

Ce-i spusese lui Balzac în clipa aceea? Cuvintele exacte fuseseră șterse din memorie; persistau doar ca fantome și el le cunoștea doar după absența lor, după golurile pe care le lăsaseră în urmă. Întîmplarea în sine și-o amintea cu o claritate perfectă. Se afla într-un tunel de serviciu cu părinții săi, toți trei luptîndu-se să repare o conductă de scurgere înfundată și amplasată exact lîngă un pilon principal de susținere. Pe podeaua tunelului curgea un pîrîu cu apă poluată. Toți cunoșteau pericolele compresiei, faptul că pîrîul acela putea deveni o viitură. Lanterna lor pîlpîia cu o lumină de-un verde intens, năclăind pereții albi ai tunelului în vreme ce ei munceau în tăcere. Aerul, reciclat de prea multe ori, părea stătut. Deasupra lor gemea greutatea a cinci nivele subpămîntene, suficientă rocă, nisip și metal să-i îngroape pe vecie.

Cînd păruse că peticul de pe conductă avea să țină, Jeffer trase aer în piept, întorcîndu-se să soarbă dintr-o ploscă cu apă. Era transpirat și plin de nisip. Se întorsese cu fața spre lumina cea roșie și pîlpîitoare ce-l chema de la ieșire și se întrebase în trecere dacă mai era vreme să bea repede ceva sau să joace o partidă de cărți înainte de schimbul de noapte.

În urma sa, ca o ușă ce se trîntește, zidul de susținere se prăbușise. Asurzit, nu auzise nimic, *simțise* masa de nisip și rocă sufocînd brusc tunelul.

Știuse.

Înainte să se întoarcă.

Părinții săi erau morți.

Prestiința acestui fapt îi înecă strigătul ce i se urca în gît, îl trimisese să facă implozie în vasele sale capilare.

Omoară mesagerul, își spuse Jeffer. *Poate că așa va muri și mesajul.*

Văzînd-o pe Jamie jos în stradă, Jeffer nu se putu gîndi la nici o cale de a-și înfrîna fratele s-o vadă.

Mai erau două ore pînă în zorii zilei și, cum stătea Jeffer așa în balconul de la etajul al treilea, vîntul sufla dinspre sud-vest, rece și straniu de reconfortant pe fața sa. Nu făcuse duș și nu se bărbierise de trei săptămîni și avea găuri în ambii papuci. Somnul devenise o amintire, nici mai mult, nici mai puțin diafană decît toate celelalte amintiri care veneau neobservate cînd nu ținea garda sus, fiindcă avea mai mult timp să se gîndească.

Tot dinspre sud-vest venea miros de praf de pușcă și izul acid al cărnii arse de laser. Pălălăile anunțau locul unde dirijabilele ardeau, corpurile lor ca de butoi spărgîndu-se ca niște pepeni portocalii, putrezi. Acolo, în mijlocul luptelor crîncene, conducătorii sanatoriului se hotărîseră să folosească mare parte din armele laser ce le mai rămăseseră. Sulițe de foc brăzdau orizontul unde se îngrămădeau inegale acoperișurile clădirilor. Inamicul ura lumina. Nu putea folosi lumina. Fiecare suliță de lumină stinsă era o viață de om risipită.

Oamenii lui Jeffer, sechestrați înăuntrul clădirii, erau în număr de patru. Nu se mai putea minți, nu mai putea să-i numească o unitate sau să pretindă că aveau altă misiune în afară de cea de supraviețuire. Șaisprezece oameni fuseseră omorîți în mai puțin de trei nopți. Dintre ceilalți, Con Fegman, rănit, intrase în delir; Mindle nu mai era decît un copil periculos; iar Balzac... pe Balzac nu-l mai putea pricepe, căci fratele său se ascundea dincolo de trăsăturile sale frumoase și nu se mai arăta nimănui. Pînă și ultimul autodoctor ce le mai rămăsese — un model portabil, înalt de doi metri, cu roți și șenile — devenise simțitor mai

straniu, ca și cînd, adînc în sistemul său de circuite, cedase rutinei de luptă.

Situația lor devenise atît de rea, încît Jeffer se trezea chicotind în cele mai neașteptate momente. De peste două sute de ore nu mai puteau comunica nimic cu superiorii. Toți patru luptaseră și fugiseră de dușman prin tuneluri, apeducte, ruinele caselor vechi și pe asfaltul sfărîmat al unei autostrăzi cu treizeci și șase de benzi.

Din toate acestea — acalmia mortală și izbucnirile de violență — Jeffer supraviețuise făurindu-și o nouă identitate pentru el și pentru fratele lui: erau refugiați ce fugeau de trecut, iar strategia lor cea mai bună se dovedise a nu fi și cea mai simplă: destrămarea vieților lor presupunea uitare, ne-amintire, existența strictă în *acum*. Scăpaseră cu bine de trecut în primele două nopți alergînd și totuși, cumva, aceasta îi găsise din nou.

Războiul se lungise în inima iernii din deșert, clădirile care aglomerau strada fiind gravate de crivăț în linii ascuțite, bine conturate. Dar cum s-o definească? Umbla la umbra propriei sale piei, luminată de scăpărările intermitente ale salvelor de laser. Era o ființă umană? Mergea în salturi mari de-a lungul pavajului răcoros al străzii de dedesubt, sprintenă și grațioasă și voinică, așa cum trecea printre baricadele abandonate.

Jeffer se uita la ea fix, cu trupul înțepenit. Cu respirația încremenită în gît. Cu încetineala secolelor, își ridică pușca de pe balustrada balconului.

— Cine-i?

Vocea obosită a lui Balzac se auzi înfundată din camera din spatele lui Jeffer. Se baricadaseră înăuntru și presăraseră cu capcane scările de acces. Înăuntrul camerei, autodoctorul scotea o lumină firavă, albăstruie, care nu se vedea din stradă.

Mindle, băiatul palid cu față rotundă ca luna, refugiat dintr-un sanatoriu din nord deja distrus de invadatori, se apropie pe lîngă perete pînă ce fu destul de aproape să șoptească:

— Iarăși e ea?

Vocea lui Mindle nu ascundea nici urmă de teamă, de surprindere. Doar în trup se simțeau furnicături la nivelul terminațiilor nervoase; de o sută de ani, miezul său spiritual era încremenit. Jeffer văzuse prea mulți ca el în ultimele luni, cînd sanatoriul trimisese în luptă bărbați din ce în ce mai tineri.

— Fă-l pe Balzac să tacă, îi șopti Jeffer înapoi. Dacă-l aude fata... pune-l pe Con Fegman să păzească ușa, dacă e în stare.

Mindle clătină din cap și, fantomatic, dispăru în întuneric.

Jos, Jamie începu să strige numele lui Balzac pe tonul plîngător al unuia care s-a rătăcit și e singur și se teme.

Balzac bîigui cîteva cuvinte și Jeffer auzi vocea blîndă a lui Mindle, calmă și înțelegătoare, șușotind un răspuns liniștitor.

Silueta din stradă se crispă, strănută și spuse:

— Balzac, iubirea mea?

Vocea lui Balzac, răspunzînd:

— Este... e posibil să fie?

Mindle înjură. Jeffer auzi un zgomot de încăierare, un țipăt gîtuit și tăcere, dar nu-și dezlipi nici o clipă ochii de ea. Rătăcită și temătoare. Cum de putuse crede că e o persoană cunoscută? Sunetele singurătății ei, confuziei ei, i se păreau vag jalnice, faptul că ea încerca, în orice fel, să-și recreeze fosta viață. O imagine dublă atît de stranie: s-o vadă jos în stradă și totuși să-și amintească de toate ocaziile cînd îl invitase Balzac la cină, el și Jamie fiind amîndoi epuizați după douăsprezece ore de supraveghere a proiectelor de recuperare în Balthakazar. Niciodată nu păruse vulnerabilă cînd se certa cu el despre ultimele hotărîri ale Con-ului sau despre cum să adapteze hangarele pentru cultivarea plantelor în apă la condițiile cîmpului deschis. Lipsa de fermitate din persoana ei de acum, dispariția tuturor atributelor în afara celor mai rudimentare, îl făceau să fie precaut.

Zidul de piatră din spatele său îi răcea pielea. Nu se prefăcea foarte convingător că e o statuie; transpira în pofida frigului și-și imagina respirația ca pe un necuprins și nemișcat cîmp de particule de gheață.

Poate că, așa cum se întîmplase în cele două nopți de dinainte, fata nu-i va vedea, va trece pe lîngă ei cîntîndu-și aspru cîntecul.

Jeffer ridică arma la umăr. *Pleacă*, își dori el cu disperare. *Pleacă* și dusă să fii. Nu voia să riște, declanșînd arma. La ivirea zorilor aveau să se mute altundeva, să dea poate peste o altă unitate și să se adune destui oameni ca să pornească o contraofensivă.

Pleacă. Și mai bine: să refacă istoria. *Fă ca Balzac să vină noaptea înot la mine în oază. Fă ca Balzac să-mi spună de moartea părinților. Fă ca el să fie cel mai în vîrstă dintre noi doi și el să mă urmărească la Balthakazar.*

Fata se opri chiar sub balcon, pe o linie dreaptă de foc. Adulmecă în aer. Mîrîi din străfundul gîtului.

— Balzac, ești acolo?

Un glas atît de ascuțit, de fantomatic!

Păși în cerc, încă adulmecînd.

Jeffer își permise să se lase sedus de grația sublimă, de scopul neabătut din spatele pașilor fermi, de echilibrul supranatural, căci ea era încă frumoasă.

Se opri locului. Se uită drept spre el cu ochii ei morți, violeți, dezgolindu-și colții într-un rînjet.

— Jeffer, spuse ea.

Degetul său se lipi de trăgaci. Indicatorul roșu de lumină se aprinse pe pavaj. Glonțul lovi pavajul iscînd o ploaie de pietricele.

Dar ea nu era acolo.

O putea auzi deja — *înăuntrul* clădirii. Trecînd prin capcanele presărate acolo. Rupînd baricadele, azvîrlindu-le în lături.

— Urcă! strigă Jeffer, dînd fuga înapoi în cameră. Urcă!

Mindle și Con Fegman stăteau lipiți de peretele opus ușii. Balzac plîngea cu suspine, ghemuit într-un colț, păzit de

autodoctor. Era limpede că Mindle îl proptise pe Con Fegman în picioare și că bătrînul avea să cadă la pămînt de-ndată ce i se va ivi ocazia. Ceea ce însemna că doar el și Mindle o puteau opri. La Mindle se aflau ultimele lor două arme cu laser, o pușcă și un pistol portabil. Îndreptă pușca spre ușă. Amîndoi știau că nu mai avea decît două sau trei salve.

— Dă-mi mie pușca, spuse Jeffer. Ține cealaltă armă — foc încrucișat.

Mindle clătină din cap; îi aruncă arma. Jeffer o prinse. Inima îi bubuia. Mîinile îi tremurau. Trase piedica.

Mindle spuse:

— Imediat. Imediat.

Se legăna înainte și înapoi pe călcîie. Ochii săi erau dilatați. Își linse buzele.

Auziră scrîșnetul ghearelor pe scări. Auziră hîrșîitul respirației ei.

Groaza îl părăsi atunci pe Jeffer, de parcă ar fi devenit la fel de rece ca și Mindle. Voia ca ea să intre pe ușă. Voia s-o omoare.

Sunetul de gheare se estompă. În cameră se lăsă tăcerea.

Jeffer se uită nedumerit la Mindle.

Acesta zîmbi și făcu cu ochiul.

— Așteaptă doar. Așteaptă doar.

Apoi ea lovi ușa cu o asemenea forță, încît metalul țipă din cauza presiunii.

— *Balzac! Deschide ușa!*

Încă o lovitură în ușă. O adîncitură de mărimea labei ei. Un mîrîit care i-ar fi rupt lui Jeffer măruntaiele cu un minut înainte.

— Plecă! strigă Con Fegman care căzu, zbătîndu-se, în ceața febrilă a infecției sale.

— *Balzac! Deschide ușa!*

Din colțul său, Balzac ridică privirea. Jeffer văzu chinul din ochii săi.

— N-o face! spuse Jeffer.

Ușa se frînse de parcă ar fi fost din hîrtie.

#

În cameră explodară metal și piatră. Jeffer striga, dar Balzac nu auzea cuvintele. Ea stătea acolo — imensă, neagră, abia vizibilă în strălucirea albastră a autodoctorului. Se scutura, praful căzîndu-i de pe corp în rafale. Mindle se avîntă spre colțul lui Balzac și-l lovi cu cotul în coaste. Asta împinse afară aerul din plămînii băiatului. Înainte să apuce să se ridice în picioare — s-o avertizeze? să-l protejeze pe Jeffer? — fata sări la Jeffer. Pușca laser a acestuia scăpără și-i reteză labele din spate. Iubita lui strigă și, schimbîndu-și traiectoria, aterizâ lîngă el într-un morman însîngerat și mototolit, oprită în loc de perete.

Trupul se zbătu, ghearele biciuind de sub picioarele ce pistonau. Balzac se feri, acoperindu-și capul cu mîinile. Con Fegman, care se străduia să se ridice în picioare, fu atins de o gheară și proiectat în spate de impact, fluturînd din brațe. Picioarele din față căutară să tragă corpul, nu reușiră, și fălcile mari ale lui Jamie scrîșniră una de cealaltă, deschizîndu-se din reflex la doar cîțiva centimetri de gîtul lui Balzac. Colți de mărimea unor degete. Respirație ca un vînt antiseptic. Sînge mînjind botul teșit. Vedea mușchii mici și roz ai limbii încordîndu-se și relaxîndu-se spasmodic.

Jeffer strigă un ordin autodoctorului. Acesta se avîntă înainte pe șenile, întinse un tub și înfipse un ac în ceea ce mai rămăsese din partea stîngă a cîinelui din carne. Zvîrcolirile încetară. Fălcile mari își pierdură rigiditatea și rămaseră nemișcate pe podea. De sub corp se scurse sînge, care atinse picioarele trase spre sine ale lui Balzac. Con Fegman gemu.

Balzac stătea în șezut sprijinit de perete, neputînd să se uite la iubita sa. O melopee nesfîrșită îi răsuna în cap: doar dacă, doar dacă. Doar dacă l-ar fi lăsat Jeffer să discute cu ea cîtă vreme fata încă se mai afla în stradă, poate că ar fi putut s-o convingă să plece — și poate că nu voia ca ea să plece. Scoase un suspin adînc, tremurat, și se ridică nesigur în picioare.

Mindle îi aținu drumul, atît de aproape, încît simți mirosul putred al respirației băiatului.

— Omoară-l! șuieră Mindle, cu fața albă de ură. Omoară-l acum!

Ochii lui Mindle se îngustaseră și deveniseră subțiri ca tăișul de cuțit. Balzac își întoarse privirea în altă parte — spre Jeffer, spre Con Fegman.

Acesta din urmă, pe o voce amorțită, îndepărtată, spuse:

— Nu mai văd. Nu suport să mai văd.

Și-și acoperi ochii și începu să lăcrimeze.

Balzac trecu pe lîngă Mindle, lovindu-l pe băiat cu umărul, așa încît acesta făcu un pas împleticit în spate. Se duse la Con Fegman și îngenunche lîngă el, se uită la fața lui bătrînă. Era un lucru trist, era un mare păcat ca unul dintre bătrînii sanatoriului să moară acolo în felul acela.

Balzac luă mîna lui Con Fegman, o ținu strîns într-a sa.

Bătrînul rînji cu dinți rupți și spuse:

— Vreau apă. Mi-e atît de sete!

— Îți aduc eu apă. Autodoctore... Con Fegman. Tot ce poți.

Balzac se ridică și-l lăsă pe autodoctor să-și facă treaba. Acesta injectă tranchilizante, îl înfășură pe Con Fegman într-un scut alb steril și, departe de priviri curioase, începu să lucreze asupra lui.

— Nu irosi muniție, spuse Jeffer. Oricum e pe moarte. Nu ne poate face nimic.

— Nu, ea nu ne poate face nimic, zise Balzac.

Mîna lui Mindle tresări pe arma laser. Balzac se uită țintă la el pînă ce-o lăsă jos.

— Jeffer, spuse Balzac. Te rog, du-l de aici. Capcanele. Pune-l să întindă la loc capcanele.

— Aici sînt, spuse Mindle. Sînt în cameră.

Privirea arzătoarea a lui Mindle se întoarse asupra lui, iar el se încordă, pregătit să se apere.

Jeffer înclină din cap spre Mindle.

— Du-te la parter și repară baricadele. Mai instalează niște capcane. Eu voi supraveghea din balcon. În zori, plecăm de aici.

— Și vom lua cu noi și arătarea aia? întrebă Mindle cu o voce dulce ca otrava.

— Nu, zise Jeffer și se uită înțepător spre Balzac. Îți promit că n-o vom lua cu noi.

— *Compasiune!* scuipă Mindle, dar se duse către ușă.

Balzac se uită la el — un copil-matur, bătrîn și deopotrivă nou-născut, sfrijit, dar neștiind ce este foamea. Balzac nu-l putea învinovăți pentru furia sa sau pentru nebunia care venea o dată cu ea. Nu putea decît să se teamă de băiat. Întotdeauna se temuse de băiat, încă de cînd venise la sanatoriu: un albinos cu păr alb ros, ars, ce-i stătea încleiat în unghiuri ciudate, și ochi care-l făcea să se ferească de el, dar, în același timp, să-l ia în brațe. Ochii abia dacă clipeau vreodată și, chiar și-atunci cînd vorbea cu tine, se uita țintă prin tine spre un loc îndepărtat. Mindle rîsese de proiectul lor de recuperare, nu văzuse care era ideea, dat fiind războiul. De ce insistau, cînd știau ceea ce știau? Poate, își spuse Balzac, refuzaseră doar să creadă în dovada pe care o adusese Mindle cu el.

Mindle, un refugiat din nord, fusese cel care dăduse prima oară un nume și-un chip dușmanului care hrănise neliniștea tot mai mare a membrilor Con-ului. Înaintea de venirea sa, nu se înregistraseră decît fenomene neliniștitoare: creaturi ciudate, diforme, stînd la pîndă la marginea focurilor de tabără și-a oazelor; cadavre umane dezmembrate neaparținînd celor din sanatoriu; apoi, bucăți mici de carne sfîșiată, cu ochi ciclopici ce tresăreau aidoma unor șobolani epileptici în timp ce umblau și, cînd erau disecate, se dovedeau a fi aparate foto organice, care făceau cîte o fotografie de fiecare dată cînd clipeau din acel unic ochi de-un albastru lichid.

Mindle le adusese un cadou, dezvelise cadavrul unuia dintre dușmani la o întîlnire a Con-ului. Era singurul cadavru descoperit pînă atunci, grav ars și încovrigat în poziție

fetală aidoma unui greier negru mort, dar încă evident mamalian. Semăna cu o nevăstuică. Înalt de doi metri. Din botul cu pielea parțial trasă în spate, colții erau dezgoliți într-un rînjet.

— La început se plimbau la vedere, dirijîndu-și soldații, le spusese Mindle membrilor Con-ului. Sărind ici și colo, uneori pe patru picioare, uneori pe două. Un suricat hibrid, fără-ndoială o rămășiță a experimentelor bio-tehnologice de dinainte de Colaps, cu craniu mult mai mare și degete opozabile. Creaturi *făcute*. Cînd l-am capturat pe acesta, ceilalți au fugit la adăpost, iar acum nu-și trimit decît slujitorii, cîinii din carne...

Urmărind grimasa de pe trăsăturile lui Mindle, ura încrustată acolo, Balzac simțise o tresărire de neliniște, ca și cînd Mindle n-ar fi fost mesagerul, ci însăși prezența morții.

O dată ce plecă Mindle, Balzac se întoarse spre Jamie, a cărei față era imobilă ca o bijuterie într-un inel și aproape îngropată în faldurile de țesut de pe capul cîinelui din carne. Se forță să-și amintească puținul pe care-l știa, despre aspectul clinic al unei asemenea simbioze: capul lui Jamie fusese despărțit de corp și așezat în cavitatea rezervată de obicei sacului cu substanțe nutritive al cîinelui din carne; sacul cu substanțe nutritive permitea fiarei să funcționeze zile întregi fără hrană sau apă. Trunchiul ei cerebral fusese conectat la sistemul nervos și la cel sanguin al cîinelui din carne, însă funcțiile motrice rămăseseră sub controlul cîinelui. Nu-și putea închide ochii fără aprobarea cîinelui și, chiar dacă-și păstrase propriii ochi, aceștia fuseseră modificați chirurgical pentru vederea pe timp de noapte, așa încît pupilele ei semănau cu niște violete mici și veștejite. Uneori, cablarea dădea greș și simbiotul se lupta pentru control cu cîinele din carne — stare care sfîrșea cu o zbatere incontrolabilă și o moarte lentă prin auto-eviscerare.

Jeffer se împiedică de un scaun și Balzac deveni conștient că fratele său încă împărțea încăperea cu el.

— De ce nu pleci și tu? spuse Balzac, în el acumulîndu-se furia.

— N-ar trebui să rămîi singur. Dacă mai sînt și alții? Trebuie să supraveghez din balcon.

— Nu e nici un altul cu ea.

— Rămîn! Nici n-o să-ți dai seama că sînt aici.

Balzac așteptă pînă cînd Jeffer păși afară pe balcon. Apoi, gîndurile fiindu-i un amestec de iubire și scîrbă, se forță să se uite la chipul iubitei sale. În lumina slabă, pe cînd începea să se refacă, chipul reflecta șoc, uluire. Uitîndu-se la el, ochii, pupilele purpurii, clipiră repede, buzele bogate formînd un zîmbet strîmb. Balzac se cutremură. Semăna destul de mult cu Jamie pe care și-o amintea, astfel încît iubirea să cîștige în fața scîrbei. Știa că așa avea să se întîmple; adînc înlăuntrul său, în locuri pe care nu avea să le arate nimănui, sperase ca Jamie să-i dea de urmă acolo. Bănuise că, o dată ce ce-l va fi regăsit, el o va putea aduce înapoi dintre morți.

Uitîndu-se la ea acum, habar nu avea ce să facă.

— Balzac? Balzac?

Vocea aceea... deloc solicitantă și sexy, ca altă dată.

Era atît de obișnuit ca el să fie cel puternic, cel cu cîte un răspuns pentru fiecare lucru, încît nu-i putu spune nimic. Nu putu nici măcar să se uite la ea. Cu gîtul îngust și uscat, cu picioarele sleite de puteri, făcu un pas spre Jeffer. Acesta nu era decît o siluetă în spatele căreia se înălța noaptea: un versant negru străpuns de fulgerele salvelor laser.

— Ajută-mă, Jeffer.

— Nu te pot ajuta.

— Ce să fac?

— Ar fi trebui s-o împușc în stradă.

— Dar n-ai făcut-o.

— Am ratat.

— Balzac, spuse Jamie.

Dezorientarea din vocea ei îl înspăimîntă pe Balzac. Strînse tare din dinți ca să-și oprească lacrimile.

— Încă îți mai poate face rău, zise Jeffer.

— Știu, spuse Balzac.

Se lăsă să alunece lîngă perete, pantofii săi aproape atingînd capul lui Jamie. Podeaua era plină de pămînt, bucăți de piatră și seringi goale de-ale autodoctorului. Lîngă Balzac, măruntaiele cîinelui din carne se întăreau într-un morman soios.

— Balzac? spuse Jamie a treia oară.

Ochii ei clipiră o dată, de două ori, un miracol pentru cineva care murise. Se focaliză asupra lui, capul cîinelui din carne mișcîndu-se cu un pocnet.

— Te văd, spuse ea. Chiar te văd.

Ești moartă, voia el să spună, de parcă ar fi fost vina ei. *De ce nu ești moartă?*

— Știi unde te afli? întrebă Balzac. Știi unde te afli?

— Sînt cu tine, zise ea. Sînt aici, iar aici e frig.

Efortul prea mare, prea grăbit, cu carnea murind în jurul ei, Jamie închise ochii pînă cînd aceștia rămaseră doar niște tăieturi.

Balzac se întrebă dacă ceea ce vedea nu era decît un truc ieftin de bîlci, dacă sub carne nu trăia altceva decît un nesfîrșit cordon înnădit, un circuit care-i spunea numele și încerca să-l seducă mințindu-l că Jamie trăia, destul cît să-l facă să-și piardă mințile. Jamie murise. Știa asta; dacă o vedea acum, nu era decît o fantomă înfășurată în piele, la fel de moartă ca orașul de oase calcinate. Același război care oferise orașului o inimă falsă — o inimă ca un cuptor arzător, mistuitor de suflete — o ridicase dintre morți și pe Jamie. Totuși, trebuia să presupună că fata era mai mult decît doar un mănunchi fantomatic de amintiri, fiindcă nu-i putea dovedi spectralitatea, *alteritatea*. Cîtă cruzime din partea lui s-o abandoneze dacă ea era într-adevăr conștientă. Și prinsă în capcană.

Jamie murise în primele linii cu o săptămînă în urmă, *atunci* și *acum* fiind despărțite de-o secundă și un secol. Amintirile sale erau filtrate printr-un văl de fum și strigăte, întunericul pulsînd plin de ordine frenetice. Unele momente

se evidențiau în mod special: neplăcuta senzație a firelor de nisip în papuci; o fișie de iarbă surprinsă *chiar* între galben și verde; o furnică ce se tîra peste o cizmă goală, cu trupul roșu transparent în lumina laserelor; oglindirea unei explozii, flăcările de-un ocru ars topindu-se la gura puștii sale; senzația lunecoasă a mîinii mînjite cu funingine a lui Jamie într-a sa, pulsul ei bătînd prin buricele degetelor lui.

Îngrămădiți laolaltă în tranșee lungi, nu fuseseră decît doi din mai multe mii, așteptînd. Nu discutau, ci doar se atingeau, neavînd încredere în vorbe.

Cîinii din carne apăruseră prompt la lăsarea serii, aducînd cu ei tăcerea într-un val negru. Purtau măștile prietenilor, aveau înfățișarea membrilor de familie. Alergau ușor și galopau lejer peste focuri: mînați de-un singur scop, încordînd mușchi fantomatici, sfîșiind din noapte hălci de întuneric, așa încît să se reinventeze singuri după chipul și asemănarea nopții. Ochi aidoma unor violete mici și veștejite. Un balet aproape tăcut al morții.

Apoi, la un semn, se opriseră, formînd o linie neîntreruptă, uniformă. Rămaseseră atît de nemișcați, încît ar fi fost ușor să-ți spui că erau un șir de statui străvechi făurite la ordinul unui despot sclipitor de nebun.

În acea acalmie, Balzac o îmbrățișase pe Jamie o ultimă oară, bucurîndu-se de felul în care timpul devenea atemporal atunci cînd li se uneau corpurile.

Pe cer, dirijabilele tușeau și icneau din pricina efortului de-a arunca proiectile, scăpărările de lumină surprinzîndu-i pe combatanții de la sol în cadre înghețate.

Cînd intraseră cîinii din carne în raza de acțiune, atît de numeroși încît pămîntul răsună de tunetul trecerii lor, apărătorii tranșeei deschiseseră focul: scînteierile țîșnitoare ale laserelor și bubuiturile ritmice ale puștilor se împletiseră într-un orgasm al retragerii și-al atacului. Era nevoie de-o disciplină nemăsurată pentru a rămîne în menghina unui asemenea atac. Arma din mîinile lui Balzac părea grea, dificilă — avea o voință proprie, iar, în focul bătăliei, mai

mult de atît nu putea face s-o țină îndreptată înainte și să tragă, degetul său stînd nefiresc pe trăgaci.

Ca răspuns la barajul apărătorilor: un cor de glasuri subțiri ca frunza se ridica peste ruine cu timbrul vechilor prieteni ce se rugau pentru viețile lor, strigîndu-i pe nume pe cei vii.

Asta făcuse nebunia să iasă fierbînd la suprafață, așa încît apărătorii trăgeau și își reîncărcau armele cu o viteză incredibilă, strigîndu-și propria ură pentru a acoperi vocile, ștergînd prezentul ca acesta să nu șteargă trecutul.

Cînd valul se spărsese peste ei, tabloul se topise în confuzie. În mare parte, Balzac își amintea izul prafului de pușcă atunci cînd descărca și încărca arma — dar mai încet acum, fiind hipnotizat de carnaj — și imaginile ce treceau iute prin fum... Corpuri imense se avîntau fără motiv sau grijă... un zid întunecat negru-albăstrui de carne... repeziciunea lor, aproape la fel de iute ca un dirijabil, astfel încît o simplă clipire din ochi te putea costa viața... Mușchi șerpuiți, caricaturi ale fețelor umane ca niște trecători crispați... Luciul negru sclipitor al uleiului vărsat... Capete rupte de pe corpuri... corpuri căzute, rotindu-se și dănțuind în fălcile cîinilor din carne... cîini din carne rostogolindu-se, tăiați în jumătate sau cu picioarele retezate, tîrîndu-se înainte... alții, împușcați în cap, căzînd la pămînt pe spate.

Prin alb-negru-albul fulgerărilor dirijabilelor, Balzac o văzuse pe Jamie căzînd într-o mișcare întreruptă *și inima îi stătuse în loc* departe de el în întunericul în care *n-o mai putuse vedea nicăieri*. Cînd întinsese mîna s-o ridice, nu mai era acolo.

— *Jamie!*

Un cîine din carne alergase în galop spre spărtura din rînd ivită datorită absenței lui Jamie. Se rotise, îl împușcase și sărise într-o parte, colții lui pocnind la cîțiva centimetri de gîtul său. Cîinele picase în șanț, mort. El se ridicase... și, cînd se uitase în spate spre spărtura din șirul apărătorilor, ea încă n-o umpluse, nu se ridicase înapoi în picioare cum se așteptase el, în timp ce dirijabilele transformau noaptea în zi.

Cuprins de panică, Balzac nu putuse respira, nu putuse gîndi.

— Jamie! strigase el peste țipete și detonări. Jamie!

Și ecoul străbătuse rîndul spre el:

— Retragerea! Înapoi! A fost spart rîndul! A fost spart rîndul!

O sentință de moarte pentru Jamie. Șanțul fusese trecut printr-un loc și, ca să nu se lase loviți pe flanc, trebuiau să se retragă. Aceasta, o acțiune dezorganizată, împiedicată, sporise confuzia, unii soldați alergînd îndărăt, în vreme ce alții începuseră o acțiune vigilentă de ariergardă pentru a le permite celor puși pe fugă să treacă înapoi prin ceea ce devenise teritoriu inamic.

Un dirijabil explodase direct deasupra sa, impactul doborîndu-l pe Balzac la pămînt. Peste combatanți coborîseră încet fîșii arzînde de pînză. Cînd se ridicase în picioare, în jurul lui pîrîiau și sfîrîiau bălți de plumb topit. Mecanic, cercetase disperat pămîntul cuprins de flăcări, căutîndu-și iubita cu ajutorul ochelarilor cu infraroșu. Se aruncase în șanțuri, se tîrîse prin cele mai periculoase schimburi de focuri, folosindu-și arma doar atît cît să-și curețe o potecă spre următorul avanpost din linia de luptă. Fiecare minut de eșec sporea greutatea din pieptul său, simțul tot mai apăsat de neputință.

Mai tîrziu, avea să-și aducă aminte cîmpul de luptă negru cu roșu ca și cînd s-ar fi aflat la bordul unui dirijabil; avea să-și amintească pînă și că se văzuse pe el însuși cum alerga pe terenul nesigur: o siluetă mică ce sărea nepăsătoare între șanțuri, gonind fără ezitare prin flăcări. Alteori, avea să-și amintească totul doar ca pe o serie de porniri și opriri. Fugea și apoi se trezea înconjurat de colegi soldați sau de cîini din carne ca de-o ploaie neașteptată, după care era din nou singur, gîndurile otrăvindu-i craniul.

Numai faptul că văzuse creatura îl salvase pe Balzac de la o căutare nesfîrșită, căci doar atunci își dăduse el seama că Jamie probabil murise.

Parcă împușcat, se așezase greoi jos și se uitase țintă la ea, în vreme ce ea își vedea mai departe de treabă la o distanță de aproximativ treizeci și cinci de metri. Era atît de lunecoasă și de funcțională și de străină de lumea aceea — de-o *perfecțiune* mai desăvîrșită decît ar fi putut fi orice alt lucru perfect —, încît, pentru o clipă, Balzac nu-și putuse închipui ce rol avea: nu era decît o piesă de artă frumoasă, un lucru ce trebuie admirat pentru sinele lui mecanic. Cum să se ia la întrecere omenirea cu o astfel de creatură? O privise cu spaimă tot mai mare și cu o fascinație vinovată.

Creatura se mișca pe picioare ca niște cili, aproape miriapodale, și totuși era acoperită de o blană deasă, neagră — lungă și joasă pînă la pămînt, așa încît părea să *curgă*, o specie compusă din cea mai elementară combinație de carne și os. Capul, care se rotea cu trei sute șaizeci de grade, îi amintise lui Balzac de o încrucișare dintre pisică și bursuc, ochii mari, luminoși, și botul ciudat zîmbitor conspirînd la aerul aproape vioi al bestiei. Subțire, își spusese Balzac la început. Mai subțire decît subțire, șira spinării făcea „burtă", astfel încît spatele vietății părea să fi fost scobit cu o lopată, lăsînd un compartiment lung și adînc, mărginit de umeri și coaste. Mai auzise sunetul neted-stropșit pe care-l producea cu miile sale de membre, îl auzise pe cîmpul de luptă, ca un contrapunct jos, subiacent strigătelor și exploziilor.

Dar chiar dacă fiara îl uluise cu stranietatea ei perfectă, rolul pe care-l îndeplinea îl uluise și mai mult.

Pe cînd se uita la ea, bestia își croise drum printre cadavrele risipite. În cele din urmă, ajunsă lîngă trupul neînsuflețit al unui tînăr cu ochi deschiși și goi căruia îi curgea de la gură un firișor de sînge, bestia se oprise. Apoi, cu un pocnet perfect audibil, răsucindu-se bezmetic, cu o expresie nebunesc de voioasă pe față, capul bestiei se deșurubase de corp și, cu ajutorul cililor aflați acum sub capul rămas independent, se ridicase deasupra marginii propriilor umeri. O dată ajunsă în fața capului victimei sale, bestia mormăise de două ori și din blana deasă apăruseră două apendice: o lamă puternică de os și o mînă cu două degete mari. Lama

coborse, retezînd gîtul omului. Aproape simultan, mîna prinsese capul soldatului mort și-l așezase peste gaura rămasă după înlăturarea capului bestiei. Așteptase o clipă, apoi trăsese capul omului, care fusese „învelit" într-o felie purpurie și pulsatilă de carne. Balzac urmărise cu o fascinație îngrozită cum mîna aruncase apoi capul învelit în cavitatea scobită a corpului bestiei. Lama și mîna dispăruseră amîndouă în acel cap rînjitor, care apoi se rostogolise și se întorsese anevoie pe propriul gît și se rotise de două ori, înainte ca arătarea aceea coșmarescă să o ia din loc, să dispară din vedere.

Lăsîndu-l singur pe Balzac, singur cu morții.

După bătălie, în spatele liniilor, îl trimiseseră în unitatea de gherilă a lui Jeffer. Acesta avea să aibă grijă de el așa cum făcuse mereu în trecut.

Jeffer își așează o mînă pe umărul lui Balzac. Balzac tresări. Jeffer își dădu seama că gestul nu era apreciat, dar încercă printr-un act de voință să imprime acelei simple atingeri toată dragostea și teama pentru Balzac. Dragoste. Poate că n-ar fi recunoscut cu cîțiva ani în urmă că-l iubește, că simte altceva în afară de dragostea normală între cei de același sînge, dar Jeffer asistase la o neplăcută transformare prin care trecuse Balzac.

Balzac fusese întotdeauna chipeș aproape de punctul frăgezimii, cu ochi verzi pătrunzători și bărbie fermă. Dar încet, pe măsură ce el și Jamie deveneau mai apropiați și, în special, în anul de după căsătoria lor, Jeffer văzuse cum dispare acea frăgezime. În liniile perfecte din jurul buzelor fratelui său își făcuse loc o anume *greutate* și *profunzime*, o seriozitate și viclenie care iluminau ochii. Era ca și cînd, o dată cu dragostea pentru Jamie, Balzac fusese cucerit simultan și de teamă — teama de moartea iubitei sale, teama că dragostea lor nu va dura o veșnicie — și că acești gemeni îmbrățișați, teama și dragostea, îl despuiaseră de frăgezime așa cum șopîrla își schimbă pielea.

Jamie adusese vorba despre asta în timpul unuia dintre tururile de recuperare în Balthakazar, cînd stăteau jos și-l urmăreau pe Balzac cum îi bătea la cap pe ingineri în lumina soarelui.

— Nu știu dacă l-aș mai iubi, spusese ea. Nu doar dacă ar mai fi chipeș. Îl iubeam pentru buzele și ochii și stîngăcia lui, și voiam să-l protejez.

Declanșase zîmbetul care băgase în boală zeci de bărbați.

— Acum e matur și a devenit serios.

Amintirea îl bîntuia pe Jeffer cînd îi spuse lui Balzac:

— Va fi în ordine. Nu trebuie să faci nimic. Nu va dura mult...

Jeffer se simți pe dată epuizat. De ce trebuia să-i consoleze pe alții, cînd în clipele acelea el avea cea mai mare nevoie de consolare? Mușchii gîtului i se încordară. Așa stăteau lucrurile încă de cînd fusese lăsat să-i poarte de grijă unui băiat de unsprezece ani care niciodată nu avea să mai fie cu adevărat fratele său mai mic.

— Ar fi trebuit să mă tăvălesc în noroi și să-mi ascund mirosul, spuse Balzac. Ar fi trebuit să devin altcineva. Atunci, nu m-ar fi putut găsi. Niciodată. N-ar fi trebuit să-i dau voie să mă găsească. *Dar unde-i blîndețea din asta?*

Jeffer zîmbi auzind această imitație a expresiei preferate a lui Mindle.

— Blîndețe? spuse Mindle, surprinzîndu-i pe amîndoi.

Cu ochi luminoși și reptilieni, acesta stătea în cadrul ușii.

— Blîndețe? Cum poți vorbi de blîndețe? Nu e loc pentru așa ceva. Nu avem trebuință de ea.

Jeffer aproape că se aștepta ca Mindle să se lase pe vine și să adune cu limba sîngele care se aduna într-o baltă în jurul cîinelui din carne. Cine putea prevedea acțiunile unui copil care n-a fost niciodată copil?

— Ai terminat cu baricadele, Mindle? întrebă Jeffer.

— Cu baricadele? Da.

— Atunci, așteaptă afară pînă în zori. Stai de strajă la geamul de la etajul al doilea.

Mindle păși în cameră. Își linse buzele.

— Da, domnule. Dar mai întîi m-am gîndit c-ar fi bine să interogăm prizonierul.

— Prizonierul va fi în scurtă vreme mort.

— Atunci, trebuie să ne mișcăm repede — cît se poate de repede, spuse el și mai făcu un pas în interiorul camerei.

— Ia-ți locul de la etajul al doilea, comandă Jeffer.

Mindle făcu un al treilea pas înăuntrul camerei.

Înainte ca Jeffer să poată reacționa, Balzac înșfăcă de pe podea pușca lui Con Fegman. O îndreptă spre Mindle.

Balzac spuse:

— Du-te. De aici.

Mindle zîmbi cuceritor și se întoarse spre Jeffer cu sprîncenele ridicate.

— Fă cum îți spune, Mindle, zise Jeffer. Și, Balzac... lasă arma jos!

Mindle ridică din umeri și se întoarse cu spatele.

Balzac aruncă arma în lături și se aplecă deasupra trupului cîinelui din carne. Slăbiciunea fratelui său, felul cum părea că trece prin el lumina autodoctorului, îl sleia de puteri pe Jeffer. Un tablou atît de nefiresc: fratele său ghemuit cu atîta dragoste și atîta blîndețe deasupra trupului masiv al cîinelui din carne, de parcă ar fi fost propria sa creație.

Jeffer, sub influența acelei imagini, înaintă cu un mers clătinat, intențiile sale fiindu-i ascunse pînă și lui însuși, dar Balzac îl alungă cu o fluturare de mînă.

— Te rog, lasă-mă în pace, zise acesta. Supraveghează fereastra. Supraveghează-l pe Mindle.

Chiar în timp ce aproba din cap, Jeffer pregeta, întrebîndu-se pentru prima oară dacă putea îndrepta arma spre propriul său frate. Se duse în balcon și-i urmări pe Balzac și pe Jamie din întuneric. Fața lui Jamie era palidă, buzele — cenușii. Carnea bestiei o înfășura ca o pelerină de cauciuc.

Se minună de afecțiunea din vocea lui Balzac atunci cînd fratele lui atinse fața creaturii și întrebă:

— Cum te simți?

— Mi-e frig. Foarte frig. Nu-mi simt picioarele. Cred că mor. Cred că am murit deja, Balzac. Altfel, de ce mi-ar fi atît de frig?

Balzac tresări și Jeffer își spuse: *Să gîndească? Să simtă? Poate face măcar una dintre astea?*

— E-o noapte răcoroasă, îi spuse Balzac. Ai nevoie de-o pătură. Îmi doresc să fi avut o pătură pentru tine, iubirea mea.

— Mi-e frig. Foarte frig, spuse ea pe o voce visătoare, distantă.

— Găsesc eu ceva pentru tine, zise Balzac, vocea tremurîndu-i de durere sufletească. Jeffer, merg să mă uit printre proviziile de la parter — poate găsesc o pătură. O ții sub supraveghere în locul meu?

— E aproape... adică, nu cred că avem o pătură.

— Știu! Știu asta. Tu doar supravegheaz-o.

Balzac se ridică anevoie în picioare și alergă afară prin ușa distrusă, lăsîndu-l pe Jeffer împreună cu dușmanul. Dîndu-i tîrcoale, se întrebă dacă nu trebuia s-o omoare.

— Cine-i acolo? spuse Jamie. Și ție ți-e frig?

Auzind acea voce, Jeffer se dădu în lături, se asigură că nu-l putea vedea. Dacă-l recunoștea? Dacă-i rostea iarăși numele? Ce s-ar fi făcut atunci?

În colț, Con Fegman se foi și spuse pe-o voce cadențată:

— Broasca de nisip i-a spus nisipului însuși, iar nisipul le-a zis broaștelor, iar broaștele le-au spus nisipului, iar... iar... iar...

Se pierdu iarăși în inconștiență, legenda rămînînd blocată între buzele sale veștejite.

Jeffer încercă să-l ignore pe Con Fegman. Se resemnase atît de mult cu moartea bătrînului, încît, uneori, în timpul momentelor de luciditate ale lui Con Fegman, tresărea surprins de parcă o fantomă ar fi tras aer în piept.

— Vreau să mă ridic, spuse Jamie, fața crispîndu-i-se cînd se forță să miște mușchii de la picior ai cîinelui din carne. Se pare că nu mă pot ridica.

Jeffer știa că nu trebuia să-i adreseze întrebări. Dacă n-o putea împușca, trebuia să se mulțumească s-o țină sub supraveghere.

În zilele de început, înainte de adevărata invazie, se oferise voluntar să ajute la capturarea și interogarea unor asemenea specimene modificate chirurgical. Niciodată nu aveau multe de spus și, oricum, cine-și putea da seama dacă ceea ce spuneau prizonierii erau autentic sau programat dinainte? Cînd erau despărțite de corp, capetele continuau să trăiască nestînjenite vreme de două sau trei ore, și poate că-n această mortalitate întîrziată exista o urmă de miracol, dar cu siguranță nimic altceva.

Locklin, subiectul ultimului interogatoriu al lui Jeffer, crezuse în miracole și, uitîndu-se acum la Jamie, Jeffer nu se putea abține să nu vadă fața lui Locklin suprapusă peste a ei.

Locklin rîsese de el pînă și-n acele momente ale interogatoriului care semănau cel mai mult cu o tortură. Cînd i se punea o întrebare, creatura își spunea numele și scotea un rîset gros și bolborosit pe gurile lui de om și de cîine din carne. Ochii violeți se căscau, fața lui stîncoasă, închisă la culoare și plină de cicatrice, se lăbărța pe fruntea cîinelui din carne.

— Astăzi sînt Locklin, dar mîine? Cu toții veți fi eu.

Locklin pretindea că vine dintr-un sanatoriu localizat în nordul îndepărtat, cuibărit la malul unei mări înghețate. Faleze înalte de patru sute de metri îi apărau de vînturile necruțătoare, și de pe aceleași faleze venise și inamicul, cîtă frunză și iarbă, într-o zi de iarnă în care mulți dintre cei din sanatoriu mureau de frig; radiatoarele se stricaseră și conducerea sanatoriului stătuse pe gînduri dacă să aștepte să se îmbuneze vremea sau să abandoneze sanatoriul.

— Dar su'catele, cedase Locklin spre sfîrșit, vocea fiindu-i otrăvită de dispreț față de Jeffer, ele ne-au reparat! Ho! Chiar c-au făcut-o. Nemurirea la schimb pentru sprijin — un corp bun-bunicel care va funcționa la infinit, iar noi am spus *da!* Am spus *da*, tremurînd cu toții în locul acela

înghețat... așa cum ar spune „da" la rîndul lor și majoritatea dintre voi.

Cîinii din carne compuși din membrii acelui sanatoriu erau întotdeauna cei pe care Jeffer îi găsea cel mai puțin asemănători cu niște holovizi slab animați. Dacă unii răspundeau ca nisipul prin ciur la întrebările lui, atunci aceste versiuni călite erau niște trape de oțel. Căci nu intraseră doar într-o alianță cu „su'catele", ci chiar le venerau; renunțînd la copiii lor pentru nemurire și abandonîndu-și vechile religii. Această trădare a speciilor îl îngrozea pe Jeffer. În rîndul membrilor Con-ului, aceasta era cea mai mare dintre temeri: să fii capturat de un dușman care nu cunoaște îndurarea așa cum o cunosc oamenii, un dușman neîntrecut în arta războiului psihologic. Să fii trimis înapoi sub înfățișarea unui cîine din carne, să-ți rostești propriul nume sau numele celor dragi ție în vreme ce creatura te supune.

De-abia acum își dădu seama Jeffer că vorbise prea mult cu Locklin, căci, pe cînd o supraveghea pe Jamie, cuvintele hipnotice ale lui Locklin îi acaparau și-i părăseau gîndurile: *„Ai putea trăi veșnic în felul ăsta, dacă te-ai supune doar..."* O mare tristețe se adună înlăuntrul lui Jeffer, căci el și fratele său se înstrăinaseră; se citea în cuvintele lui Balzac, pe fața sa: că dragostea pe care o nutrea pentru Jamie devenise monstruoasă, îl acaparase complet și-l mîncase dinăuntru spre în afară. Simțise oare Balzac un adevăr în cuvintele lui Locklin, adevăr care lui îi scăpase? Sub pielea lui Jeffer se strecură răceala. Prevedea deja un final monstruos dincolo de orice închipuire și-și spuse că nu-și va oferi ajutorul *în felul acela* — n-o putea face — și încercă să se convingă că asta se întîmpla fiindcă-și iubea fratele, nu fiindcă se afla singur în aceeași cameră cu o creatură atît de familiară lui și totuși atît de străină.

Cîtă vreme Balzac scormoni prin rezerva săracă de provizii în căutarea unei pături, Mindle fusese umbra sa

nesuferită. Băiatul nu spusese nimic, îl urmase aproape fără nici un sunet însă Balzac simțise acea privire lovindu-l în ceafă, arzîndu-i scalpul. Nu-l deranja; mai bine să știe unde se afla Mindle decît să nu. Uneori, în timpul căutării sale deloc aventuroase, încercă pînă și să discute cu Mindle, și simți o plăcere perversă în afișarea unei măști a voioșiei, știind că asta probabil îl punea pe băiat și mai mult pe jar. Să ardă, deci. Să ardă cu totul.

Dar nu era nici o pătură și, cu fiecare pas înapoi pe scări, masca se șterse cîte puțin, pînă ce abia mai putu umbla din cauza sfîrșelii care-l apăsa. Pe palierul de la etajul al treilea, Balzac auzi pașii lui Mindle care se retrăgea și asta îl bucură; nu mai trebui să piardă vremea cu vorbe de dojană, ci intră direct în camera în care Jamie încă mai zăcea în lumina albastră a autodoctorului. Jeffer stătea de-o parte.

— N-am găsit nici o pătură. Te poți întoarce la geam.

Jeffer îi oferi lui Balzac un zîmbet șters, dar Balzac nu făcu decît să se lase jos lîngă Jamie.

— Jamie, spuse el după ce Jeffer ieșise iarăși în balcon.

— Mi-e frig.

O voce ca un ecou, plină de flegmă sau sînge.

— Simt o răceală ca a lacurilor de oază — ți-amintești de lacurile din oază?

I se păru că-i vede buzele țuguindu-se. Jamie scoase un rîset firav, sughițat.

— Mi-amintesc. Mi-amintesc de răceala lor. Mă face să strănut.

Apoi, cu îndoială:

— Asta a fost cu mult timp în urmă...

Apa fusese rece. Săriseră împreună în apa aceea compactă; înotaseră prin ea, și-i duruseră mușchii. Trăseseră apă pe nas, făcuseră gargară cu ea, se bălăciseră în decadența unei atît de mari cantități de apă și ieșiseră la suprafață pentru a se săruta sub stele cu respirația tăiată. Buzele ei avuseseră gustul fructului pasiunii și el o împinsese înspre locul cu apă mai puțin adîncă, unde ajungeau cu picioarele pe pămînt, apoi se îndepărtase timid de ea, doar

ca să o stîrnească să-l tragă înapoi și să-i pună mîna între picioarele ei; scoțînd sunete ascuțite, slabe de plăcere, pe cînd mîinile sale se mișcau încet pe corpul ei.

Dar, avînd-o în față în carne și oase, nu putu păstra amintirea acelei emoții. Aceasta se spulberă în mîzgă și întuneric: o bijuterie ce scînteiază pal și cu ale cărei margini tăioase nu putea decît să-și provoace sîngerări.

— Am făcut dragoste acolo, spuse el.

Tăcere.

Curînd avea să vină zorii și ei trebuia să plece de acolo cît încă o mai puteau face.

În starea aceea în care se afla și care era pe jumătate moarte, pe jumătate somn, Jamie se tînguia și gemea și striga din toți rărunchii. Era o cruzime (nu-i așa?) din partea lui să-i prelungească durerea.

Îl simțea pe Jeffer cum se holba la el. Dacă nu Jeffer, atunci Mindle. Mindle îl ura. Jeffer îl iubea. Dar amîndoi voiau același lucru.

Balzac își lăsă privirea să zăbovească asupra feței lui Jamie, la consistența care-i răpise grația, de parcă arhitecții care o reasamblaseră nu reușiseră să recreeze întocmai materialul de bază. Aceasta era femeia care muncise umăr la umăr cu el la reconstrucția orașului, plantînd copaci, în vreme ce el excava și întocmea planuri. Ajunsese chiar să-i placă să planteze — dura ore întregi, da, și activitatea în sine îi făcea degetele să sîngereze și să-i apară bășici, însă îi plăcuse mirosul de pămînt, se bucurase de ritmul muncii și de confortul prezenței sale alături de el.

Se gîndi la momentele în care făcuse dragoste cu ea sub stele pe nisipul rece al deșertului și cum se furișau înapoi la sanatoriu în anii de dinainte să se căsătorească, rămînînd apoi treji în pat ore întregi, discutînd sau spunîndu-și povești. Mirosul ei dulce, gustul limbii ei în gura sa, acestea erau *reale*, așa cum era și pacea care-l cuprindea cînd era înăuntrul ei, atît de aproape de ea, cît de aproape putea ajunge, să fie înăuntrul ei și să se uite în ochii ei.

Îi era dator cu asta. Dacă o iubea.

Cuprins de chinuri, alergă pe balcon, împingîndu-l pe Jeffer de-o parte, și lovi cu pumnii în balustrada de piatră.

— Ascultă la mine: e mai bine așa, șopti Jeffer. La venirea dimineții, sînt șanse bune să avem protecția unei unități mai numeroase. Dacă reușim doar să supraviețuim...

— Taci! șuieră Balzac. Taci, sau o să țip, și cu *toții* or să ne audă.

— Să plec?

— Să pleci?! Nu... dar nu vreau să vorbesc. Vreau doar să stau aici o clipă.

— Asta-i bine. Asta-i bine. Sînt fratele tău, Balzac, *fratele tău*. Nu vreau să-ți fac nici un rău.

Balzac încercă să-și încetinească respirația. Se aplecă peste balustradă și se uită peste oraș. Zorii aveau să vină curînd, iar dirijabilele încă ardeau și întunericul încă se strîngea în jurul lor. O sută de feluri de întuneric pentru o sută de scopuri diferite — întuneric care să acopere clădirile; întuneric care să acopere durerea; întuneric care să acopere gîndurile; întuneric care să acopere lumina, iar lumina, atunci cînd veni, nu făcu decît să evidențieze și mai mult întunericul. Nu mai auzea strigătele vagi, fantomatice, din primele linii; întunericul înghițise și vocile.

Pentru prima oară, uitîndu-se în zare nu doar peste orașul ruinat, ci și peste ruinele propriei sale ambiții, Balzac simți atracția acelui întuneric, se simți subjugat de el. Era obosit. Era atît de obosit! Începu să lăcrimeze. Nu se putu abține. Trebuia să se abțină. Nu putea. Trebuia.

Unde în acel întuneric fusese ea purtată? Unde o tîrîse creatura aceea grăbită? O tîrîse oare în gaura din mijlocul amfiteatrului? În vreun loc subpămîntean, unde întunericul devenea gros și dezlănțuit — în tunelurile de sub oraș, acolo unde *ei* își aveau sediul, unde trăiau creaturile de coșmar înainte să fie strămutate de către dușman. Îl durea să se gîndească la asemenea locuri. Îl speriau mai mult ca orice pe lume. Tot ce-și putea imagina era pămîntul asfixiant, tunelul făcînd implozie și îngropîndu-l de viu.

Ce fel de nemurire găsise ea acolo? Cînd o retreziseră, se rugase oare de ei? Știa ea, măcar acum, exact ce-i făcuseră?

Iar dacă o ducea înapoi acolo, puteau oare trăi împreună, în întuneric, singuri-singurei, avîndu-se doar unul pe celălalt, printre moroi și fantome...

— Ajută-mă să-mi închipui, Jeffer.

— Ce să-ți închipui?

— Las-o baltă.

La orizont sîngera o rană roșie. Balzac se uită țintă la Jeffer. Jeffer se uită în altă parte.

— Știu că trebuie s-o fac, spuse Balzac.

— Nu trebuie. O fac eu în locul tău.

— Nu. Trebuie s-o fac.

— Atunci, fă-o.

Balzac clătină din cap și se duse înapoi la Jamie. Se aplecă deasupra ei, îi mai atinse o dată fața, îi netezi pe spate o șuviță de păr. Ciudat calmul ce se lăsase asupra ei.

— Balzac? spuse ea pe un ton atît de întrebător, încît el aproape că rîse de suferință.

— Jamie. Jamie, trebuie să te întreb ceva. Te doare, Jamie? Jamie, te doare tare?

— Mi-e atît de frig, zise ea.

Un declic în spatele ochilor ei și lui i se păru că vede acolo vechea ei încredere în el.

— Închide ochii, atunci, Jamie. Jur, Jamie. N-o să te doară. Jamie, n-o să te doară. Nu te mint. Nu pe tine, Jamie.

— Știu, iubirea mea.

Făcu schimb de arme cu Jeffer: pușca sa pentru laserul lui Jeffer. Apoi, ținînd strîns în brațe capul cîinelui din carne, potrivi raza laserului pînă ce-o transformă într-o lamă subțire ca un ac, lungă de zece centimetri. Dacă-i tăia gîtul, Jamie mai putea trăi cîteva minute, în durere. Dar dacă îi străpungea capul... îi tremură mîna și, pentru o clipă, fiecare atom, fiecare particulă care-l făcea să fie Balzac, țîșni haotic într-o direcție opusă. Dacă măcar nu s-ar fi uitat la el atît de stăruitor...

Mîna își recăpătă stăpînirea și, o dată cu ea, și nehotărîrea interioară. Două lovituri precise și despărți excrescența de țesut care o înfășurase pe Jamie. Nu curse nici un strop de sînge; laserul cauteriză rana pe moment. Ochii ei încă se uitau țintă în sus la el, cu toate că buzele nu i se mișcară deloc. O luă în brațe, îi închise ochii, ținu arma în mîna dreaptă, reactivă setările normale.

Ridică ochii spre Jeffer, care se uita la el cuprins de groază.

Umerii lui Balzac căzură, greutatea întunericului fiind prea mare, după ce se îndreptă de spate, își regăsi forța picioarelor.

Jeffer făcu un pas în față, ca pentru a bloca ușa.

— Nu. N-o face, spuse Balzac.

— Balzac! Las-o în pace.

Lacrimile îi începețoșau vederea lui Balzac; le șterse iute cu antebrațul. Acum, secundele erau la fel de prețioase ca apa; nu le putea irosi.

— N-o pot face, Jeffer. Eu. Pur și simplu. Nu pot.

— Poți! Știi că poți. Știi cum am fost eu după... după ce au murit părinții noștri? Ți-amintești cum am fost? Tu m-ai adus înapoi pe calea cea bună. *Tu ai făcut-o.* Pot face asta pentru tine. Știu că pot.

— Și dac-o faci? N-aș suporta. N-aș suporta. *N-o pot pierde și pe ea.*

— E prea tîrziu. Oricum o vei pierde.

— Nu și dacă-i găsesc la timp. Am o oră la dispoziție. Două, poate.

Tăcut ca un călău, Mindle apăru la ușă, cu laserul său manual îndreptat spre Balzac.

— *Mindle, pleacă de aici!* strigă Jeffer, ridicînd și el arma.

Țeava acesteia șovăi între Balzac și Mindle.

Ochii lui Mindle aveau opacitatea fatală a stelelor moarte.

— Taci, Jeffer, zise el. Dacă se mișcă, îl împușc.

În tăcerea tombală se strecură prima geană de lumină a soarelui. Razele galben-prăfoase îi arătară drept niște siluete obosite, cănite, costelive, înghețate în timp, în vreme ce Con Fegman se uita cu ochi orbi direct la soare. Balzac auzea rugămințile bîiguite de fratele său, simțea tensiunea din degetul pe care Mindle îl ținea pe trăgaci. Se uită mai întîi la unul și apoi la celălalt; umbrele lor erau proiectate pe peretele din spate.

Uitîndu-se în jos la fața ei adormită, Balzac știu că n-o puteau atinge celelalte voci, vocile care nu-i aparțineau ei. Spre binele ei, trebuia să treacă de Mindle, să ajungă la ușă și să iasă în stradă. Șansele erau slabe și, totuși, el se simțea împăcat cu sine: întunericul îi era încă alături, înfășurîndu-l și protejîndu-l.

Vag, îl auzi pe Jeffer spunîndu-i să lase jos arma și pe Mindle strigînd că, dacă făcea un singur pas, era un om mort, dar vocile lor veneau de foarte departe. Nu-l puteau atinge — nici Mindle, nici fratele său. Nimeni, în afară de Jamie. Întunericul îi acoperea fața ca un văl. Mîngîie obrazul rece al lui Jamie cu o mînă tremurîndă.

— Rămas-bun, spuse el.

Aruncă arma în figura lui Mindle. Alergă spre ușă. În urma lui, auzi țipătul prelung și gîtuit de teama pierderii al lui Jeffer, după care căldura glacială a stelei lui Mindle îi explodă în spate. Forța impactului îl azvîrli în față, îi tăie răsuflarea și, cît ai clipi, căzu prin ușă, căzu în întunericul din casa scărilor — și continuă să cadă, corpul fiindu-i învăluit de amorțeală, pînă ce întunericul fu complet și nu mai cădea pe scări, ci în lacurile negre din oază, și sărea în și prin ele, valul de apă lingîndu-i sumbru picioarele și, chiar cînd fu convins că va cădea la infinit, își recăpătă simțurile.

Nisip, nisip luminos sub picioarele sale, firele lui semănînd cu niște bijuterii scînteietoare. Ridică privirea — în lumina puternică a după-amiezei tîrzii — și-l văzu pe Jeffer uitîndu-se în jos la el de la marginea amfiteatrului. Jamie îl văzu o clipă mai tîrziu și icni surprinsă.

Jeffer, cu umerii țepeni, ridicînd la fiecare pas nisipul, coborî hotărît spre ei. Balzac se ridicase în picioare acolo unde se afla, lîngă bestie, crezînd că Jeffer îi va lua pe amîndoi la refec.

În schimb, Jeffer deveni foarte tăcut și-i întrebă dacă erau teferi. Balzac spuse da și Jamie întrebă cum îi găsise.

— Zynagillul, spuse Jeffer, uitîndu-se încă fix la bestie. Am crezut că veți fi morți.

Înainte ca Balzac să poată vorbi, Jamie rîse și spuse:

— Nu. *Asta* este. Ce zici de asta?

— Cred c-ar trebui să vă îndepărtați de ea.

Jeffer veni mai aproape.

— A venit de sub pămînt, spuse Balzac.

— A venit de departe, spuse Jamie. Uită-te la labele ei.

— Seamănă cu ceva din vechile cărți, șopti Jeffer, dînd ocol bestiei de la distanță de parcă ar fi fost otravă. Ar trebui să-i dăm foc.

— Să-i dăm foc? zise Balzac. E moartă.

— Să-i dăm foc, spuse Jeffer.

Dar era prea tîrziu. Auziră un pîrîit pergamentos și fruntea plină de excrescențe a cîinelui din carne se despică și din ea ieși anevoie o creatură de dimensiunea unei inimi de om. Era umedă și sclipea și, părînd să crească, își desfăcu aripile negru-albăstrui peste carnea distrusă. Avea toată delicatețea și aspectul straniu-ademenitor al unei insecte de pradă.

— E frumoasă, spuse Jamie.

Creatura se uita lung la ei cu un singur ochi roșiatic (de-un chihlimbariu luminos, cu o tăietură verticală neagră). Picioarele subțiri ca acul se terminau în gheare tăioase. Aripile se ridicau și cădeau în ritmul respirației ei, care era egal și liniștit. Erau aripile unui înger căzut din rai, miraculoase prin aceea că suprafața lor neagră, sclipitoare, avea reflexii verzi și purpurii și albastre. Erau monstruos supradimensionate pentru corpul său și bestia bătea din ele ca să-și păstreze echilibrul.

Jeffer se mișcă primul, dibuind după armă. Creatura, alarmată de aceasta, își mișcă aripile mai cu forță.

Balzac se interpuse între Jamie și creatură, îmbrățișarea sa iute fiind atît de strînsă, încît ea nu se putu mișca, chiar dacă se lupta s-o facă.

Înainte ca Jeffer să poată ținti, creatura sări în aer și urcă în spirală prin stolul de zynagilli, împrăștiindu-i în toate direcțiile. Se opri scurt deasupra amfiteatrului, dobîndind mai departe altitudine, apoi se întoarse brusc spre vest și începu să-și sporească viteza, dispărînd curînd din vedere.

Jamie se zbătu și scăpă din brațele lui.

— De ce ai făcut asta?!

— N-am vrut să-ți facă vreun rău.

— N-am nevoie de ajutorul tău, spuse ea, dar cînd el se uită în ochii ei, văzu o bruscă distanțare față de el care nu fusese acolo înainte. Asta îi trimise un fior prin tot trupul.

— Ce înseamnă? îl întrebă Balzac pe Jeffer, al cărui chip era încă întunecat de gînduri.

— Nu știu. Va trebui să le spunem membrilor Con-ului.

— Unde crezi că s-a dus? întrebă Jamie.

— Cred... cred că a fost un mesager. Un emițător de ghidaj. Nu știu.

— A fost incredibil, spuse Jamie.

Umbrele după-amiezei subliniau atît de tare liniile ochilor, nasului, pomeților ei, încît imaginea ei își croi drum ca focul în inima lui Balzac. S-ar fi pierdut de bună-voie în ea și numai pentru acel mister pe care nu-l putea descifra — acela că frumusețea ei era la fel de luminoasă și de precisă ca aceea a creaturii înaripate. Încercă o bruscă senzație de vertij, se luptă să-și păstreze echilibrul la marginea unui viitor ce scînteia sumbru și care avea să-l lege de ea într-un mod ce nu mai permitea dezbinarea.

Apoi căzu din nou de bunăvoie, cuprins de-o bruscă fericire, rîzînd de parcă ar fi văzut aventura vieții lor împreună desfășurîndu-i-se în față.

#

Jeffer și Mindle stăteau unul lîngă altul în capul scărilor, uitîndu-se în jos prin lumina plină de fire de praf a dimineții timpurii. Mindle era scuturat de-un plînset spasmodic ce-i descompunea cu totul mina necruțătoare. Jos, pe palier, trupul lui Balzac zăcea răschirat, în spate avînd o gaură mare, neagră, arsă. Mîinile lui erau strînse puternic în jurul capului desfigurat de flăcări al lui Jamie, ai cărei ochi fără pleoape se uitau orbi la ei. Chiar și în umbre, Jeffer putea vedea linia subțire și palidă a buzelor fratelui său încremenite într-un zîmbet.

În el se deschise o goliciune pe care n-o putea măsura sau descrie. Pentru o clipă, nu se putu stăpîni și se uită la Mindle, avînd de gînd să-l omoare dacă reușea să distingă și numai o urmă de batjocură pe fața aceea bătrînă. Însă lacrimile șterseseră sarcasmul de prădător, pofta de sînge, și Mindle era aproape vulnerabil din nou, aproape că avea iarăși acel aspect copilăresc.

Jeffer își aruncă pe umăr arma cu laser și gesticulă spre Mindle.

— Haide — dacă nu e nici un pericol, îi putem îngropa în amfiteatru, spuse el.

Groază, da, și durere, și tristețe — și totuși ușurare: se terminase. Era gata. Și acest ultim gînd, care birui sentimentul de vinovăție: *Sînt viu. Am supraviețuit.*

Mindle păru dezorientat pentru o clipă, de parcă ar fi visat sau ar fi ascultat o muzică îndepărtată și îngrozitoare. Apoi, masca îi alunecă înapoi peste figură și surîse batjocoritor, bîigui un „Da" sec și-l urmă pe Jeffer cînd acesta, cu spatele încălzit de lumina soarelui, coborî scările spre cadavrul fratelui său.

Traducere din limba engleză de
Mircea PRICĂJAN

Nuvela „Războiul lui Balzac" face parte din volumul *Veniss Underground*, în curs de apariție la Editura Tritonic.

Mircea Opriță

Abația, o trilogie puternică

Publicîndu-și cele trei volume ale romanului său ciclic *(Abația, Blestemul Abației* și *Abația infinită),* Dan Doboș pune în evidență o primă performanță demnă de a fi reținută: el compune o trilogie românească de tip SF, pe un teren oarecum neospitalier, considerat de teoreticieni impropriu scrierilor de largă respirație. Genul anticipației s-a manifestat, nu numai la noi, ci pe întreaga sa arie de răspândire, printr-o veritabilă erupție a textelor scurte, povestiri și nuvelete. Statistic vorbind, acestea formează o convingătoare majoritate în bibliografia mondială a domeniului, în ciuda numărului — deloc neglijabil, totuși — de romane publicate în editurile specializate ale anglo-saxonilor, mai bine puse la punct cu producția serială. Constatată faptic, proporția aceasta i-a determinat pe unii să lege formatul scurt de specificul SF-ului, gen care și-ar exprima ideile proprii și mesajul mai eficient într-un material economisit cu inteligență, decât în hățișul de amănunte revărsate pe sutele de pagini pretinse de roman.

În literatura română lucrurile sînt și mai evidente: romanele se pot număra cu ușurință, alcătuind culmi rare într-un peisaj aluvionar cu deschidere până în orizont. Descriind un asemenea tablou, mă mențin deocamdată în caracteristicile sale pur „geologice" și amân judecata valorică pentru momentul când detaliile morfologice ale terenului vor fi mai bine conturate. Să reținem că apariția nu doar a unui singur roman, ci a unei veritabile trilogii, reprezintă în SF-ul nostru un fenomen de excepție. A atribui întreprinderii lui Dan Doboș atributul *rarității* este prea

puțin. După ce că reprezintă chiar prima astfel de erupție „concentrată", nici nu par a se mai anunța, în peisajul autohton al genului, semnele vreunei alte gestații similare. Probabil că, multă vreme încă, vom vorbi în preajma acestei remarcabile aventuri epice despre o uimitoare *singularitate*.

Lipsit, așadar, de modele pe teren românesc, autorul le putea găsi în repertoriul internațional. Anul 1989 a rupt și zăgazurile politico-ideologice care ne blocau relația cu operele și capodoperele Occidentului. Iar *boom*-ul editorial cunoscut de traduceri prin câțiva ani de mare efervescență (cu Editura Nemira pe post de veritabil port-drapel în această acțiune de conectare a lecturii noastre la orizontul SF-ului mondial) avea să introducă în scenă, între altele, și scrieri precum ***Fundația*** lui Isaac Asimov sau *Duna* lui Frank Herbert. Am numit, astfel, chiar ciclurile de romane cu care se ia la întrecere Dan Doboș, în tentativa sa reușită de a da o *Fundație* românească. Tributară modelelor în punctul său de plecare, ea ajunge să-și câștige curînd independența și să-și pună în valoare resursele de originalitate.

Este, aici, o altă performanță a autorului, fiindcă evoluțiile prea strânse în jurul unui model celebru implică riscul de a-ți „sugruma" inițiativa proprie, subordonând-o în totalitate admiratului exemplu străin. În tentativa sa de a concepe largi desfășurări de evenimente galactice și conflicte pe măsura acestora, Dan Doboș e constrâns să deseneze o lume bicefală, radical polarizată, de felul celei pe care o adopta și Asimov în trilogia proprie. În ambele cazuri, un Imperiu supradimensionat și pândit de decadență se confruntă cu inițiative nonconformiste, concentrate în niște structuri politice cu scopuri și mijloace de acțiune în bună măsură secrete. Abația autorului român nu este, în esență, decât o variantă de Fundație asimoviană, iar lupta acerbă, dusă pe toate planurile (spiritual, politic, al investigațiilor secrete, nu în ultimul rând pe cel militar) de Imperiu contra Abației și de Abație contra Imperiului pune în lumină același tip de conflict schematic, rezolvabil doar prin coliziuni galactice. Acestea din urmă caută să schimbe o

ordine stabilită cu ceva, poate, de aceeași constrângătoare strictețe, dar având, ca putere și ideologie a puterii, un caracter modificat.

Primul volum din serie, *Abația* (Editura Nemira, 2002), înscenează cât se poate de limpede această structură simplă, bipolară, și conflictul ireductibil care i se potrivește. Trebuie să adaug imediat că schema generală se umple, în mod fericit, cu destulă substanță densă și abil organizată, încât romanul să poată fi citit nu ca o istorisire pe gustul copilăriei iubitoare de basme în cheie SF, ci ca o lucrare capabilă de sugestie intelectuală. Și asta în ciuda faptului că scrierea operează cu elemente de recuzită specifice domeniului amintit. Secretul stă, mai întâi, în știința de a plasa nivelul narativ al prozei sub o umbrelă ideatică în deschidere filozofico-morală, ceea ce dă textului o motivație de profunzime, sporindu-i totodată credibilitatea. Spre acest palier intelectual invită însăși figurarea unuia din polii conflictuali ca Abație, fie și postcreștină, dar preluând din modelele vechilor ordine călugărești militare obiceiul de a îmbina un ideal războinic, asumat la modul strict religios, cu meditația dogmatică și cu mistica tradusă în reguli severe și în gest ritualizat.

În roman, Abația e cunoscutul loc închis, fortificat, la adăpostul căruia își construiesc utopia frații-savanți și frații-ostași, aceștia din urmă năzuind să fie buni luptători ai Apocalipsei, căreia i se întrevede iminența după semne anume descifrate. Închinată Sfântului Augustin cel Nou și având relații mai degrabă de contrast cu învățăturile lui Augustin din Hippona, Abația lui Dan Doboș construiește o religie derivată, îndepărtată enorm de vechiul creștinism. Acestuia i se răstoarnă preceptele în opusul lor. Rezultatul operației e învestit însă, cel puțin de ochii lumii, cu sacralitate și forță dogmatică. Nu tolerantul Iisus mântuie aici omul și omenirea, ci aceștia din urmă, prin reprezentanții lor cei mai „conștienți", călugării augustinieni, sunt chemați ca, în bătălia finală, să-L apere pe Dumnezeu de revelația

propriei sale dimensiuni infinite, ajutându-L în felul acesta „să se mântuiască".

Abația diferă, așadar, în conținutul său dogmatic, de vechile mănăstiri. Ambiguitatea contradictorie a religiei cultivate de ea revelează un suspect amestec de sacru și profan, devenit nu de puține ori chiar profanatoriu. Deși „calea blândă a lui Dumnezeu" figurează în doctrină, Sfântul Augustin cel Nou relativizează până la transparență teoria creștină a păcatului, lăsând totodată larg deschisă poarta spre violență. Antrenamentele marțiale ale călugărilor îi pregătesc ca, până la lupta totală ce urmează să se dea în Armaghedon, să-și poată rezolva răfuielile curente între ei și cu barbarii violenți de dincolo de ziduri, unde începe „necredința" generalizată a Universului cunoscut.

Peocupat de suportul ideatic al construcției sale epice, Dan Doboș prefigurează lucruri paradoxale, de felul acestei religii complet atipice, slujită zelos de simulanți și chiar de atei travestiți. La nivel dogmatic, menirea societății se fixează în termeni buimăcitori, precum „a transcende propria istorie, pentru a-L salva pe Dumnezeu", fie și cu sabia în mână, în vâltorile apocaliptice. Dincolo de abstracțiunile destinate retoricii alambicate, scopul unei asemenea întreprinderi nu mai poate fi decât unul foarte practic: acela de a produce un nou centru de putere universală. Putere subordonată, bineînțeles, unor interese obscure și propriului său mecanism generator. În această conjunctură specială, concepte precum voința de a face bine și accesul la Cetatea lui Dumnezeu se emit mecanic, vehiculând în fond noțiuni ce și-au pierdut conținutul mistic originar, ori chiar îl contrazic cu voluptate. Pentru Abație, înșelătoria folositoare intereselor conjuncturale este tot atât de valabilă ca și adevărul subsumabil „cauzei", iar crima care are drept obiect păstrarea intactă a secretelor sale majore devine perfect scuzabilă. Între o rugăciune și alta, abatele Radoslav al IX-lea (filozof și strateg, spirit superior, format fără să știe la nemuritoarea școală de principi a lui Machiavelli) își urmărește interesele cu o inteligență nemiloasă, sacrificând

fără ezitare tot ce devine piedică în evoluția, trasată de milenii, a proiectului general.

Surprinzător este conținutul efectiv al operei practice asumate de Abație. Nu o lucrare de evanghelizare, ca în timpurile vechi, cum ne-am putea aștepta. Iar asta din pricină că noua putere își extinde influența nu prin numărul mereu crescut al adepților religiei sale, ci prin forța armelor secrete pe care și le-a dezvoltat în șaizeci de generații. Abația domnește lejer peste clonele create de călugării-savanți din material genetic ancestral, iar convingerile doctrinare și le poate impune prin tehnici manipulatorii. Dincolo de mistica „însămânțării" și de retorica învăluitoare care o însoțește, Abația fabrică la modul afacerist „religii lucrative". Ea deține monopolul populării cu clone a Lumilor Agricole, unde creaturi aservite realizează, cu sentimentul extatic al deplinei fericiri, bunurile necesare unei omeniri eșuate în trândăvie artistică și în rutina serviciului militar. Întruparea minunilor regizate în noile colonii se bazează pe procedee de influențare psihică, având concursul discret al unor elemente de tehnicitate avansată, precum implanturile craniene și diverse materii de rafinată sinteză. Călugării creează viruși de manipulare genetică și procedează, conform unor normative riguroase, la inserția de vise profetice. Există și un nivel comic al textului, conectat la cel de susținere intelectual-dogmatică a întregului eșafodaj. Sub imaginea despotismului luminat care o menține de secole ca entitate politică, Abația angajează contracte de „însămânțare" cu diverse regiuni din Imperiu, totul în regimul unor tranzacții de tip comercial, unde clientul comandă și plătește, iar firma executantă pretinde, la modul cel mai birocratic, semnătura de luare în primire a produsului executat. Tratamentul ironic e sesizabil în asemenea situații neașteptate, regăsindu-se și în ideea de a-l deconspira pe Radoslav, campion al smereniei afișate și al dantelăriilor teologale, drept „conducătorul celei mai mari afaceri din Univers, care a pornit pe vremuri sub o

mască de religiozitate, dar care nu i se mai potrivește astăzi decât ca pavăză împotriva ochilor indiscreți".

Prin Satul de Clone, Dan Doboș conturează în interiorul unui teritoriu prin definiție închis, cum este Abația, un spațiu de-a dreptul concentraționar, unde se cultivă rezerva genetică necesară „însămânțărilor" planetare. Menținerea acestor oameni de rezervă în minciună și ignoranță reprezintă tot o manipulare, o „șmecherie de-a Abaților". În regimul distorsiunilor dogmatice cu care deja ne-am familiarizat, minciuna nu e minciună, ci „o iluzie, o graniță dumnezeiască menită să ne facă să ne atingem scopurile". Pentru clone (copiile unor suflete de mult dispărute), Abatele acceptă să devină el însuși Dumnezeu, fără să aibă impresia că în felul acesta comite un sacrilegiu. El vede în Stin, clona întemeietorului legendar al Abației, doar o armă secretă ce va fi declanșată, la momentul oportun, exclusiv în scopul acceptat de Radoslav ca misiune universală a Abației.

Practicând tehnici de influențare în masă, prin politică, prin mijloace economice, prin intervenții de tip „magic" (manipulări genetice, informaționale, religie), Abația își declară lucrarea făcută în numele străvechii utopii a Sfântului Augustin din Hippona: Cetatea lui Dumnezeu pe Pământ. Numai că „fericirea clonelor noastre", faptul că ele „muncesc cu spor, sigure de mântuire" sunt semne evidente ale unui experiment totalitar, cu nimic mai scuzabil din punct de vedere moral decât cele aplicate asupra societăților umane din romane distopice notorii (Zamiatin, Aldous Huxley, Orwell).

În ritualurile ei de multiplicare genetică a generațiilor de clone, Abația are chiar cinismul de a regiza repetat momentul anticei jertfe creștine: „La fiecare recoltă, invariabil, o singură clonă își asumă rolul de salvator al celorlalte și își încheie viața jertfindu-se pentru ceilalți. E clona Sfântului Augustin cel Nou", îi explică Radoslav tânărului său amant, Aloim, care, deși lipsit de orice sentiment al credinței, arde de nerăbdare să-i succeadă în scaunul de abate. „Sfântul Augustin e mereu printre noi

în feluri pe care nu le putem înțelege. Dar faptul că e mereu acela care însămânțează Lumile Agricole, numai pentru ca, odată întrupat acolo, să se jertfească din nou, ne dă puterea și speranța, ne face să fim ostașii lui de-a pururi." Constatarea rostită pe ton angelic tratează ca act de voință proprie ceea ce nu este decât rezultat al manipulărilor psiho-informaționale. Iar jocul acesta desfășurat între blasfemie și eterna putere de seducție a religiei primește accente ironice indubitabile, atunci când se formulează concluzia: „Suntem în posesia singurului sfânt care nu încetează să facă minuni, mereu și mereu, aproape ca o mașină".

Armaghedonul, pe care Abatele intenționează să-l declanșeze prin „cea de-a doua Însămânțare", amestecă, de asemenea, în conținutul lui spăimos vechi precepte dogmatice și noțiuni extrase din arsenalul științific al călugărilor-savanți. Viziunile lui Radoslav în domeniu îmbracă aspectul savant și de determinată simbolistică din spirala ADN-ului, învestită fără ezitare cu un caracter divin:

> „Chiar și pletele Sfântului Augustin, relicva din care își luau materialul genetic pentru a-l clona la nesfârșit pe Mântuitorul lor, erau împletite într-o coadă neagră și frumoasă. Toate acestea păreau amănunte, dar, dacă te gândeai că Dumnezeu a ales ca tot ceea ce este și mai ales tot ce va deveni un om să fie scris într-o structură spiralată, care se găsește în fiecare dintre celulele sale, atunci toate acestea căpătau un alt sens. Radoslav nu se îndoia că, însămânțate a doua oară, Lumile Agricole aveau să se umple de indivizi care să fie cu mult mai mult decât oamenii obișnuiți. Ființei lor avea să i se adauge ceva sau să i se devoaleze amintiri vechi, care stătuseră ascunse în sufletul lor timp de milenii în așteptarea momentului potrivit."

Din cele spuse până acum se poate vedea cu câtă răbdare și inteligență speculativă își modelează Dan Doboș unul din polii coflictuali pe care îi va aduce la inevitabila ciocnire

menită să descarce tensiunile epice acumulate pe parcursul povestirii. De partea cealaltă, Imperiul se bucură și el de o figurare atentă, care îl transferă — de la nivelul unui enunțat generator de conflict — într-o prezență scenică în stare să-și dezvolte la modul credibil partitura. Fără să poată concura bogata reprezentare a Abației, unde dimensiunea filozofico-dogmatică a textului dă amploare și temeinicie ideatică mediului respectiv, Imperiul apare în roman într-o reprezentare mai convențională, mai puțin desprinsă de reperele trilogiilor-model. Manifestările sale evită, de regulă, fastuosul ostentativ, strălucirile de operetă. Nu renunță, totuși, la un decor bogat, scufundat în sofisticare, pe care până și ținuta tânărului și impulsivului Bella al VII-lea are atât orgoliul, cât și rafinamentul de a-l sugera prin elemente simbolice:

„Se îmbrăcase cu o uniformă simplă, fără grade, dar plină de însemne subtile, menite să arate oricui adevărata structură a puterii imperiale. Peste piept purta o diagonală cu o reprezentare a celor șase cercuri care simbolizau stelele de la care începuse ascensiunea dinastiei Boszt. Pe umărul stâng avea cinci grupuri de câte cinci ținte din platină strălucitoare, o aluzie foarte clară la devotamentul necondiționat de care se bucura din partea *quinților*. Implicațiile militare ale acestei alianțe erau mai evidente chiar și decât cea a brelocurilor minuscule care atîrnau la brățara de pe mâna dreaptă: un cerc pentru Abație și un fulger pentru planeta-far Kyrall, două teritorii independente, dar care juraseră credință Imperiului. Lângă aceste două mici figurine se legăna, pentru prima dată, și simbolul antic corespunzător literei Z, dar care era atât de discret, încât Bella se îndoia că vreunul din delegații familiilor ducale îl observase."

Ca să-și justifice forța latentă și amploarea galactică a conflictului, atât Imperiul, cât și Abația sunt obligate să se

exprime prin figuri reprezentative, pe care Dan Doboș, marcând încă un punct în favoarea sa, are priceperea și perseverența de a le creiona convingător. „Între Abație și dinastia Boszt, trecutul a pus o povară de ură atât de veche încât nimeni nu-i mai cunoaște originea", consideră Abatele. Fraza proiectează evenimentele trilogiei într-o dimensiune cvasimitică, unde regimul spectaculos al lucrurilor și al figurilor participante la acțiuni se impune firesc. Un autor mai puțin subtil și — de ce să n-o spun — mai puțin talentat — s-ar fi mulțumit cu niște personaje bidimensionale, de bandă desenată, pe seama cărora să poată fi puse comod aventurile din planul, bine reprezentat și el, de țesătură eroică al romanului. Dan Doboș își vizualizează eroii în amănunte numeroase, reușind astfel să le dea un contur interesant și densitate substanțială. Faptul se răsfrânge benefic și asupra situațiilor în care aceștia se lasă angajați.

În secvențele Abației, Radoslav al IX-lea este figura cea mai complexă și joacă pe bună dreptate un rol de protagonist. Dialogurile conduse de el sunt confruntări abile, bine controlate, presărate cu capcane verbale și camuflaje ingenioase, ceea ce acumulează tensiune și o face să erupă în subtile descărcări verbale, pe gustul unor inițiați. Fățărnicia sa e mai bine mascată decât a altora. În calitate de oficiant al puterii, își poate permite să se comporte ca unul ce face jocurile, plasându-se astfel în poziții ce-l scutesc de riscuri majore pentru propria persoană. Nu însă și pe alți reprezentanți ai Abației, fiindcă instituția în sine, cu ascendența unui mecanism ce traversează imperturbabil mileniile, oferă figurilor efemere ce se perindă printre zidurile ei un cadru în care inteligența și prostia se amestecă deopotrivă cu pericolul, iar fastuoasele fraze țesute cu diplomație pot proteja, după cum pot și trimite la moarte pe mânuitorii lor neglijenți. Urme notabile lasă, ca personaje de mai mică importanță, dar expresiv conturate, și alți locatari ai Abației: libidinosul carierist Aloim, tânărul Isidor, pe umerii căruia apasă sarcina unei „însămânțări" dificile pe planeta

Praxtor, unde litera manualului are de înfruntat intervențiile interesat-corective ale unui client viclean. Mai puțin conturat rămâne, între alții, Stin, pe care statutul său de clonă a Sfântului Augustin cel Nou îl stânjenește vizibil în mișcări, obligându-l să-și joace rolul cu mari greutăți atârnate de picioare: manipulat de alții, el nu-și poate folosi decât pe secvențe scurte liberul arbitru. Iar postura sacrificatului exemplar, spre care este împins implacabil de regizori rămași în culise, îl exclude complet ca personaj, proiectându-l într-un simbol inert.

Surprinzătoare sunt însă cele două Marii gemene, din care autorul face interesante reprezentări ale extremelor morale regăsibile în profunzimile încâlcite ale sufletului uman: virtutea și depravarea. Din același registru al personajelor artificiale, se remarcă figura neașteptat de complexă a *quintului* imperial Rimio de Vassur, pe care talentele native, implanturile neuronale și o dură educație la școala maeștrilor de arte marțiale l-au transformat într-o uluitoare mașină de război. Compunându-și personajul, Dan Doboș are în vedere ciborgi prezenți și în alte epopei galactice, dar iată că, în ciuda performanțelor de senzație pe care le expune când intră în supranaturalul său „mod de luptă", *quintul* alunecă fără să vrea într-o erezie comportamentală de tip uman care îl lasă vulnerabil, dar totodată mai viu ca personaj literar decât indivizi cu un statut omenesc declarat. Dinspre Imperiu, pe lîngă *quint,* se mai pot scoate în evidență figura de o juvenilă manifestare existențială a bătrânului Kasser, tatăl aparent resemnat al lui Bella al VII-lea, și ale cărui peripeții din episodul evadării pe Vechea Terră (leagăn al dinastiei Boszt) îl fac mai simpatic și chiar mai convingător decât pe propriul său fiu imperial.

Fără să pun punct final acestei analize, întrucât rămân încă multe lucruri pe dinafară, formulez o primă concluzie. Prin ciclul *Abația,* Dan Doboș s-a lansat într-un proiect ambițios, de construcție epică vastă, pe care l-a rezolvat într-un mod absolut remarcabil. Trilogia sa are grandoare

arhitecturală, suport ideatic solid, personaje pregnant reliefate și acțiuni nu doar surprinzătoare și spectaculoase, ci subsumabile unui ideal uman etern. Capabil să-și conducă imaginația pe trasee de cursă lungă, autorul contrazice portretul curent al scriitorului SF de scurtă respirație și de manifestare explozivă, îngăduindu-mi să sper că și anticipația românească intră în etapa unor mari proiecte literare. Dan Doboș n-are complexe vizavi de întreprinderi asemănătoare din arii geografice mai darnice cu autori chiar mai puțin înzestrați decât el. Și bine și face, întrucât trilogia lui nu e doar un exemplu de rezistență la masa de lucru, ci chiar o dovadă certă de pricepere literară și de talent.

Mircea Opriță (n.1943) a absolvit Facultatea de Filologie la Cluj, a fost lector al Editurii Dacia, iar din 1996 lucrează în cadrul Ministerului Afacerilor Externe. Este membru al Uniunii Scriitorilor, a fost președinte al Asociației Scriitorilor Cluj și președinte al Asociației Române de Science-Fiction (ARSFan). A debutat în 1961, iar editorial în 1966, cu volumul *Întîlnire cu meduza*.

Bibliografie selectivă: *Nopțile memoriei* (1973 — premiul Uniunii Scriitorilor 1973), *Figurine de ceară* (1978), *Semnul licornului* (1980), *H.G. Wells: utopia modernă* (1983 — premiul Asociației Scriitorilor Cluj 1983), *Anticipația românească* (1994; ediția a doua, 2003 — premiile ARSFan 1994, Fundației „Vladimir Colin" 1995 și Asociației Scriitorilor Cluj 1996), *Figurine de ceară* (2004 — integrala prozei scurte). A tradus din H.P. Lovecraft și John Brunner.

Alte premii: premiul internațional de poezie al PEN-Clubului (Londra, 1965); premiul special al juriului la Eurocon 1976.

Premiul Philip K. Dick 2006

Acordat de un juriu pentru volum original SF tipărit în format paperback în S.U.A. anul trecut, Premiul Philip K. Dick din acest an a revenit lui M. M. Buckner pentru romanul *War Surf*.

Mențiunea specială: Justina Robson pentru *Natural History*.

K.J. Bishop

Tribul Tigru

Tigrul nu știe că e tigru. M-am mai gîndit la asta înainte — foarte des, de fapt; e unul dintre acele gînduri pe care le am aproape zi de zi, un fel de amuletă a mea, ca un soi de piatră preferată pe care o țin în buzunar. Deși tigrul are cu siguranță conștiința propriei ființe, nu cunoaște cuvîntul „tigru"; cu siguranță n-ar înțelege valoarea cuvîntului, cu toate sensurile lui magice, descătușate, pe care le are acesta în partea poetică a psihicului uman. Tigrul s-ar putea să aibă o conștiință a ceea ce *este*, dar nu știe ce *înseamnă* asta. În definitiv, cuvintele sînt decorative, excesive: poleiesc fenomenele lumii cu sensuri. Viața umană se desfășoară în ambianța limbajului; sîntem ca planctonul ce plutește într-o mare creată de noi.

Însă tigrul nu trăiește într-o astfel de lume mediată. Nu mă încumet să-mi închipui cum arată lumea unui tigru. Îmi imaginez că trebuie să existe o conștiință a puterii fizice, a greutății, a agilității; un lanț de informații recepționate cu ajutorul unor organe senzoriale bine dezvoltate; plăcerea trebuie să fie ceva ce aparține în întregime corpului, nu și minții.

Gîndesc aceste lucruri acum și fac aceste presupuneri datorită faptului că sînt pe cale să mă așez lîngă un tigru. E un mascul adult, arătos — în ochii mei — chiar și pentru unul de soiul său, cu un cap mare, lat, neted, cu blana din

jurul gîtului deasă, labe maiestuoase, ochi verzi mari, înlăcrimați, și o expresie de-o aparentă liniște profundă, de nezdruncinat, în care își află rostul și o anumită asprime imperturbabilă, doar la un pas de severitate.

Poate că nu e un lucru inteligent să antropomorfizezi, însă e unul natural. Accentul cade asupra acțiunii, a încercării de-a face ceea ce trebuie, pentru a restrînge golul dintre mine și acest Altul inuman.

Locul este Wat Pa Luang Ta Bua, o mănăstire buddhistă aflată la 40 km de orașul Kanchanaburi din vestul Thailandei, într-o regiune puțin populată lîngă granița burmaneză. Mănăstirea, un stabiliment mare aflat la capătul unui drum neasfaltat ce părăsește autostrada, a devenit în ultimii zece ani sau cam așa ceva un refugiu și adăpost pentru animale. Printre animalele adăpostite aici se numără vitele, porcii sălbatici, caii, cerbii și căprioarele, gibonii și fazanii. Unele dintre ele au rămas fără părinți sau au fost rănite; altele sînt animale de casă nedorite.

Și optsprezece dintre ele sînt tigri.

Probabil că au rămas mai puțin de o mie de tigri în Thailanda, iar regiunea dealurilor de la granița burmaneză este unul dintre ultimele locuri în care aceștia mai trăiesc în libertate. Deși defrișarea este o amenințare gravă la adresa supraviețuirii lor, braconajul are și el un impact serios asupra numărului de exemplare. Sătenii locului și poliția de graniță au început în 1999 să aducă la adăpostul din Wat Pa Luang Ta Bua puii rămași fără părinți.

Mănăstirea, condusă de abatele Phra Acharn Chan, face tot ce poate să ajute. Îngrijirea tigrilor e costisitoare și fondurile sînt limitate. Animalele trăiesc în cuști de grădină zoologică uzate. Zi de zi, călugării și voluntarii duc tigrii în lesă la canion pentru ca aceștia să facă exerciții fizice și să se îmbăieze, puii iau micul-dejun cu călugării, iar în acest moment se desfășoară o campanie de strîngere de fonduri pentru construirea unui țarc nou, mai mare, care să reconstituiască habitatul lor natural. Cea mai mare atracție a adăpostului este șansa pe care o oferă turiștilor de a se

apropia și a se familiariza cu tigrii. Se percepe o taxă de intrare modestă și jos, în canion, există o cutie pentru donații.

Cei optsprezece tigri — unii adulți, alții tineri — se joacă în zona de după barieră, un canion mic cu formațiuni de roci ce se ridică din pietrișul albicios de pe jos. În spate, e un iaz natural, unde doi călugări îmbrăcați în robe cafeniu-portocalii țin sub supraveghere trei tigri tineri care se joacă voioși în apă. Patru dintre pui sînt foarte tineri; s-au născut aici, în adăpost.

Miros de carne răscoaptă și de sînge; mirosul nu e extrem de înțepător, dar e prezent. Pentru prima dată, mă bucur că am nas insensibil de ființă umană.

Cîțiva tigri stau întinși într-o rînă, adormiți; doi se rostogolesc pe spate, cu labele grele adunate peste stomacurile lungi și albe, semănînd în toate privințele cu niște uriașe pisici de casă. Poate că tigrul este bestia care se crede, în mintea ei mică, pisica; uitîndu-mă la aceștia doi care-și arată pîntecele, mi-amintesc de unul dintre poemele mele preferate, „Căci îmi voi considera pisica Jeoffrey" de Christopher Smart:

Căci ea stă de veghe noaptea să nu vină dușmanul.
Căci ea se opune puterii întunericului cu pielea ei
electrică și ochii-i scînteietori.
Căci ea se opune Diavolului, care este moartea, sfidînd
viața.
Căci în ruga-i de dimineață adoră soarele și soarele
o adoră pe ea.
Căci ea face parte din tribul Tigru.

Mi-amintesc că des-antologatul poem al lui Smart făcea parte dintr-o lucrare mai amplă pe care acesta a scris-o închis fiind într-un azil pentru ceea ce atunci, în anii 1750, era văzută, drept un fel de boală mintală — o formă de manie religioasă care-l făcea să se roage încontinuu. Nu mă pot abține să mă întreb ce părere ar fi avut despre nebunia

lui Smart Mevlana Celaleddin Rumi sau poeții-sfinți bhakti din India medievală. Poate că ei ar fi recunoscut tînjirea după Cel Drag — cel din spatele vălului ori acela care e de sperat că se află în spatele vălului.

Tigrul „meu" stă întins pe stîncă, uitîndu-se alene pe direcția celor douăzeci sau așa ceva de turiști care așteaptă în spatele barierei de lemn să le vină rîndul să fie conduși și să se fotografieze cu pisicile acestea mari.

Ochii lui verzi sînt hipnotici. Propriii mei ochi, de fapt, nu au o culoare foarte diferită; dar cu greu pot spune că e mișcat de privirea mea așa cum sînt eu de a lui. Nu mă pot abține să nu mă gîndesc că, dacă i-ar fi foame tigrului ăstuia și dacă ar fi vorba să ne răfuim, m-aș întinde la pămînt și m-aș lăsa de bună-voie mîncată. Acesta e efectul pe care-l are frumusețea supremă.

Totuși, am avut doar puțin timp să-i studiez expresia, căci tînăra voluntară mă conduce ferm de încheietura mîinii, așa încît ies din raza vizuală a tigrului. „Stai acolo", spune ea, arătînd cu degetul spre un loc de lîngă fiara portocaliu-cu-negru de pe stîncă.

Aș vrea să mă întind pe spatele lui; să-mi îngrop fața în coama sa; sînt iarăși o fată care citește cărțile din seria *Narnia*, a intrat în pielea personajului Lucy atunci cînd aceasta face cunoștință cu divinul Aslan — nu că Aslan ar avea vreodată nevoie să fie divin; simplul fapt că e leu era motiv suficient pentru Lucy — și pentru mine — să-l adore.

Ideea e că povestea Frumoasei și Bestiei are un final greșit. Corect ar fi ca bestia să rămînă o bestie; așa îl iubește cel mai mult Frumoasa.

Cu grijă, cu foarte mare grijă, de parcă tigrul — nu eu — ar fi cel delicat, ating fiara, o mîngîi pe spate. Nu mă pot abține să nu mîngîi creștetul moale, „bogat" al capului său, să nu-l scarpin blînd în spatele urechilor rotunde. Nu m-am simțit niciodată mai privilegiată.

Cît despre el, nu pare să-l deranjeze. După gesturile pe care le face din cap, pare să se bucure de atenția pe care o

primește ca o pisică prietenoasă. Cască, oferindu-mi prilejul să-i văd minunații dinți.

A, sînt atîtea lucruri pe care vreau să ți le spun, tigrule! Mai presus de toate, vreau să-ți spun că rasa ta se află pe cale de dispariție și vreau să ai putința mentală de-a înțelege, complexitatea emoțională de a-ți păsa și voce ca să vorbești.

Dacă aș putea, ți-aș oferi voce ca lui Iehova — tu, cu blana desenată ca un tufiș arzător.

Dar mai întîi trebuie să-ți spun că ești un tigru.

Nu mă încumet să-mi închipui cum e lumea ta. Nu știu cum este să nu fii plancton în marea limbajului, literaturii, imaginației. Yukio Mishima a încercat să afle mărindu-și mușchii și, în cele din urmă, disprețuind cuvintele. Dar Mishima voia să moară; nu-și putea imagina frumusețea fără o moarte frumoasă ca scop final al ei. Însă fiarele nu se sinucid. Voi „sfidați viața"; supraviețuirea e țelul vostru; sînteți încarnarea valorilor pozitive.

Nu putem fi siguri cu privire la mintea voastră, desigur; poate că într-adevăr gîndiți într-un limbaj de mîrîituri, torsuri și răcnete; poate că vă amintiți întîmplări din viață și poate că sînteți chiar capabile să vă imaginați lucruri care nu s-au petrecut niciodată. Poate că aveți un cuvînt pentru „tigru", o conștiință de sine, ideea propriilor voastre însușiri.

Dar noi presupunem că nu aveți așa ceva. Nu negăm, desigur, că aveți un caracter personal, sentimente primare, capricii. Dar, cînd păreți adînciți în contemplare, trebuie să presupunem că sînteți cufundați în lumea senzațiilor, priviți, ascultați, mirosiți, simțiți, conștienți de lume fără a fi conștienți că lumea e conștientă de voi.

Mi-aș dori să-ți pot citi și să te fac cumva să înțelegi faimosul poem al lui William Blake, așa încît să știi ce crede un mare poet că este un tigru.

Toate astea sînt imposibile. Aslan era, desigur, un leu vorbitor. Să vorbești cu animalele — noi visăm că vorbim cu voi și că vă auzim vorbindu-ne, risipind această vrajă — căci pare într-adevăr doar o vrajă, un văl de iluzii — care

ne desparte de voi. Chiar dacă sîntem înconjurați de viață aici, căutăm viață pe alte planete, mai presus ca orice viață inteligentă, fiindcă nu putem suporta misterele propriei noastre lumi, misterul singurătății noastre?

Tigru, tigru, arzi cu foc — mi-aș dori să-ți pot spune cum, în urmă cu cîteva miliarde de ani, s-a născut soarele care-ți încălzește spatele portocaliu. Din soare a venit pămîntul și din pămînt am venit eu și tu. Sîntem aceeași materie primordială. Se întîmplă doar că materia care sînt eu e aranjată într-un asemenea fel încît să confere poate o cantitate excesivă de conștiință. Noi, oamenii, sîntem mintea gînditoare a stelei aceleia de sus. Poate că noi sîntem mintea gînditoare a întregului univers.

Cînd mă uit la tine, tigrule, universul se uită prin ochii mei la o parte din el însuși pe care n-o înțelege.

Cît mi-aș dori să știu cum vede universul prin ochii înfipți în capul tău cald, pe care trebuie să nu-l mai scarpin, căci mi se spune să mă ridic și să mă întorc de cealaltă parte a barierei, acolo unde stau oamenii!

Traducere din limba engleză
Mircea PRICĂJAN

Kirsten Bishop s-a născut la Melbourne, în Australia. Are o licență în limba engleză la Universitatea din Melbourne, dar a lucrat în domeniul graficii pe calculator și ca web designer. A publicat mai multe povestiri și un roman, *The Etched City*, tipărit până acum în trei ediții (Prime Books, 2003; TOR, 2004 și Spectra, 2004), la care se adaugă cea apărută în Serbia și, în toamnă, versiunea românească aflată în pregătire la Editura Tritonic. Recenziile elogioase au pus-o pe autoarea lui alături de nume ca China Miéville, J.G. Ballard, M. John Harrison, Michael Moorcock, Borges, Italo Calvino, Stephen King, Baudelaire, Oscar Wilde.

Bibliografie: *The Etched City*, 2003 (premiile William L. Crawford și Ditmar 2004; nominalizări la premiile Aurealis, World Fanatsy și International Horror Guild 2004).

Bogdan-Tudor Bucheru

Old City

— Anotimpurile —

Totul a reînceput pentru Peter după înmormîntare, cînd toate lucrurile lumești ar fi trebuit să se stingă pentru el, definitiv și fericit. Lumînările cu halogen împrăștiau mirosul de palid și trist, aruncau umbre efemere pe tavanul înalt și gol, asemeni nenumăratelor clipe care, strînse fragil laolaltă, îi schițaseră viața lungă și bogată. Brusc definitivă și fericită. Șapte fii și două fiice, douăzeci și patru de nepoți, cincizeci și opt de strănepoți. Șirul schimbător al stră-strănepoților îl pierduse cu ani în urmă, dar era suficient să-și lase privirile asupra unuia și o voce interioară îl numea drept propriul sînge.

Rînd pe rînd îl îmbrățișaseră, începînd cu Marion, acum aproape la fel de bătrînă ca și el, chiar dacă trăsăturile fine ale feței n-o arătau. Primul născut, primul sărut primit pe obraz. Nu mai avea lacrimi de împărtășit și se bucurase pentru asta, n-ar fi vrut să le îngreuneze și mai mult despărțirea. Muzica funerară lăsase loc în fundal Anotimpurilor, ultimă dorință, definitivă și fericită. De o sută patruzeci și opt de ori anotimpurile se înșiruiseră în calea sa, mai puțin ultima iarnă, acum doar la început. Fiecare anotimp mai frumos, unic, definitiv și fericit. Trist totuși, firava sa memorie le amestecase, le întinase pe la colțuri, le furase culoarea și aroma. Doar cîteva se mai zbăteau în

vacarmul de amintiri. O vară în care bunica îl urechease pentru că prădase cireșul cel mare, cu burta crăpînd și mîinile ferfeniță. O alta în care Ben atinsese argintul olimpic, cu lacrimi pentru aurul pierdut și bucurie oarbă. O toamnă în care sărutase pentru prima dată, stîngaci și încrezător. O iarnă în care Marion țipase către lumea largă, o alta cu picior rupt și schiuri vechi. O primăvară fără flori, doar praf stelar și gravitație zero. Tot ce mai rămăsese din anotimpurile sale, colecția ce-i luase mai mult de o viață să o strîngă.

Era memoria lui cea care îi punea capăt zilelor, în ciuda tuturor transplanturilor, implanturilor și surogatelor care-l aduseseră pînă în acea clipă. Nu metalul rece, nu straturile amorfe, nu siliciul îmbogățit, ci propriul creier îl trăda. Definitiv. Și totuși fericit. Mai bine să plece cu amintirea caldă a ceea ce a fost, cu zîmbetul încă viu, cu privirea aproape clară și cu prietenii aproape.

Ultima îl sărută Monica. Insistase să facă acest pas împreună, dar el o refuzase. Mai erau multe anotimpuri de numărat pentru ea. Așezat în costumul confortabil și negru, cu pleoapele lăsate între el și lumea trecută, gustă buzele subțiri și fierbinți ca pe sigiliul celor mai bine de o sută de ani petrecuți împreună. Și totuși trișase, jumătate din sărut era pentru prima sa soție, foc mistuitor care-i pornise cu adevărat viața, forțîndu-l să cadă în golul nesfîrșit, definitiv și fericit.

Flăcările holografice îl înveliseră apoi, sorbindu-l dincolo. Încă mai rezonau aplauzele cînd porțile se închiseră în urma sa, cu un zgomot moale, liniștitor, doar cît să-l asigure că totul se terminase. „Fii binevenit în Paradise City!" o voce îl pătrunse aproape covîrșitor. Definitiv și fericit.

— Repede! o mînă îl înșfăcă dureros, săltîndu-l cu totul, forțîndu-l să stea pe propriile picioare. Repede, pînă nu vin mașinile!

Deschise ochii, își dilată plămînii și lăsă amintirile să se stingă. Tot ce văzu, mirosi și simți era ea, cu jumătate

de cap mai scundă, zgîlțîindu-l continuu. Fiorii îl treziră rapid. Era stresul trecerii ori senzația de abis pe care femeia i-o inspira? N-ar fi putut spune în acele clipe.

— În sfîrșit, se opri ea, văzîndu-l lucid. Ce ai de vînzare?

Peter clipi cu gura pe jumătate deschisă, cercetînd-o atent, mai mult pentru a cîștiga timp. Timp pentru ce?

— Un ceas, un inel, insistă ea. Un plasture... Dă-mi să văd, îl smuci din nou, violent.

— Lasă-l în pace! tună cineva în spatele lui. Lasă-l, sau Green va avea ceva de spus despre asta!

Femeia se topi din fața lui, reapărînd lîngă zidul care se ridica la aproape zece metri distanță. O urmări hipnotizat cum se scurge pe lîngă cărămizile roșii, cu ochii fixați asupra lui, ca o felină urmărindu-și prada. Arăta de cel mult patruzeci de ani, dar aparențele erau înșelătoare, știa asta prea bine. O frumusețe palidă și fierbinte în același timp, cu ochii uriași, de un verde intens, gata să sară din orbite, animale cu proprie voință. Și foame. Sălbăticie totală, de parcă sufletul i-ar fi fost scos complet, curățat, întors pe dos și pus la loc. Iar ea îi zîmbi brusc, cu chipul schimbat complet.

— N-o lua în seamă, auzi și se întoarse spre cei doi ajunși lîngă el. Bine ai venit, Peter, vorbi primul dintre ei, un bărbat de culoare, cu părul complet alb tuns scurt. Eu sînt Fred iar el este Milan...

— Bine ai venit! zîmbi Milan, scund și gras, fără urme vizibile ale vîrstei. Noi sîntem... comitetul de primire, ca să spun așa.

Peter înclină capul într-un salut reflex, încă fără grai. Un robot din seria AF își făcuse apariția lîngă ei, însoțit de hîrîitul hidraulic specific. Nu mai văzuse de mult timp unul funcțional, așa că îl privi cu un licăr de plăcere. Gazdele sale așteptară tăcute ca el să revină la ei, apoi îi făcură semn spre minibus-ul ce aștepta. Urcară pe platformă, în timp ce robotul se strecură înăuntru. AF erau excelenți șoferi, chiar el avusese grijă de asta.

Mașina se puse în mișcare silențios, defilînd printre zidurile ce flancau drumul pentru cîteva sute de metri. Apoi priveliștea se deschise larg, lăsîndu-l să savureze întreaga vale. Valea Paradisului. Mii de hectare de pădure pe flancul stîng, mii de hectare de pajiște pe cel drept, învăluind orașul ce se năștea în fața lor. Iar pe fundal, sprijinind cerul azur, Muntele Alb cu tiara sa de nea. Chiar sub talpa lui, pe jumătate ascuns vederii de clădiri, lacul. Un loc cum numai zeii savurau în vremurile mitice, un loc anume destinat muritorilor prezentului. O primăvară veșnică, brusc își dădu seama și își înghiți un suspin. Pentru el se terminaseră anotimpurile. Definitiv și fericit.

Străzile se întretăiau periodic, dar nu la unghiuri perfecte, suficient cît să ascundă impresia de artificial. Micul rîu care răsărea cînd și cînd sub poduri de piatră, străjuite de felinare din fontă, adăuga un aer rustic. Peter vedea oameni pretutindeni, aglomerînd piețele mici, terasele cu doar trei-patru mese, parcurile brăzdate de alei sinuoase. Majoritatea mergeau pe jos, cîțiva pe biciclete. Foarte puțini foloseau mașinile, același tip de minibus ca și cel în care erau ei. În două-trei locuri zărise cîte un AF, singura amintire a lumii rămase în urmă. Un soare blînd spăla orice lucru, oricît de mic, nivelînd griji, alinînd dureri. Exact așa cum i se promisese. Sudul Italiei în mijlocul lui Mai.

— O să-ți placă aici, spuse Milan în stînga sa. Totul e la locul său, nimic care să te deranjeze... apogeul evoluției umane. Juniorii au avut grijă de cel mai mic detaliu.

— Juniorii?! tresări Peter, dîndu-și seama că e primul său cuvînt.

— Așa-i numim aici, zîmbi Fred în cealaltă parte, pe ceilalți... de dincolo...

— Juniorii, repetă Peter și zîmbi la rîndul său. Juniorii...

*

Pentru Milan totul începuse la înmormîntarea străbunicului său. Bătrînul care-l ținuse pe genunchi atunci cînd el încă nu putea să meargă, acoperindu-i creștetul cu

răsuflarea grea și rară, născută parcă din adîncurile pămîntului. Omul de fier, cum îl numeau prietenii. Nemuritorul, cum șopteau pe la colțuri nepoții. O sută doi ani se agățase de viață, fără să cunoască implanturi, droguri sau alte trucuri. „Le sînt dator", îi mărturisise doar lui, atunci cînd începuse să păsească alături de el în grădină. „Trebuie să trăiesc cît pentru trei, altfel n-am făcut nimic... Ăștia nu știu, dar am trei vieți în mine de trăit".

Îi încredințase taina care-l purtase zi după zi pînă dincolo de sfîrșit. Îi povestise despre fratele său mai mare, Milan, băiatul de nouă ani pe care nimic nu-l speria, și despre Kara, sora firavă care de-abia învățase să vorbească. Și despre bombardierele supersonice ce lăsaseră moartea peste satul lor. Și cum din trei frați rămăsese doar unul singur. Unul cu trei vieți de trăit. „Cînd am deschis ochii astăzi am spus: Bună dimineața Kara, ziua asta-i pentru tine. Și mîine voi trăi în numele lui Milan... Apoi Kara. Așa se cuvine." Ascultase povestea de multe ori, cu cuvinte diferite, dar mereu aceeași. „Și tu cînd mai trăiești, bunicule?", întrebase cînd crescuse suficient ca să înțeleagă. „Cînd florile de măr plesnesc în luna lui Aprilie, în fiecare an e ziua mea."

Cînd preotul cu haine ciudate își terminase vorbele și mai ciudate, trei cruci ridicaseră la mormîntul lui. Așa ceruse cu ultimele cuvinte, nimeni nu știa de ce. Doar el știuse. Și atunci pricepuse cu adevărat moștenirea primită. Că trebuia să trăiască cît mai mult, pentru el, pentru celălalt Milan, cel curajos, și pentru Kara cea mică. Să continue ceea ce ploaia de foc încercase să fure cu atîta vreme în urmă, pe pămînturi ale căror nume se pierduse.

Se smulse din gînduri cînd îl zări pe Fred conducîndu-l pe Peter către masa lor. Noul venin era pierdut, se vedea ușor. Pierdut cu adevărat. Și prea bătrîn ca să înțeleagă acest lucru.

— Faimosul Peter Stassi, se ridică Green întinzînd mîna, iar Milan îl imită. O adevărată bucurie să te întîlnesc... chiar și în aceste circumstanțe. Eu sînt John Greenwood... Green pentru prieteni. Pe Milan l-ai cunoscut deja.

Peter mormăi un salut, apoi luă loc în fața lor, alături de Fred.

— Ce-ți poftește inima?

— Un... ceai cu gheață, veni răspunsul cu greu.

— Un tonic pentru mine, adăugă Fred, iar Green tastă comanda pe monitorul atașat discret pe colțul mesei. Un AF veni prompt cu cele cerute.

Milan urmări pentru o vreme cum se conturează discuția, cu Green aruncînd banalități iar Fred îngînîndu-l. Rareori două-trei cuvinte din partea nou-venitului. O epavă, oftă el tăcut, aproape nimic de recuperat. Peter era bătrîn cu adevărat. Așteptase prea mult înainte să ia decizia. Ochii încețoșați se mișcau cu greu iar gura îi rămînea mai tot timpul deschisă pe jumătate. Cu o zi înainte, cînd îl ridicaseră de la poartă, sperase din tot sufletul că moliciunea din el e doar rezultatul trecerii, al șocului despărțirii de cei dragi.

Ar fi trebuit să-i întrerupă, să le spună că n-avea nici un rost să-și piardă timpul, dar asta ar fi însemnat să se dea bătut și nu-și putea permite așa ceva. Ascultă accentul australian al lui Green, urmele de portugheză din graiul lui Fred, topindu-se în murmurul domului. Ar fi dorit să fi reținut și el particularitățile strămoșilor, dar de mic copil se amestecase în gloata coastei de est, încercînd să nu atragă atenția în nici un fel, încercînd să trăiască cît mai bine și cît mai lung. Exagerase totuși, și acum regreta. Particularitățile adaugă savoare vieții, dar pricepuse asta ceva mai tîrziu.

— Sper că ne vom înțelege foarte bine, Peter, ridică Green glasul făcîndu-l atent. Un om de valoarea ta poate fi... deosebit de folositor.

— Eu? Eu nu...

— Toate cunoștințele tale, vreau să zic.

Brusc chipul lui Peter căpătă culoare, dar nu culoarea pe care și-ar fi dorit-o ei.

— Eu... Eu nu mai sînt ce-am fost, își rosti el crudul adevăr. Am uitat multe... uit multe lucruri. Vezi, se destăinui,

nu mai știu... multe... Nu mai știu numele primului meu nepot. A luat argintul la Olimpiadă, asta îmi amintesc. 400 metri garduri îmi amintesc. Dar numele...

— Ben, interveni Milan. Ben îl cheamă.

Peter căscă gura și mai larg, apoi suspină fericit, fără lacrimi, fără zgomot.

— Sînt sigur că ne vom mai vedea, încheie Green, în timp ce Fred îl ajuta pe Peter să se ridice de la masă.

Milan îi urmări tăcut cum se amestecă în mulțimea din centrul domului. Centrul domului, centrul orașului, centrul Paradisului. Paradisul bătrînilor, orașul bătrînilor, domul bătrînilor. Cavoul colectiv pe care civilizația grăbită îl oferise celor prea leneși ori prea confuzi ca să moară.

— Ce facem? veni întrebarea. Ce facem? repetă Green cu un amestec de furie, deziluzie și îndîrjire.

Asta aprecia la el, îndîrjirea oarbă, negîndită, care-l împingea înainte. Mai întîi lovea, apoi se uita dacă lovise unde trebuie. Ar fi ros un munte cu mîinile goale, doar să găsească un altul și mai mare. Asta ura la el, nu-i era teamă că va greși, deși greșea aproape mereu. Refuza să învețe din greșeli, le ignora în mod voit.

— Ți-aș fi spus de ieri, dar am vrut să-l vezi cu propriii tăi ochi: e terminat!

— Ei, nici chiar așa... Nimic din ceea ce puțin Brown Juice nu poate corecta. Am văzut și situații mai rele.

— Încăpățînarea nu rezolvă nimic, replică Milan. Una este să recuperezi sistemul cognitiv, alta este să recuperezi memoria pierdută. Ceea ce nu există nu poate fi găsit, ca să fiu mai clar! accentuă.

Celălalt rumegă ideea o vreme, apoi reluă:

— Ce șanse sînt ca unul dintre puținii designeri în viață să ajungă aici?

— Teoretic zero...

— Ce șanse sînt ca Peter să fie recuperat?

— Teoretic zero...

— Ce avem de pierdut?

— Teoretic nimic, acceptă Milan.

— Ce avem de cîștigat?

Nu mai răspunse. Își ațintì privirea asupra AF-ul ce se strecura printre mese, nepăsător și precis. Milioane de astfel de exemplare umpluseră lumea cu mult timp în urmă. Se dovediseră aproape indestructibile, aproape de neînlocuit. Cînd noile generații apăruseră, mulți refuzaseră să renunțe la vechile AF-uri. Prea uzate moral, mașinile lăsaseră treptat loc altora mai performante. Reciclarea lor presupunea însă o sumă fabuloasă și nimeni nu se arătase dornic să o facă. Atunci un contabil cu ceva imaginație găsise soluția ideală: proliferarea orașelor-paradis putea absorbi surplusul creat. Cîteva mii de exemplare pentru fiecare oraș, plus o rezervă practic imensă de piese de schimb.

O mașină atît de simplă, o ultimă problemă de rezolvat. Și Peter Stassi trebuia să aibă soluția.

*

O mușcătură adîncă în brațul drept, apoi un zbucium fără de sfîrșit. Așa se pornise calvarul, transformat treptat în pasiune, în plăcere dureroasă. O gloată de diavoli, care de care mai avid, care de care mai feroce, se îngrămădiseră pe trupul său obosit. Extrăgeau totul din el, nelăsînd nici un colț neatins. Preludiul morții, gîndise pentru numai o clipă, înainte ca forța absorbitoare să-i cotropească cotloanele minții.

Cînd lumina dimineții pătrunse prin geamul rămas crăpat, Peter deschise ochii așa cum nu-i mai deschisese de mult.

— Bine ai venit în Old City!

Sta încă deasupra lui, cu genunchii adînc între coastele lui, cu sînii ațintiți amenințător. O recunoscu, o știa deja, femeia cu ochi verzi.

— Ai fost mort și acum ești viu, îi zîmbi, punctîndu-și cuvintele cu strîngeri dureroase în jurul sfîrcurilor lui.

— Cine ești? prinse el glas. De ce...

— De ce ce? ripostă, sărind în patul elastic, căzînd lungă lîngă el, aproape inertă.

Îi simți răsuflarea rapidă pe obrazul stîng, pe ochiul stîng, pe tîmpla stîngă, șiroind grăbită, parcă în căutarea unei fisuri. Îi urmări piciorul cum se ridică asupra lui, cum degetul mare îi pipăie trupul uscat, cu o dexteritate uimitoare. Îi atinse pieptul, bărbia și se opri apăsător pe vîrful nasului. Ca un cîine întărîtat, Peter deschise gura să muște din carnea albă, dar piciorul se retrase cu mult înainte ca dinții să-i clănțăne sec. Era atît de iute! Își aminti de felul în care se retrăsese pe lîngă peretele de cărămidă.

— Cine ești? insistă, întorcîndu-se să o privească.

— Cine sînt? repetă ea, făcîndu-și rotocoale în păr cu degetele lungi, ca un copil prins mințind. Nimeni anume... Fiecare îmi dă ce nume dorește. Dă-mi un nume! se răsti brusc, împungîndu-l cu genunchiul.

— Ochi Verzi, spuse fără gîndire.

Ea se strîmbă, împingîndu-l nemulțumită.

— Prea dulce... Am avut parte de nume mult mai interesante: Curvă Nebună, Piază Rea... ori Cățea Turbată.

Se ridică de lîngă el și coborî din pat, de data aceasta cu mișcări voit încete. Intră în baie, lăsînd ușa larg deschisă. Îi studie corpul felin, ușor lat în umeri, cu urme ale vîrstei doar accentuîndu-i conturul. O urmări cum urinează din picioare, scărpinîndu-și insistent posteriorul. Cînd apa de la duș risipi aburi nesiguri, Peter se răsuci spre fereastra de lîngă pat. Soarele își căpătase puteri sporite, orbindu-l liniștitor.

Nu liniște simțea înăuntrul său, ci o revoltă mocnită. Se simțea folosit, înșelat. Aproape furios. Departe de liniștea cu care era obișnuit, departe de lucrurile la care se așteptase.

— M-ai drogat?! o întrebă cînd ieși din baie.

— Brown Juice, cum altfel aș fi putut să scot ceva dintr-o gloabă ca tine?

— Cu ce drept? încercă să ridice tonul, ridicîndu-se pe jumătate dintre perne. Se simți ridicol în clipa următoare, gol și neputincios.

Se opri uimită pentru un moment, cu mîinile prinse în prosopul din cap, cu stropi încă alunecîndu-i pe pîntecele încordat.

— Cu dreptul celui mai puternic!... Moșulică, unde te crezi aici? zîmbi jumătate cald, jumătate amenințător. Oricum, o supradoză n-a făcut rău nimănui... Și, dacă nu greșesc, pentru ce ai venit aici?

— Dar... de ce? De ce eu?

Părea că întrebarea o surprinsese, după modul cum își ștergea părul. Dintr-o dată se simți egalul ei, sigur pe sine.

— Cînd te-am văzut la poartă, vorbi ea, n-am vrut să te sperii... mă grăbeam doar. Apoi am aflat cine ești... cine ai fost...

Orice urmă de încredere se topi în el. Cine a fost, cine este. Tot ce-și dorea era liniștea.

— Sînt lucruri folositoare în Old City pe care nou-veniții nu le apreciază, continuă ea. Nu au cum să știe... Mai bine profit eu decît alții... Sînt lucruri pe care le vei afla curînd despre Old City și ai să înțelegi.

— Old City... De ce Old City?

Femeia se așează pe colțul patului, trăgîndu-și pantalonii.

— I se potrivește. Totul e vechi aici. Așternuturile astea, arătă ea spre cearșafuri, se refolosesc la nesfîrșit. Casele au depășit suta de ani, chiar dacă lucesc a nou. AF-urile sînt și mai vechi... Noi, cei de aici, îi depășim doar în vechime... Old City e foarte potrivit, nu crezi?

Spera încă la Paradise City, locul liniștii veșnice promis în reclame, dar nu-i mai spuse. Închise ochii, căutîndu-și calmul pierdut. Cînd îi redeschise era singur. Se ridică cu aceleași mișcări făcute de-a lungul anilor, se spălă, se îmbrăcă, apoi ieși în aerul proaspăt de primăvară tîrzie. Micul apartament îi fusese repartizat la sosirea în oraș, iar AF-ul ce-l călăuzise îi înmînase și un card care să ateste acest lucru. Era cetățeanul acestui oraș, vechi sau nu, și era timpul să-i afle regulile.

Se așeză la una dintre măsuțele terasei din colț complet lipsită de clienți la acea oră. Spre uimirea sa, nu un AF, ci

un bătrînel numai zîmbet se apropie aducîndu-i o prăjitură și un pahar de limonadă. Nu-și amintea să le fi comandat, dar nici nu protestă.

— Ce bine să te văd afară așa devreme, îți zic, spuse celălalt. Eu sînt Mario... Cofetarul, accentuă.

Îi întoarse zîmbetul, după care sorbi o înghițitură și gustă din prăjitură.

— Ei? căscă Mario ochii nerăbdător. Cum e?

Amintirile îi jucau feste, știa asta, dar ce mai conta? Nimic din memoria sa șubredă nu egala plăcerea de acum și cofetarul putea vedea asta pe fața lui.

— Nemaipomenit, confirmă. Ce-ai pus în ea?

Mario se așeză pe scaunul de alături, doborît de satisfacție. Se aplecă deasupra mesei, gata să se destăinuie:

— Toată viața am fost bancher, și nu dintre cei mărunți, îți zic. Dar n-am visat decît la clipa în care cineva ca tine mă va întreba ce-am pus în prăjituri... Poți să ghicești?

Gustă din nou, prelungind momentul. Ușor dulce la început, apoi o răbufnire amară, ștearsă, de un dulce-acru total. Imposibil de uitat. Ceva din Ochi Verzi. Buzele ei.

— Vanilie...

— Vanilie, îngînă cofetarul.

— Și Brown Juice?

Mario rîse din tot corpul, îndelung.

— Totul se bazează pe Brown Juice aici. Altfel Old City n-ar mai fi un paradis, îți zic...

*

Pentru Fred nu existase un început anume. Și nici un sfîrșit. De cînd se știa, și se știa de ceva vreme, nu găsise un moment anume care să-i definească viața, nu găsise un singur act memorabil. În fiecare dimineață se trezise cu sentimentul unui nou început, în fiecare seară se așezase în pat cu senzația că mai murise un pic în acea zi, că șirul se scurtase fără ca el să trăiască cu adevărat.

Întotdeauna făcuse ceea ce se așteptase de la el. Își iubise și respectase părinții pentru că asta fac copiii bine-crescuți.

Își terminase studiile *magna cum laude* pentru că toți cei din jur se așteptaseră ca el să reușească cu succes. Se căsătorise pentru că cei din familie văzuseră acest pas ca pe un lucru normal. Își construise o carieră pentru că altfel nu se putea pentru o persoană cu calitățile sale. Mai tîrziu, ca CEO, crescuse profituri și îmbogățise acționari pentru că asta i se ceruse. Schimbase secretare și amante pentru că așa se cuvenea unui om cu poziția lui. Murise cînd devenise o povară pentru cei din jur. Nu dezamăgise niciodată pe nimeni. O viață perfectă, pe care el nu o trăise.

Iar acum Brown îi oferea șansa mult așteptată, dincolo de viață și dincolo de moarte. Șansa de a se schimba, de a trăi pentru sine însuși.

— Cît timp viața aici se desfășoară, general vorbind, așa cum ei se așteaptă, juniorii n-au nici un interes să intervină... Pentru ei sîntem morți și n-au de ce să schimbe acest lucru, rosti Leslie, strîngînd paharul pe jumătate plin în mîinile tremurînde. Sîntem doar numere pentru ei, într-o statistică a morții... într-o afacere a morții.

Leslie li se alăturase pentru această discuție la insistențele lui Milan. Femeia păstrase un chip ca de păpușă, în timp ce trupul i se uscase pînă la oase. Mai mult ca sigur prin vene nu-i mai curgea de mult timp sînge. Poate doar Brown Juice. Conducea grupul format în laboratorul încropit de același Milan, o duzină de foști cercetători și medici, reziduuri ale progresului de dincolo.

El stătea alături de Peter, în timp ce Brown, Leslie și Milan îi priveau de cealaltă parte a mesei. Îl primise pe noul venit în grijă și avea de gînd să nu-l scape din ochi în săptămînile următoare. Tratamentul aplicat de cățeaua lui Brown părea să dea roade, cel puțin asta era impresia lui.

— Au fost darnici, interveni Milan. Ne-au promis unul pînă la doi ani și este cît se poate de realistic... nimeni n-ar supraviețui mai mult date fiind condițiile în care ajungem aici. Oricum, sistemul e pregătit să acomodeze pînă la trei ani de viață pentru fiecare nou-venit, cu tot confortul și cu

toată asistența medicală necesară. Cu banii pe care i-am plătit, ei tot pot scoate un profit rezonabil...

Peter părea să nu înțeleagă cele explicate, dar cel puțin reușea să-și închidă gura și să simuleze interes.

— La urma urmei, de ce ai venit aici? întrebă Brown. Puteai să alegi, ca marea majoritate, calea cea mai scurtă, somnul veșnic. Ce rost are să lungești agonia?

— Eu... Eu vreau să-mi scriu memoriile, apoi...

— Serios? Memoriile unui om fără memorie?!... Peter, te păcălești singur. Ești aici în primul rînd pentru că nu vrei să mori...și în al doilea rînd pentru că ești suficient de bogat ca să-ți permiți acest lux!

— Eu...

Fred știa crudul adevăr și mai știa că numai după acceptarea acestuia lucrurile puteau merge mai departe.

— Ascultă, Peter, sînt poate milioane de oameni dincolo care nu vor apuca ziua de mîine. Lumea e dură și nedreaptă, chiar și după mii de ani de evoluție, nimic nu s-a schimbat fundamental. Noi putem alege intre viață și moarte... Și cu toții am ales viața, fie și numai pentru o zi în plus. Uite, arătă el spre ceilalți, Milan este aici de aproape paisprezece ani... Brown de peste zece, Leslie de opt ani...

— Se poate trăi mult și bine în Old City, interveni Milan, totul e să vrei!

— Sîntem cîteva sute care... la un oraș de cincizeci de mii e nimica toată, dar putem trăi, înțelegi?

Peter se uita rînd pe rînd la ei, ca un cîine înlănțuit pe nedrept, cerșind iertare.

— Pentru juniori sîntem doar numere, vorbi femeia. Fără nume, fără suflet, uitați. Cîtă vreme nu-i tulburăm cu nimic... Pacea statistică, zîmbi ea pentru prima dată. Nu le pasă ce se întîmplă aici cîtă vreme numerele nu sînt tulburate. Numerele și profiturile...

— Pe scurt, adăugă Milan, am putea trăi și mai bine dacă am avea controlul resurselor, fără ca ei să știe. Intervenția lor în Old City este minimală, dar esențială. AF-urile fac totul aici, din punctul lor de vedere. Datele transmise de

AF-uri sînt prelucrate de sistemul central, totul e automat... Pentru Juniori doar cifrele finale, profitul contează. Noi putem intra în sistem, dar nimic nu poate fi schimbat pe termen lung fără ca să se observe dincolo. AF-urile sînt mașini prea simple pentru a fi controlate individual... și prea multe. Singura șansă pe care o avem este interfața dintre sistem și AF-uri, iar acolo tu ești expertul!

Fred se întrebă dacă Peter realiza în sfîrșit ce i se cerea. Și, mai ales, dacă va face ceea ce i se cerea. Ar fi vrut să fie el în locul acestuia, să dețină cheia, să poată face o diferență în ceea ce va urma.

— Ne trebuie controlul, vorbi Brown, asupra Brown Juice. Ai văzut și tu ce poate face o doză mărită... Gîndește-te cîți alții am putea trezi la viață!

— Sau omorî! grăi Peter, și ochii îi străluciră, spre surprinderea lui Fred.

Brown îl privi cu o căldură aproape prietenească.

— Sînt deja morți, Peter, ai uitat? Morți, ca noi toți, dealtfel...

*

— Lucrezi pentru Brown, vorbi Peter după ce îi eliberă buzele.

— Momentan, rînji ea, ochii nesătui dizolvîndu-l în verdele total.

O privea la rîndul său, neîncrezător și subjugat deopotrivă. Îi amintea de cineva, de cineva drag, însă nu știa de cine anume. Nu reușea să-și amintească. Numele Ei. O lipsă dureroasă, o prezență mortală, o necunoscută absolută. Nedorită dar reală, acută.

— Pentru Brown Juice?

— Nu numai, veni răspunsul. Nu e nimic altceva de făcut aici... în Paradis. Toți sînt asemeni ție, mumii ambulante... Sînt curioasă: cînd ai decis că e destul? Că nu mai merită să trăiești?

Îl ardea întrebarea, la fel cum sînii ei îi pîrleau pielea cu sfîrcuri sfîșietoare.

— Anotimpurile...

— Poftim?

— Anotimpurile... Le-am pierdut șirul, gemu el. Ar fi plîns, dar nu avea puterea.

Ochi Verzi se săltă, împingînd toate pernele sub ea. După care îl trase în brațele sale, așezîndu-i capul greu pe piept. Își plimbă unghiile tăioase prin părul rar, ciupindu-i apoi urechea scorțoasă.

— Îl iubești?

— Pe cine? Brown?!... Nu fi prost! Nu valorează nimic... N-a făcut nimic toată viața lui, decît să trăiască din banii moșteniți. Și să moară din ei. Milan e adevăratul creier... Le știu planurile, mult mai bine decît își închipuie ei.

— Vor să ia orașul în stăpînire, să decidă soarta tuturor după bunul lor plac...

— Deja fac asta, ce-ți închipui? Le trebuie o doză triplă de Brown Juice ca să se mențină în funcțiune și cineva trebuie să plătească pentru asta... Zi de zi. Dar nu contează cîtă vreme numerele nu sînt deranjate. Pacea statistică, cum o numesc... Dar vor mai mult, mult mai mult. Ce știi despre renaștere?

Știa, își amintea acum. Brown Juice schimbase lumea. Lumea lor bogată și nepăsătoare, lumea celor ce pășeau în spațiu, lumea celor ce făceau averi din numere. Lumea anotimpurilor. Drogul schimbase totul, oferind speranță acolo unde orice altă tehnică medicală își atinsese limitele. Cei ce puteau plăti prețul, cei ce își permiteau implanturi, cei ce-și puteau prelungi viața se ridicaseră deasupra, și Brown Juice era instrumentul. Iar renașterea... Era visul savanților nebuni, o nebunie pe care aceeași lume pragmatică o repudiase cu violență.

— O nebunie...

— De ce?! se răsti ea. De ce n-am putea opri îmbătrînirea creierului? De ce n-am trăi o mie de ani în loc de o sută? Cu suficient drog totul e posibil... Deja sîntem dependenți, ce mai contează doza? Sîntem dependenți de atîtea lucruri încît nimic nu mai e conform cu originalul.

— Riscurile, șopti el, îngropîndu-și fața între sînii ei.

— Riscuri? Fiecare e liber să-și asume ce riscuri dorește, de ce ar trebui societatea să îngrădească opțiunile?

Peter își amintea. Dezbaterea atinsese dimensiuni globale înainte ca legile să-i pună capăt definitiv, interzicînd orice cercetare în direcția renașterii cu douăzeci de ani în urmă. Brown Juice în sine era o mare controversă, bazat fiind pe celulele embrionice, și accesibil numai celor bogați. O supradoză, urmată de rații zilnice de drog dincolo de toleranța normală a organismului, ar schimba, potențial, întreg ciclul celular, inclusiv cel al sistemului nervos. Se calculase un risc de circa 50% pentru un adult de patruzeci de ani — viață veșnică sau moarte rapidă, o loterie imorală. Șansele de reușită scădeau rapid o dată cu vîrsta, dar pentru nou-născuți succesul era considerat deplin.

— O rasă de supra-oameni e împotriva Domnului, au țipat toți bigoții, continuă ea cu îndîrjire. Toți sărăntocii ăia, ignoranți și fricoși...O rasă a bogaților, o rasă a monștrilor! Unde e morala lor cînd milioane mor înainte de a face primul pas? De ce nu le-ar permite riscul de a trăi?... Limitele biologice au fost deja atinse, următorul pas în evoluție e logic, nu crezi? Imaginează-ți: călătorii stelare, chiar și cu tehnica de acum, cînd sute de ani nu ar însemna mare lucru. Imaginează-ți cîte ai face în cinci sute de ani în loc de cincizeci...

— Cincizeci e suficient, nu crezi? se ridică Peter. Nu e vina nimănui dacă nu ai făcut nimic cu viața ta!

Îi văzu ura din priviri, îi simți disperarea, apoi îl uimi căldura cu care îl învălui. Ea îl ridică ca pe prunc, așezîndu-l blînd alături, întinzîndu-i picioarele, lăsîndu-i palmele obosite pe piept.

— Ai avut o viață fericită, Peter, știu asta... Cum poți măsura așa ceva? Urmași care să te păstreze în memorie... Prieteni care te-au însoțit mereu, așa-i? Ai schimbat ceva în lumea asta, ceva de care toți își vor aminti. Peter Stassi... Ce altceva ți-ai dori? Poate o moarte eroică?! zîmbi ea,

mîngîindu-i obrazul. O a doua șansă? Nu, la ce ți-ar folosi, doar ai făcut totul atît de bine de la prima încercare...

Ce-i mai trebuia? Ochi Verzi văzuse ceea ce el refuzase, ceea ce el amînase prostește, ascunzîndu-se în spatele neputinței. Îi zîmbi apoi își pipăi antebrațul stîng, găsind ușor implantul. Apăsă calm, așteptînd somnul. Liniștea promisă. Fericit și definitiv.

Cînd degetele ei îi ridicară pleoapele, același verde crud îl întîmpină, urmat de un sărut dulce la început, după care apăsat amar și ușor dulce-acru la sfîrșit. Brown Juice topit și resădit în trupul său. Cînd încercă să vorbească, degetele ei îi acoperiră gura.

— Ai răbdare, antidotul încă lucrează... Bătrîn prost, credeai că am să te las să mori? Ești al meu acum...

*

Pentru Ochi Verzi totul începuse cînd, în ciuda soției și a celor doi copii, făcuse pasul dorit din totdeauna. Într-un fel înmormîntase vechiul eu, pentru a se regăsi renăscută, scăpată de trupul meschin ce îl încătușase atîția ani, fără nume, fără obligații. Liber și liberă în același timp.

Lăsase în urmă o viață mediocră, cu restrîngerile pe care le aducea. În locul unei neveste șterse, nu foarte deșteaptă, nu foarte grasă și nu foarte cicălitoare, primise zeci și sute de parteneri, de la cei mai sălbateci la cei mai rafinați. În locul unei slujbe ordinare, prea monotonă ca să-l tulbure, prea bine plătită ca să o schimbe și prea simple ca să ducă undeva, alesese cele mai extravagante activități. În locul gemenilor cruzi, atît de potriviți familiei sale, atît de necondiționat iubitori și atît de previzibili în fiecare pas ce avea să urmeze, întîlnise copiii lumii, cu tot ce aduceau ei, în bun și rău, în speranță și deznădejde.

Cu capul vîrît acum între picioarele uscate ale lui Brown, își măsura ritmul în gemetele lui. Plăcerea adevărată vine prin durere, înțelesese asta în clipa transformării și nu uitase să-și practice crezul cu fiecare ocazie. Plăcere și durere, balansul dintre ele dădeau vîrstă reală.

— Cum merge... cu Peter? suspină bărbatul și ea se opri, doar cît să-l privească.

— E ca nou...

O smuci grăbit, cu mîna încordată în ceafa ei. Singura-i calitate de apreciat era violența cu care lua ceea ce dorea. În lumea morților, Brown era singurul care reușea să o domine. Dintre puținii care se zbăteau să-și prelungească agonia doar el avea chemarea necesară. Fred era doar copia ștearsă a unui bărbat, un lacheu mereu în căutare de stăpîn. Urma orbește orice comandă a lui Brown și primea recunoscător orice îi oferea ea. Milan se ferea de orice și de oricine, iubindu-și prea mult sinele. Peter, se întreba din ce stofă era făcut Peter, noul Peter.

Ceilalți, îngrămădiți în laboratoarele improvizate, își măcinau zilele între eprubete, măsurîndu-le în doze de Brown Juice. Iar restul... De multe ori pleca în noapte, dînd buzna la întîmplare, luînd cu forța ceea ce găsea. O supradoză își făcea treaba de obicei, trezind vigori uitate. Unii cedau definitiv, numere într-o statistică oarbă, alții reveneau rapid la starea de vegetație care-i ocrotea primitoare. Iar ea nu sta să judece, lua doar ceea ce poftea, și era recunoscătoare pentru puținul primit. Pentru asta Old City era un paradis. Și pentru Brown Juice.

Cînd Brown își trase pantalonii, ea se ridică molatec, întîlnind privirea seacă a lui Milan, proptit în ușă. Oare de cînd era acolo?

— Leslie și Fred ne așteaptă în laborator.

Îi lăsă să plece, nu-i păsa în acel moment de ce se întîmplă. Brown, Fred și Milan, un trio desprins parcă din clasici. Regele morților, cîinele său credincios și liantul care ține totul la un loc. În fond, acum totul se reducea la Peter, unica lor șansă de reușită. Ea mai putea să aștepte aici, în lumea de dincolo, atîta vreme cît izvorul de Brown Juice rămîne nesecat.

Era după-amiază cînd ieși în strada largă, sub soarele blînd de primăvară. Avea dreptate Peter, după o vreme lipsa anotimpurilor devine apăsătoare. Chiar și pentru ea. Îl găsi în parcul din apropierea apartamentului lui, pe malul

lacului, cu picioarele în apa pînă la glezne, aruncînd bucăți de pîine rațelor ce se îngrămădeau zgomotoase lîngă el. Își scoase pantofii și se așeză alături, nu înainte de a-l săruta pe părul negru acum.

— Cum e?

— Îmi amintesc multe, vorbi el. Chiar și numele primei soții... Ți-am zis că-l uitasem? Lora... Îmi amintesc prieteni vechi, întîmplări, lucruri parcă din viața altcuiva.

— AF-uri, ce-ți amintești despre ele?

Se grăbea, deși n-ar fi trebuit. Probabil că bărbatul o ura acum pentru că-i refuzase moartea. Dar ura era bună, ura pune lucrurile în mișcare. Așa cum Brown Juice împinge oasele șubrezite și zgîlțîie neîncetat inimile putrede.

— E o eroare hardware... E greșeala mea, îmi amintesc. O greșeală minoră, legată de interfață — nici un sistem de AF-uri nu poate depăși douăzeci de mii de exemplare. Adică cuplate la același sistem central. Evident, nu s-a atins niciodată această cifră, iar eroarea a fost ignorată de producători și utilizatori deopotrivă...

— Deci?

— Nu știu... Nu reușesc să-mi amintesc în ce constă eroarea, continuă el, ferindu-și privirea.

Citea oare frică pe chipul lui? Frica era bună, mai bună ca ura. Frica te face să arzi intens. Clipă de clipă.

— O să-ți amintești, ai să vezi. Sînt sigură!

Îi strînse mîna, furîndu-i apoi un sărut, ca o puștoaică amorezată. Rîse pentru sine, privind la bătrînii ce se mișcau agale pe alei. Peste lac, la o măsuță de piatră, doi jucau șah. Sau dame. Ce conta? Milan cel gras văzuse marele adevăr: în Old City nimic nu mai conta. Trecut, societate, morală, inhibiții, totul era pierdut. Și totul era posibil. Atît timp cît numerele nu erau deranjate.

*

— O zi așa frumoasă mai rar, îți zic!

Marco păstra chipul jovial zi și noapte, bănuia el, ca pe o emblemă a visului împlinit. Ce simplu ar fi fost dacă și

el și-ar fi dorit să devină cofetar. Sau brutar. Sau bijutier, precum coreeanul în al cărui atelier intrase cu o zi mai înainte. Peter sperase doar să aștearne pe hîrtie toate cîte i se întîmplaseră într-un un secol și aproape jumătate. Iar acum, că amintirile se întorceau să-l bîntuie, nu mai era deloc sigur. Nu mai era sigur de nimic. Old City întorsese lucrurile cu fundul în sus. Cu fiecare dimineață se simțea mai bine, mai tînăr, mai nerăbdător. Și Ochi Verzi era mereu acolo, storcîndu-l de vlagă noapte de noapte, ajutîndu-l să renască în fiecare zori de zi. Ea dispărea apoi, lăsîndu-i ore lungi de căutare. Căutare.

Își luă la revedere de la cofetar, după care se ridică de la masă și porni cu pași mari spre centru. Fred îi trimisese doar un mesaj de data aceasta, nu se mai obosise să-l însoțească. „Green vrea să-ți vorbească. La prînz, în același loc.", găsise pe monitor și n-a fost deloc surprins. Ochi Verzi îl avertizase.

Traversă o bună parte a orașului pentru a ajunge la locul întîlnirii și la acea oră străzile erau pline ochi. Mii de seniori, răposați în ochii celor de dincolo, conturi așteptînd să fie închise dintr-o zi într-alta. Peter evita pe cît posibil să-i privească. Îi aminteau de sine. Ca și el aleseseră această viață postumă amînînd inevitabilul pentru cît mai mult cu putință. Cei mai mulți dintre ei erau doar corpuri ambulante, mînați doar de instincte primare, de Brown Juice și de AF-uri.

Domul central atrăgea privirea de dincolo de valea micului rîu ce tăia Valea Paradisului. Poduri arcuite conduceau spre piețele-satelit ce-l înconjurau. La ultimul etaj, mereu la aceeași masă, Green trona deasupra tuturor. La fel și în acea zi, așteptîndu-l. Fred, Milan și Leslie îl însoțeau. Lîngă ei era și Ochi Verzi, neobișnuit de calmă, aproape împietrită cum se cocoțase pe scaunul înalt, tras aproape de la bar.

Peter îi salută scurt și se așeză, grăbindu-se să deschidă discuția:

— Vestea bună este că interfața poate fi controlată, în principiu...

— Și cea proastă? zîmbi subțire Green, întîmpinîndu-i privirea.

— Eroarea... eroarea care ar permite acest control... nu-mi amintesc în ce constă... Nu reușesc, asta e!

Studiase tot ce găsise în arhiva orașului referitor la AF-uri. Computerul păstra majoritatea celor publicate, chiar dacă trecuseră peste nouăzeci de ani de la lansarea modelului. În fapt, baza de date era în mod voit axată în trecut, cele mai recente date disponibile în Old City fiind cu douăzeci de ani în urmă. Oricum, nimic folositor, nimic care să-l îndrume. Succesul modelului AF fusese în același timp și piatra sa de mormînt. Rămas în funcțiune atît de mult timp, cu doar minore îmbunătățiri, nimeni nu pierdu-se timpul și energia pentru a căuta probleme acolo unde ele nu existau, cel puțin aparent. Cînd noile generații se impuseseră, tehnologia lor era deja cu totul schimbată, AF intrînd direct în istorie.

Pe fața lui Green putea citi îndîrjire; poate și furie. Milan etala doar dezamăgire, Leslie deznădejde. Fred nu părea să exprime ceva anume, iar Ochi Verzi îl privea ciudat. Nu încurajator, ci doar ciudat. Îi promisese să-l ajute, oricare ar fi fost rezultatul întrevederii, dar ce erau promisiunile în Old City?

— Mai încearcă, își drese Milan glasul. Memoria are propria ei cale...

— Nu... Nu văd la ce ar ajuta, sincer.

Peter simțea că era viața lui în joc și nu avea de gînd să cedeze fără luptă. Noua lui viață. Era suficient să fie readus la vechea doză de Brown Juice și va redeveni o legumă ca toți ceilalți, fără un cuvînt de spus, fără măcar să știe că are ceva de spus. Avea nevoie de drog, nu-i păsa cum și pe seama cui era obținut, avea nevoie!

— Dar se poate și altfel, spuse hotărît. E o problemă tehnică, la urma urmei, voi găsi o soluție pe măsură!

— Sigur, se învioră Green, orice ajutor e bine venit.

— Trebuie să testez cîteva unități... Știu în principiu ce caut.

— Dincolo de lac e depozitul AF-urilor, spuse Milan scărpinîndu-și barba, ar trebui să găsești tot ce ai nevoie printre piesele de schimb.

Zîmbeau cu toții, agățîndu-se de promisiunea lui. Ce altceva puteau face?

— Cînd totul va fi rezolvat, continuă, mă gîndesc...

Așteptă ca privirile să li se întoarcă asupra sa, apoi reluă:

— Mă gîndesc că pot fi folositor... Adică împreună putem face multe, cum ați spus și voi. Mă gîndesc la renaștere.

Se răsuciră spre Ochi Verzi de parcă vorbele sale îi pălmuiseră, iar ea îi primi indiferentă, rece. Doar cînd privirile li se întoarseră îi observă rînjetul felin.

— Bineînțeles, Peter, dar ce credeai? Chiar voiam să-ți propunem, spuse Milan și el îi primi minciuna zîmbitor.

— Sigur, nu-ți face griji, doar ești între prieteni acum! aprobă și Green.

— Sigur, îngînă brazilianul.

*

Milan îi sfătuise să evite orice contact direct cu AF-urile funcționale. Foloseau o barcă pneumatică pentru a nu atrage atenția. Ochi Verzi, Fred și cu el traversau lacul zi de zi pentru a ajunge la depozit. Femeia vîslea de fiecare dată, și o făcea cu plăcere. Nici unul dinte ei nu se oferise să o ajute după ce văzuseră cu ce viteză despica apele.

Securitatea zonei era ca și inexistentă, o greșeală ușor de înțeles pentru Peter. Cine s-ar fi așteptat ca muribunzii fericiți din oraș să tulbure liniștea locului? AF-uri veneau periodic pentru controlul automat, sau forțat atunci cînd rutinele interne detectau probleme în funcționare. Intrau de obicei doar în sala de depanare, restul magaziilor rămînînd neatinse pentru lungi perioade de timp. Stive nesfîrșite de subansamble, metodic sortate și aranjate pe categorii.

Clădirile aveau un singur nivel, ușor de parcurs, și flancau parțial crematoriul și parțial minireactorul care hrănea întreaga vale. Compact, eficient, autonom pentru

un mileniu. O investiție ce se amortiza cu fiecare clipă, crescînd profiturile acționarilor. Cu banii plătiți pentru cîteva luni de amorțeală în orașele-paradis sate întregi ar fi trăit decenii întregi în alte colțuri de lume. Peter contemplase o vreme ideea de a se retrage în Mars Paradis, dar chiar și lui costul i se păruse dincolo de orice limite.

Găsiseră un colț retras, cu șanse minime de a fi descoperiți, și acolo improvizaseră un banc de testare. Ochi Verzi alerga printre rafturi, aducîndu-i componente, în timp ce Fred funcționa ca paznic. După o săptămînă aveau deja o rețea funcțională, cu șapte microunități cuplate la calculatorul adus pe post de sistem central. Peter îl luase din apartamentul său, un model portabil, vechi, dar suficient pentru ceea ce avea nevoie.

După două săptămîni, rețeaua ajunsese la treizeci de microunități, fără ca el să găsească nici un indiciu.

— Ce rost are? se întoarse spre ea. Pentru ce, te întreb?

Femeia îl privi nedumerită, apropiindu-se.

— Toată treaba asta, cu Renașterea... Ce șanse avem? În fond, e o aberație!

Îl aținti cu acea privire hipnotică, gheață și foc. Nu era furie, nu era ură, nu era amenințare. Doar violență pură. Apoi totul trecu iar Peter înțelese. Femeia fără nume, fără trecut, numai ochi verzi. Forța de care era capabilă, agilitatea și viteza neobișnuite chiar și pentru un atlet.

— Tu?

— Mi-au depistat o tumoare pe creier, se așeză ea alături. Toate intervențiile au eșuat... Tumoarea a revenit mereu. După cinci ani de stat în spitale mi s-au terminat banii. Toate medicația, terapia... cunoști povestea. Doar Brown Juice mă mai ținea în viață, însă doza infimă nu putea face prea mult. Atunci m-am hotărît. Cu ce bani am mai găsit, cu ce-am mai împrumutat, am reușit să-mi organizez înmormîntarea. Am obținut un preț bun, zîmbi ea, pe baza faptului că aveam sub șase luni de trăit. M-am programat într-o săptămînă, apoi am pierdut o zi să sparg un cont privat. Durează cam zece zile să fie descoperit furtul...

— Iar în zece zile tu ai fi fost deja dusă, completă Peter.

— Exact! Pentru un preț bun, un așa-zis doctor m-a asistat... Un spital improvizat în jungla amazoniană, îți poți închipui?! Am avut noroc, am renăscut. Și iată-mă aici, în Old City...

— Unde Brown Juice curge liber... Ceilalți știu? arătă el spre brazilianul care moțăia între două cutii, la numai zece pași depărtare.

— E singurul motiv pentru care mă tolerează, fii sigur de asta!

Da, ea era dovada vie a șansei care îi aștepta. O dovadă pe care nici el nu o putea ignora.

— Mai sînt și alții?

— Aici? Nu. Dincolo... cine poate ști?

După o lună rețeaua crescuse la peste trei sute de bucăți. Și tot fără ca nimic să se schimbe. Munca devenise rutină. Cupla unitățile în mod automat, lăsîndu-și gîndurile să se învîrtească în jurul lui Ochi Verzi. O vedea în cu totul altă înfățișare, trupul viguros, elastic, voința sălbatică, atît de repede schimbătoare. Renăscută. Promițătoare.

O dată la două-trei zile se întîlnea cu ceilalți, repetîndu-le aceleași lucruri. Era aproape, simțea asta, dar oare cît de aproape? Green nu spunea nimic anume, dar era suficient să-i citească ochii. Nerăbdare, amenințare, furie.

La sfîrșitul celei de a cincea săptămîni atinsese deja limita calculatorului folosit să gestioneze microunitățile.

— Mîine aducem unul mai puternic. Milan are cu siguranță ceva mai bun, promise Fred.

Peter continuă să mărească rețeaua din inerție. Și atunci sesiză primele anomalii. Aleator și spontan unitățile surplus se separau în sub-rețele, scăpînd controlului central. Și era atît de simplu! Pentru unități centrale puternice, ca cele din fabrici, orașe sau nave, capacitatea critică era de ordinul zecilor de mii, deci departe de orice risc, în timp ce sistemele mici cedau mult mai repede.

— Ai găsit, spuse Ochi Verzi urmărindu-i chipul.

— Cum? se apropie și brazilianul.

— Privește, arătă spre ecran. AF-urile se desprind din rețeaua supradimensionată, rămîn active și se reorganizează în stand-by.

— Dar sistemul orașului are o capacitate uriașă, grăi Fred neîncrezător. Nu văd cum îi putem afecta capacitatea...

Femeia îi făcu semn să se oprească și, trăgînd calculatorul lîngă ea, derulă fereastră după fereastră. Reduse treptat viteza conexiunii, în timp ce tot mai multe microunități se desprindeau autonom. Peter nu-și ascunse surprinderea. Oare cîte surprize îl mai așteptau?

— Fred, grăi ea, nu atacăm unitatea centrală, ci conexiunea dintre ea și AF-uri.

Peter aprobă, apoi se întoarse în sine. Dacă cu o sută de ani în urmă și-ar fi dat seama că o conexiune slăbită ar fi trebuit să inducă automat oprirea completă a fiecărui robot, nimic n-ar mai fi fost posibil. Își amintea acum că descoperise eroarea la doi ani după lansarea modelului pe piață. Licențele de fabricație erau deja vîndute, zeci de mii de exemplare produse, iar șeful departamentului lor decisese că riscurile erau infime și strict teoretice pentru a acționa în orice fel. Frank Doyle era numele lui, își amintea, și nu-l suferise niciodată.

*

Green și Fred au fost primii care să se supună Renașterii. Milan și el trebuiau să urmeze. Apoi, în timp, ceilalți, lista crescînd zi de zi. Acum nu făcea decît să aștepte. Cel puțin grăsanul era înăuntru cu Leslie, supraveghindu-i pe cei doi clipă de clipă.

Pentru Peter așteptarea avea un gust întunecat-sclipitor, de perpetuă excitare. I se explicase procedura, nefirească prin însăși simplitatea ei. O doză de Brown Juice de cel puțin zece ori peste nivelul tolerabil inducea starea de șoc a organismului. Asistenții trebuiau să facă tot posibilul pentru a menține pacientul în viață, fără a reduce concentrația drogului, de la infuzia de nutrienți și pînă la resuscitarea cardiacă. Perioada critică dura de la două-trei zile pînă la șapte-opt. Majoritatea datelor proveneau de la

experiențe pe animale, cu droguri adaptate speciilor respective. Nu exista cale de întoarcere, rezultatul era moartea sau Renașterea. Milioanele de celule piereau în timp ce alte milioane începeau regenerarea grăbită, bătălie pur statistică. Chiar și în victorie, stabilitatea mentală a celor renăscuți era o loterie la rîndul ei.

— Fred a cedat, îi șopti Ochi Verzi după ce-l prinse între coapse.

Nimic altceva, doar năvala cu care-l poseda. Peter gemu, poate pentru Fred, poate pentru sine. Ori poate doar de plăcere, nici el nu mai știa. Femeia nu se mai dezlipise de el în ultimele zile și îi era recunoscător pentru acest fapt. Alături de ea se simțea viu pînă în măduva oaselor, parte în nesfîrșit. Alături de ea, prizonieră atotputernică în valea celor duși.

După încă două zile erau în dom, față în față cu Milan și Leslie. Nu prea era nevoie de cuvinte.

— Renașterea părea reușită, vorbi totuși bătrîna cu trup tremurător. Speram la o recuperare rapidă... Apoi a izbucnit! suspină ea.

Nebunia totală, nearticulată, lucrul de care se temeau cel mai mult. O reorganizare necontrolată a creierului era oricînd posibilă, știau asta.

— Un risc asumat, concluzionă Milan, și Peter nu avu nici o îndoială că el fusese cel care aplicase injecția letală.

Peter îi urmă în sala improvizată chiar la subsolul domului, valuri succesive spărgîndu-i-se în spatele orbitelor. Nu riscase niciodată mai mult decît își putea permite să piardă, dar era altceva acum, cînd alesese deja moartea. Trecură pe lîngă camerele strîmte și reci, departe de moleșeala veșnică de afară, întîmpinînd privirile îngrijorate ale celor din echipa lui Milan, cei care amenajaseră locul, cei care acumulau Brown Juice, cei care înrobiseră AF-urile, cei care sperau la o nouă viață.

Se întinse pe unul dintre paturi după ce își lepădă hainele, urmărind apoi cum se dezgolește trupul rotund al lui Milan. Ca o umbră, Leslie se strecura printre instrumentele medicale înghesuite între pereții aplecați în pro-

pria umezeală. Leslie, cea despre care nu aflase mare lucru. Născută, trăită și gata să moară în laborator, fără familie ori prieteni, fără glas. Participase la crearea Brown Juice, primul și singurul drog biologic, atotputernic, dar numele ei se pierduse printre altele atît de glorioase. Nimeni nu s-ar fi obosit să-i dedice măcar cîteva rînduri.

Simți răsuflarea pătrunzătoare a lui Ochi Verzi și se întoarse să-i prindă privirea. Găsi înțepătura perfuziilor și un surîs. O promisiune. Ea va fi acolo, gata să-l readucă la viață. Pentru a cîta oară?

Peter închise ochii, lăsînd drogurile să-i aștearnă liniștea. Ultimele săptămîni trăise intens, dincolo de puterile celui ce fusese. Lucrase cu Milan și cîțiva dintre oamenii lui zi și noapte. Ochi Verzi îi ajutase și ea. Creaseră o oglindă falsă în rețeaua locală, apoi o încărcaseră în cea principală. Sistemul principal a continuat să primească informații, imagini ale unei activități aparent normale dinspre roboți, în timp ce ei gîtuiau conexiunea cu aceștia. O întrerupere bruscă a legăturii ar fi dezafectat instantaneu toate mașinile, alertînd totodată computerul principal. Ar fi durat luni întregi să repornească AF și să le controleze individual, iar Juniorii ar fi intervenit cu siguranță să restabilească ordinea. Așa, numerele rămăseseră netulburate pentru cei de afară, în timp ce ei preluaseră controlul roboților autodesprinși din rețeaua neputincioasă. Old City era sub controlul lor. Putea trece acum...

Putea trece acum, repetă gîndul, ca un ecou nedorit. Sub pleoape se îngrămădi lumină, oarbă.

— Milan? deschise gura grea.

— Stai liniștit, șopti Ochi Verzi, dar el ghici patul gol de alături.

Primi un sărut ușor dulce, apoi amar, acru la sfîrșit. Și ridică pleoapele. Prin ușa întredeschisă zări capete curioase, ascultă șușoteli. Unul din patru, o șansă pe care mulți o vor urma.

— O să fie bine, Peter, îi vorbi ea. Vom fi fericiți aici... Orașul e al nostru acum, orice e posibil. Vei trăi ca un rege, vei trăi...

— Regina mea, zîmbi el, apoi trase aer în piept cu o forță nebănuită, pregătindu-se.

Cu fiecare răsuflare îl părăsea moartea, cu fiecare bătaie a inimii nemurirea îl apropia. Cine era acum? Va avea tot timpul să afle. Va sta din nou să petreacă anotimpuri, să le socotească trecerea. Ori poate nu, va crea propriul său loc în univers, cu cireși mereu în rod. Mereu în rod sau poate nu. Nimic nu era definitiv. Mai ales fericirea.

Bogdan-Tudor Bucheru s-a născut la 1 septembrie 1972 la Moreni, județul Dîmbovița. A absolvit Facultatea de Fizică a Universității București în 1995, apoi două masterate în fizică și unul în electronică. În prezent lucrează la Delta Energy Systems în Tucson, Arizona. Este unul dintre administratorii site-ului www.atelierkult.com. A debutat în 1996 în revista Anticipația, cu povestirea „Omul pe care l-am cunoscut". Este prezent în antologiile *România SF 2001* (Ed. ProLogos, 2001), *KULT — Cronicile sîngelui* (Ed. ProLogos, 2001), *KULT — Vremea demonilor* (revista Ficțiuni, nr.5/2001), *Alte lumi, alte legende* (Ed. Media-Tech, 2002), *KULT — Radharc* (Ed. Millennium Press, 2005), *AtelierKult: povestiri fantastice* (Ed. Millennium Press, 2005).

Volume publicate: *Atingerea* (Ed. Omnibooks, 2001), proză scurtă.

Premiul Theodore Sturgeon Memorial 2006

Premiul a fost înființat în 1987 de James Gunn, director al Centrului de Studiere a SF-ului de la Universitatea din Kansas, și se acordă pentru cea mai bună povestire publicată în anul precedent. Laureatul Premiului Sturgeon pe 2006 este Paolo Bacigalupi, pentru „The Calorie Man" (F&SF Magazine, Oct/Nov 2005). Printre finaliști au mai fost: Kelly Link („Magic for Beginners"), Bruce Sterling („The Blemmye's Stratagem"), Connie Willis („Inside Job").

Premiul a fost anunțat la Conferința Anuală Campbell din Lawrence, Kansas (6-9 iulie).

Dumitru Cl. Stătescu

Pulbere în vînt

„...that all the choir of heaven and furniture of the earth, in a word all those bodies which compose the mighty frame of the world, have not any subsistence without a mind."

George Berkeley

Părinților mei

„Prin urmare, bătrînii spun adevărul", gîndi Isaac privind vălătucii de ceață cum clocoteau în depărtare, aproape de linia orizontului. „Mintea Domnului nu e nesfîrșită". Opri catîrul și descălecă, apoi își duse mîna streașină deasupra sprîncenelor și își făcu roată privirea. În spatele său, într-acolo de unde venise, deșertul se întindea nesfîrșit, cît vedea cu ochii. În față însă pustiul se sfîrșea neașteptat, pierzîndu-se într-o mare tremurătoare de abur străveziu. Deasupra, soarele dogorea, o pată incandescentă pe cerul de un albastru palid.

„Am ajuns", își anunță el animalul cu glas tare, apoi își desprinse butelca de la oblîncul șeii și luă o înghițitură de apă. „Am ajuns, în sfîrșit. E marginea lumii".

Isaac răsuflă cu ușurare. Călătoria sa prin pustiul arzător și uscat al Saarului se încheiase în cele din urmă. Fusese un drum lung și anevoios, și nu de puține ori îl bătuse gîndul să renunțe și să facă cale întoarsă, însă își păstrase credința în suflet, și iată, gîndi el mulțumindu-i

lui Jahveh, iată că răzbise. Acum, așa cum i se poruncise în vis, tot ce avea de făcut era să aștepte.

Se așeză în genunchi pe pămîntul uscat și prăfos și, închizînd ochii, începu să se roage.

*

Cu patru săptămîni în urmă, Isaac pornise la drum în deșert, spre a împlini voia Domnului Dumnezeului său.

În noaptea de dinaintea plecării, Jahveh Însuși i se arătase în vis.

„Isaac", îi vorbise acesta ațintindu-și asupra-i, din înaltul cerului, dintre nori, ochii Lui pătrunzători și triști, „venit-a sorocul legămîntului nostru. Știi prea bine ce ai de făcut. Mă voi înfățișa ție în deșertul Saarului, la hotarul lumii tale, și îți voi mărturisi".

În clipa următoare, Isaac se trezise din somn ca fulgerat, în întunericul cortului său. În toiul nopții, își deșteptase nevasta, pe Ruth, și îi poruncise să pregătească degrabă cele trebuincioase drumului. „S-a împlinit sorocul", îi spusese. „A venit timpul".

Recoltele așteptau să fie culese pe cîmpurile de la marginea satului, negustătorii salmiți trebuiau să sosească din zi în zi cu mărfuri rare de dincolo de Ocean, iar cel de-al treilea prunc urma să i se nască nu mai tîrziu de o săptămînă însă Isaac plecase fără întîrziere din Tahrat, spre sud, încă înainte să se ivească zorii, fără să privească în urmă, lăsînd treburile neamului său în seama celor mai tineri și în mîinile Preamilostivului.

Străbătuse pustiul Saarului călare și pe jos, prin arșița soarelui și prin gerul nopții, croindu-și drum prin furtunile de nisip iscate de vînturile potrivnice, drămuindu-și cu grijă proviziile de apă și merindele și neîngăduindu-și decît rareori cîteva ceasuri de odihnă.

În prima parte a drumului fusese nevoit să facă față atacurilor haitelor de rokki, apoi pe măsură ce înainta iar vietățile pămîntului și văzduhului pieriră cu desăvîrșire din calea lui, alungate de vitregia deșertului, Isaac trebuise să

se lupte din răsputeri pentru ca monotonia priveliștii pustii ce i se înfățișa privirii să nu i se strecoare în suflet și în minte și să nu-i clatine credința. De atîtea ori se întrebase, ostenit, flămînd și însetat sub soarele necruțător al deșertului Saar: oare de ce alesese Preaputernicul aceste locuri sălbatice, de la marginea lumii sale, pentru a-și întîlni supusul? „Atîta lucru să știi de la mine, băiete", îi răsunase atunci în auz vocea răposatului său părinte, ca de fiecare dată cînd era gata să-și piardă încrederea în înțelepciunea lui Jahveh, „orice, numai credința în Cel Preaputernic să n-o rătăcești. Căci fără ea nu sîntem decît pulbere în vînt".

*

Lumea devenise uimitor de simplă, își spuse Isaac, isprăvindu-și rugăciunea, aici, către hotarele minții lui Jahveh. Jos — pămîntul sterp, cenușiu, întinzîndu-se la nesfîrșit ; deasupra — cerul senin, azuriu, fără pată. Se împreunau undeva în zare, într-o linie pe care o știa perfect orizontală, ascunsă acum în spatele fuioarelor de ceață care fremătau necontenit, vestind apropierea capătului lumii. Într-adevăr, gîndi Isaac, bătrînii nu născociseră nimic din cele ce însemnaseră în Scripturi: aici, la marginea creației sale, mintea lui Jahveh ostenise să inventeze lucruri și întîmplări, așa că Domnul hotărîse să lase lumea pustie, golașă, așa cum o închipuise la început.

Urmînd tradiția stirpei sale de învățați, Isaac studiase din scoarță în scoarță Scripturile, mai întîi copil fiind, străduindu-se să memoreze și copiind cu grijă frazele ce i se păreau pe-atunci atît de întortocheate și obscure, apoi ca adolescent, tăgăduind adevărul celor scrise cu aroganța sfidătoare a vîrstei, și, în cele din urmă bărbat în toată puterea cuvîntului, căpetenie a cătunului său, încercînd să soarbă înțelepciunea fără margini a învățăturilor acelora simple și pline de tîlcuri, adunate de înaintașii lui de-a lungul vremii. La bătrînețe, dacă Preaputernicul avea să-i îngăduie aceasta, avea să adauge el însuși, cu vopsea roșie

pe pieile tăbăcite de animale, lucrurile de seamă pe care le va fi aflat în timpul vieții.

Cu mult timp în urmă — Soarele răsărise și apusese de atunci de trei mii de ori cîte trei mii, spuneau Scripturile — Jahveh plăsmuise lumea cu toate lucrurile din ea, dimpreună cu numele lor. O făurise însă — îi deslușise cîndva străbunicul său — nu așa cum negustătorii salmiți își construiau plutele mari cu care străbăteau oceanele, îmbinînd laolaltă drugi de lemn și bucăți de pînză, ci mai degrabă în felul în care meșterii de dincolo de Munții Pădurоși sculptau statuile lor din saher și ambru, modelînd cu iscusință materialul amorf, dînd la o parte ce era de prisos și dezvăluind privirii formele nebănuite ce se născuseră în mințile lor; tot astfel, strălucirea gîndului lui Jahveh împrăștiase întunericul atotstăpînitor al începuturilor și scosese la iveală, de sub vălurile neființei, lumea Sa.

Si isprăvindu-și Jahveh lucrarea, se arăta în Scripturi, îi adunase pe toți cei cărora le dăduse duh din duhul său pe muntele Lai — un munte ce se înalța semeț chiar în centrul tinerei lumi, vîrful său ajungînd în împărăția norilor — și li se arătase lor aievea, cu chipul Lui adevărat, înconjurat de cete de îngeri, și le vorbise. Îi înștiințase că el era ziditorul acestei lumi și că de-atunci înainte le-o dădea lor în stăpînire. „V-am făurit pe toți după chipul și asemănarea mea", le spusese, „dar de-acum încolo, trebuie să vă croiți drum singuri. Creșteți și vă înmulțiți!"

Glasul Domnului era de o blîndețe fără seamăn, spuneau Scripturile, iar chipul Lui, răspîndind o lumină caldă, binefăcătoare, era cel al unui bătrîn ostenit de vreme, cu barbă lungă, înspicată și plete cărunte, însă privirea sa limpede era neînchipuit de tristă. Atunci cineva, un cîmpean puternic și mîndru, strămoșul său de os bărbătesc, după cum aflase cu mîndrie Isaac, își ridicase vocea și cutezase să-L întrebe despre pricina mîhnirii Sale, iar Jahveh grăise: „Zidit-am o lume nouă și, cu toate că sufletul meu se bucură pentru asta, bucuria mea e searbădă și nu-i deplină. Am chibzuit și am hotărît că nu e încă vremea să știți care

anume e lucrul care mă amărește și mă-ntristează. Vă făgăduiesc însă că veți afla, atunci cînd timpul va sosi, atunci cînd veți fi îndeajuns de înțelepți ca să puteți primi adevărul. Fac aici legămînt", se adresase apoi Jahveh celui care îi vorbise, „că mă voi înfățișa urmașilor tăi dintr-a o mia speță, în pustiul Saar, precum mă înfățișez ție aici, și le voi mărturisi lor lucrul pe care vi-l ascund vouă acum, căci acest lucru trebuie să-l cunoașteți și îl veți cunoaște..."

Iar acum sorocul se împlinise, își spuse Isaac, iar fiii Ziditorului aveau să afle în sfîrșit pricina tristeții Domnului Dumnezeului lor. Nimeni nu îndrăznise să-și închipuie că poate ghici înainte de vreme care anume era lucrul acela care-l mîhnea într-atît pe Jahveh; era probabil un lucru teribil, credea Isaac, de vreme ce El Însuși amînase atîta vreme să li-l dezvăluie, însă nu se temea cîtuși de puțin din pricina lui. Știa prea bine că, avînd credința în suflet și pe Jahveh alături, nici o primejdie nu era prea mare, nici o piedică nu era de netrecut.

O mie de generații se perindaseră așadar de la Facerea Lumii. Jahveh își ținuse cuvîntul și, ca orice părinte înțelept, îi lăsase pe fiii săi să răzbească singuri în lumea pe care le-o dăruise. În răstimpul ce se scursese de atunci, li se înfățișase rareori și niciodată aievea, ivindu-se în visele unora dintre ei în vremuri de restriște spre a-i îmbărbăta și a le reda încrederea. Chipul său, spuneau cei cărora li se arătase, rămăsese blajin și luminos, dar cuprins de aceeași tristețe adîncă, fără leac.

Timp de o mie de generații, cugetă Isaac, făpturi asemenea lui, unite în credința lor nestrămutată în Cel Prea-înțelept, se născuseră, viețuiseră și muriseră, rugîndu-se cu stăruință lui Jahveh și slăvindu-L necontenit și tot astfel, era sigur, vor muri și se vor naște în continuare, de-a pururi, întru lauda Sa nepieritoare. Cei împovărați de ani se stingeau în tihnă, dăruindu-și trupurile țărînii și încredințîndu-și împăcați duhul ce-i însuflețise celor care veneau pe lume. „Căci nimic nu dispare și totul e veșnic", grăiau Scripturile, „iar oamenii sînt cu toții la fel. Deși par

osebiți prin înfățișare și felul de se purta", își aminti Isaac ca prin vis cuvintele străbunicului său însemnate pe pieile tăbăcite, „ei sînt de fapt, în străfundul sufletelor lor, aidoma, cu toții fii ai lui Jahveh, cu toții plămădiți de El întocmai — după chipul și asemănarea Sa — și sălășluind netulburați în miezul minții Sale, cu toții laolaltă purtîndu-L în suflet necontenit, ca pe un neprețuit giuvaer. Căci de vor uita vreodată de El, iar El le va pieri din suflet, vremuri amarnice vor veni asupră-le, și lumea se va nărui în jurul lor, iar ei în pulbere se vor preface, nimic mai mult decît pulbere în vînt".

*

„Isaac?" O voce blîndă, șoptită.

Nici un răspuns.

„Isaac!", răsună iar vocea, poruncitoare de astă dată, ușor dojenitoare, dar fără nici o umbră de mînie în ea.

Isaac tresări ca fulgerat și se ridică într-o rînă. Ațipise. Auzi fornăitul neliniștit al catîrului în apropiere, iar printre pleoapele întredeschise zări o siluetă albă, cețoasă, ce părea că plutește la două palme deasupra solului, la cîțiva pași în fața sa. Se frecă la ochi, iar imaginea își lămuri contururile.

Era un bătrîn învești mîntat într-un strai lung, sprijinindu-se într-un toiag înalt și noduros.

Era bătrînul din vis.

Era Jahveh.

„Doamne!", rosti Isaac sărind în picioare. „Ai venit..."

„Venit-am, Isaac", răspunse Jahveh, „și mă înfățișez ție ca să împlinesc legămîntul ce l-am făcut odată cu străbunul tău. Socot că a sosit acum vremea să aflați adevărul. Și nădăjduiesc din toată inima să-l puteți îndura..."

Isaac îl privi cu luare-aminte pe bătrînul din fața sa. Purta o robă simplă, cenușie, lungă pînă la glezne, iar picioarele desculțe nu-i atingeau pămîntul. Plete cărunte i se revărsau pe umeri, iar barba albă, bogată îi ajungea pînă la brîu. Sub sprîncenele stufoase, ochii săi erau adînci

și triști, nemăsurat de triști, de parcă tot amarul lumii s-ar fi adunat în ei. Si, la urma urmei, gîndi Isaac, poate că așa și era...

„Cu Tine alături, Doamne, nici o povară nu e prea grea", spuse el cu însuflețire.

„Oh, Isaac", șopti bătrînul înfiorat, lăsîndu-se să coboare cu tălpile goale pe pămîntul prăfos și crăpat de uscăciune, „dac-ai ști..."

Preț de cîteva zeci de clipe se lăsă tăcerea. Jahveh, ținîndu-și capul plecat și murmurînd în barbă, părea cufundat în gînduri, niște gînduri grele și neguroase, cugetă Isaac cu amărăciune, căci o mîhnire nesfîrșită, chinuitoare se citea pe chipul său.

„Doamne?", îndrăzni el.

„Prea bine, Isaac", suspină bătrînul, ca și cum fusese silit să ia o hotărîre dureroasă. „Prea bine.Vei afla. Dar pentru asta trebuie să ai încredere în mine".

*

„Ei bine, Isaac" spuse Jahveh, părînd că-și cîntărește îndelung vorbele, „întîi de toate, trebuie să afli că lumea ta...lumea ta nu există..."

Isaac înghiți în sec. *Pesemne că Domnul vrea să mă încerce*, își spuse încurcat. *Dinadins îmi spune lucruri pe care și un prunc le știe...* Învățăturile bătrînilor erau limpezi și era un lucru lesne de înțeles pentru orișicine. „Nici un lucru nu există în sine", spuneau Scripturile. „Afară numai dacă o minte îl gîndește".

„Poți înțelege asta, Isaac?", întrebă neîncrezător Domnul. „Nimic din ce e în jurul tău nu există cu adevărat. Satul în care trăiești de cînd te-ai născut, cîmpiile, munții și oceanele lumii tale, nimic din toate acestea... Nici chiar tu, Isaac, soția și copiii tăi pe care îi iubești atît de mult, părinții răposați de care îți e dor...

Am plăsmuit lumea aceasta din nimic. Am închipuit-o cîndva din gînduri înșelătoare, adăpostind-o în sălașul ocrotitor al minții mele, și numai acolo se găsește ea, nicăieri

altundeva, ferecată înlăuntrul cugetului meu. Căci atîta doar sînteți, tu și lumea ta: gînduri scînteind înlăuntrul minții mele. Nimic mai mult. Existați numai pentru că eu vă gîndesc. Cum aș putea să-ți dovedesc spusele mele, care-ți vor fi părînd atît de ciudate ? Nu știu. Mă tem însă c-o voi face curînd, iar cînd se va întîmpla aceasta, totul va fi pierdut...

Ci nu mă-ntreba pentru ce v-am creat. Sufletul mi-era pe atunci singur și stingher și n-am luat seama la fructul care stătea să rodească în mintea mea. Nu-mi pare rău însă pentru asta, căci socotesc că e mai bine să fii vremelnic decît să nu fi defel, și e mai bine să fii, chiar și numai o părelnică nălucire, decît să nu fi nicicum".

Isaac asculta încremenit. Domnul nu părea cîtuși de puțin că glumește, și totuși... oare nu Își dădea seama că ei știau asta deja, că o știuseră dintotdeauna? De ce ar fi trebuit să-i dovedească ceea ce era de la sine înțeles : erau cu toții Fiii Domnului, născuți din lucrarea măiastră a gîndurilor Sale. Și cum se putea ca lumea lui să fie doar o nălucire vremelnică, atîta vreme cît — era limpede ca lumina zilei — orice lucru trebuia să fie închipuit ca să existe cu adevărat și nu înceta să fiinţeze decît atunci cînd nici o minte nu se mai străduia a gîndi la el?

„Crezusem la început că-mi voi găsi alinarea pe tărîmul pe care îl zămislisem, curat și liniștit, așa cum sufletul meu nu putea niciodată să fie. Tristă amăgire! Căci hotarele a ceea ce creasem se închiseră curînd minții mele și n-am mai izbutit să pătrund dincolo de ele decît cu mare greutate și pentru scurtă vreme, ajungînd acolo doar rareori, strecurîndu-mă în visele voastre. Vezi tu, Isaac, lumea în care trăiești fiind o plăsmuire a cugetului meu, lucrurile ei sînt mai strîns rînduite, urzeala ei e mai fină decît aș putea-o eu însumi străpunge ..."

Așadar, de aceea m-a chemat aici, în pustiu, la marginea lumii, pricepu Isaac, înfiorîndu-se. *Nu poate răzbate mai departe...*

„ ...și, cu toate acestea, e firavă, o țesătură de gînduri, și are nevoie de adăpostul minții mele ca să dăinuie. Iar mintea mea, Isaac..."

Jahveh se opri și suspină adînc, de parcă o stavilă de netrecut s-ar fi ridicat în calea cuvintelor Sale. Închise ochii și Își trecu mîna prin pletele lungi, de culoarea zăpezii. Cînd vorbi din nou, glasul Îi tremura.

„Mintea mea, așa cum nu este nemărginită, nici veșnică nu este..."

Isaac tresări de parcă cineva l-ar fi izbit în moalele capului. Un sentiment covîrșitor de vinovăție și nevrednicie îl năpădi dintr-o dată; se simțea de parcă întreg cerul se prăbușise asupra sa. Se aruncă în genunchi, la picioarele bătrînului, cu fruntea atingînd pămîntul.

„Oh, Doamne", murmură el, „rogu-Te Doamne, nu Te îndoi de credința fiilor Tăi preasupuși, căci pulbere în vînt sîntem fără de Tine. Nimic mai mult decît pulbere în vînt..."

„Ridică-te, Isaac!", îi porunci Jahveh. „Și vino-ți în fire! Căci nu mă-ndoiesc defel de credința voastră, dar fiece lucru își are timpul său. Nimic pe lume nu e veșnic și nici eu însumi nu sînt fără de moarte. Vremea mea are să se isprăvească în curînd și nimeni nu poate face nimic ca să împiedice asta. Dar nu sfîrșitul meu e cel care mă-ndurerează. Gîndul ce nu-mi dă pace și-mi umple sufletul de amărăciune e că voi, fiii mei neprihăniți... voi... veți pieri o dată cu mine. Căci după ce ultima frîntură de cuget se va stinge din mintea mea, întreaga voastră lume va cădea pradă neantului, iar voi pierduți veți fi pe vecie..."

O uimire fără margini îl cuprinse pe Isaac; nu-i venea a-și crede urechilor. *Fiece lucru își are timpul său? Nimic pe lume nu e veșnic?* Oare ce voia să spună Preaînțeleptul? Pentru ce voia să-l amăgească? Hotărît lucru, vorbele lui Jahveh nu aveau nici o noimă, își spuse Isaac nedumerit. Căci, neîndoielnic, bătrînii nu greșeau: rînduiala lumii era temeinic cumpănită, iar lucrurile ei erau închegate laolaltă prin fibre trainice, pe care curgerea timpului nu le putea destrăma. Așa cum fusese învățat, Isaac știa că lumea sa

și împărăția cerurilor erau îngemănate pe vecie printr-un păienjeniș tainic, nevăzut de legături îndoite ce uneau laolaltă duhul Părintelui din înalturi cu mințile tuturor făpturilor mărunte ce mișunau pe pământ și pe care spiritul Său le zămislise. Cum putea atunci Domnul să se teamă că va pieri, de vreme ce știa că credința fiilor Săi era nestrămutată?

„Nu știu cînd va fi să se întîmple aceasta", continuă Jahveh, „dar trupul meu împuținat și nevolnic îmi dă de veste că nu peste multă vreme. De aceea am socotit că a venit timpul să aflați cele ce ți-am spus, pentru ca sfîrșitul, atunci cînd va veni, să nu vă găsească neîmpăcați. Nădăjduiesc numai să aflați în sufletele voastre pacea și în cugetul vostru înțelepciunea ca să-l primiți așa cum se cuvine. Și poate, cumva, să găsiți puterea să mă iertați..."

Un gînd năstrușnic îi trecu atunci prin minte lui Isaac. Îi venea tare greu să-i dea crezare însă, pe de altă parte, își dădea seama că era singurul care putea da vreun înțeles cuvintelor ciudate ale Domnului: Jahveh vorbise de parcă n-ar fi știut!

Jahveh rostise vorbe fără noimă și de prisos, spunînd că lumea lui Isaac nu exista, ca și cum nu toate lucrurile ar fi avut trebuință pentru a ființa de lucrarea stăruitoare a unei minți care să le smulgă neființei, ca și cum unele ar fi putut să existe așa, stinghere, rupte de duhul vreunei făpturi care să le închipuie, precum un bolovan plutind nestînjenit pe deasupra pămîntului, suspendat în văzduh.

Jahveh se temea că avea să piară curînd, de parcă n-ar fi existat nenumărații lui fii născuți din al Său gînd, care credeau cu tărie și Îl se rugau necontenit, care trudeau fără odihnă în cugetul lor... De parcă El Însuși ar fi fost asemenea uneia dintre ființele acelea stranii, înspăimîntătoare din poveștile cu care bătrînii obișnuiau să-i sperie pe cei mici, creaturi vremelnice care viețuiau pe tărîmul-de-dincolo-de-lume, de nimeni gîndite și adăpostind în ele, neștiuți, germenii ruinei și putreziciunii.

Era oare cu putință?, se întrebă Isaac. *Era oare cu putință ca Jahveh să nu cunoască natura Sa adevărată, substanța din care El Însuși era alcătuit, felul în care lucrurile din ceruri și cele de pe pământ erau înlănțuite pe veci unele de altele?*

„Doamne", grăi Isaac, întinzînd brațele spre bătrînul ai cărui ochi erau de-acum scăldați în lacrimi. „Alungă-ți din suflet teama pierzaniei, căci lucrurile ce se bizuie pe lucrarea gîndului veșnice sînt. Sîntem, într-adevăr, eu și semenii mei dimpreună cu lumea în care viețuim, plăsmuiri ale minții Tale, dar o, Jahveh, Făuritorule, ce altceva ești Tu Însuți decît o închipuire, o închipuire iscată din văpaia gîndurilor noastre înmănunchiate întru sfîntă credință?"

Dumitru Claudius Stătescu s-a născut în 1980, în București. A absolvit Facultatea de Medicină din București în 2004, iar în prezent este medic într-un spital bucureștean. A debutat în 2006 cu povestirea „Adevărul despre Eden" (suplimentul „Literatura și Artele Imaginarului" al cotidianului „Obiectiv — Vocea Brăilei").

Premiul John W. Campbell Memorial 2006

Premiul a fost creat în 1973 în onoarea lui John W. Campbell, cel care a fost editorul revistelor *Astounding Science Fiction* și *Analog*, și se acordă pentru cel mai bun roman SF al anului precedent.

La Conferința Anuală Campbell din Lawrence, Kansas (6-9 iulie) a fost anunțat cîștigătorul ediției 2006; acesta este canadianul Robert J. Sawyer, pentru romanul *Mindscan*. Pe următoarele două locuri s-au situat *Spin* de Robert Charles Wilson (nominalizat și la Premiul Hugo în acest an) și *The Summer Isles* de Ian R. Macleod. printre finaliști au mai fost Stephen Baxter (*Transcendent*), Jack McDevitt (*Seeker*), David Marusek (*Counting Heads*), Charles Stross (*Accelerando*).

Cheryl Morgan

E ceva în aer...

Geoff Ryman — *Air*
St. Martin's Griffin, 2004

Chemați instigatorul pentru că e ceva în aer. Trebuie să ne întîlnim mai devreme sau mai tîrziu pentru că Revoluția e aici.

Thunderclap Newman

Una dintre ideile politice durabile ale secolului XX este că Imperiul Sovietic s-a prăbușit nu din cauza propriei cruzimi sau ineficiențe, ci pentru că poporul său, cu ajutorul telefoanelor, faxurilor și eventual al emailului a fost capabil să comunice eficient cu lumea din afară și astfel să înțeleagă în ce hal era mințit de propriul său guvern.

Adevărul acestei idei poate fi discutat după placul inimii, dar dacă în ea există măcar un strop de realitate, atunci cît de adevărate ar trebui să fie astfel de idei in epoca Internetului? Acum comunicarea globală nu e doar posibilă, e ridicol de ușoară. Unul dintre obiceiurile mele este să citesc ziarele britanice și să ascult știrile BBC în fiecare dimineață, chiar și cînd locuiesc in America. Mamele iubitoare din SUA trimit prin email fotografii și filme cu bebelușii lor către bunicii din China. Trăim într-o epocă informațională unde e mai simplu și mai ieftin pentru un sătean din India să vadă în direct meciurile lui Manchester United decît să găsească o toaletă care funcționează. Și lucrurile vor continua să se îmbunătățească, sau să se înrăutățească, în funcție de cum priviți utilitatea acestor lucruri.

Romanul lui Geoff Ryman, *Air*, analizează în profunzime aceste probleme concentrîndu-se asupra unui sat izolat din Asia Centrală. Kizdulah este, din rațiuni practice, la kilometri distanță de orice altceva. Nu are televiziune, și chiar drumurile tind să nu supraviețuiască

prea bine anotimpului ploios. Oricum, prea puțini au mașină. Națiunile Unite au decretat însă că toată lumea ar trebui să beneficieze de tehnologiile de comunicare. Există fonduri și un program de acțiune. Secolul XXI se îndreaptă spre Kizdulah și sătenii nu pot face nimic pentru a-l împiedica.

Pentru că *Air* este un roman SF, Ryman depășește puțin nivelul actual al tehnologiei. Sistemul cunoscut ca Air nu conectează calculatoare prin Internet, ci oameni prin dimensiunile împachetate ale superspațiului definit de Teoria Corzilor*. Există un Test care i-a luat prin surprindere pe locuitorii din Kizdulah. Lucrurile nu merg bine. Sînt generate cîteva mesaje de eroare.

Mae imită vocile cuprinsă de o furie caraghioasă. Acum aveți cu toții un porumbel în cap și nu știți cum să scăpați de el. „Porcul" se numește „Teroare". Aveți de asemenea o zonă marcată „Moarte". Vă rugăm nu alegeți „Moarte". Puteți alege „Teroare" și „Panică" oricînd doriți.

Chung Mae este, probabil, persoana din Kizdulah care are cel mai mult de pierdut de pe urma sosirii Internetului. Ea este expertul satului în materie de modă. Afacerea ei include călătorii ocazionale în orașul vecin, Yeshibozkent, cumpărarea de cosmetice și reviste occidentale și punerea femeilor din sat la curent cu ultimele tendințe din domeniu. Folosind lucruri simple, precum televiziunea de banda largă, femeile din sat vor avea posibilitatea să vadă în direct emisiuni de modă din Paris, New York și Tokio fără a fi nevoite să-și părăsească locuința.

Dar lucrurile se înrăutățesc rapid pentru Mae. În timpul Testului, vîrstnica sa prietenă, doamna Tung, intră în panică și cade în cada de spalat rufe, murind opărită. Datorită unei misterioase particularități a lui Air, spiritul doamnei Tung este găzduit în mintea lui Mae. Partea bună pentru Mae este ca doamna Tung se dovedește a fi fost o bătrînă aprigă care a luptat împotriva comuniștilor în tinerețea ei. Asta servește de încurajare pentru Mae. Partea

* Teoria Corzilor (sau teoria stringurilor) — Conform acestui concept ipotetic din fizică particulele elementare sînt alcătuite din stringuri (corzi) aflate sub excitație, care plutesc în spațiu-timp. Aceste stringuri interacționează unele cu altele rezultînd particule elementare. Diferitele forme de interacțiune dintre stringuri dau proprietățile fizice ale particulei. (n. trad.)

rea e că doamna Tung nu prea vrea să rămînă moartă și Mae are un corp perfect utilizabil.

Implementarea lui Air nu va fi completă decît după un an, dar între timp domnul Wing, unul dintre cei mai bogați oameni din sat, descoperă că se pot obține fonduri de la guvern pentru instalarea televiziunii prin Internet. Înființează o companie și face rost de un sistem. Dîndu-și seama că trebuie să învețe o nouă meserie sau să moară de foame, Mae plănuiește să devină expertul satului în noua tehnologie. E ajutată de o eroare în Air care a lăsat-o conectată la sistem după test. Căutînd materiale educaționale dă peste un batrîn și amabil guru virtual pe nume domnul Gates care îi predă un curs rapid de teoria afacerilor.

Și acesta e doar începutul. Încercările lui Mae de a înființa o afacere online o implică în tot felul de mașinațiuni de la strict local la global de-adevăratelea. Domnul Haseem are ambiția de a acapara întreaga putere în sat și dorește ferma soțului lui Mae. Oameni ai guvernului și oameni de afaceri din orașe mari se interesează de Mae, în special de nefericitul ei accident cu doamna Tung. Prietenul lui Mae, Wing Kwan, vede Internetul ca pe un mod de a atrage atenția asupra condiției indigenilor Eloi, a căror cultură este zdrobită de guvernul Kharzistan. Și la nivel internațional se dezbate ce versiune a lui Air să fie folosită: sistemul de operare autorizat al Națiunilor Unite sau Formatul Gates, mai flexibil, dar comercial.

Probabil că toate acestea sînt doar ambalajul adevăratei povestiri, care nu este deloc despre un sat izolat din Kharzistan, ci despre noi toți și despre schimbare. Gîndul la dezbaterile din Kizdulah despre conectarea la Internet duce curînd la descoperirea că exact același tip de dezbateri au loc în occident. Conservatorii din Kizdulah aduc exact aceleași argumente ca și noi. Unele sînt valabile, cum ar fi distrugerea culturii locale. Altele, cum ar fi coruperea tineretului local de ideile decadente din afară, sînt mai puțin convingătoare. Este o dispută între trecut și viitor. Mae știe bine acest lucru pentru că e în același timp și Chung Mae de vîrstă mijlocie și bătrîna doamnă Tung.

Cu toții ne dorim rădăcini, cu toții vrem să mergem acasă. Dar „acasă" e întotdeauna în altă parte. „Acasă" ne părăsește. Și noi îmbătrînim iar și iar și ne îndepărtăm și mai mult de „acasă". De noi înșine. Murim înainte să murim, draga mea. Din frumoasele satului devenim niște hoațe; din copii poznași

devenim adulți obosiți; din fecioare împlinite, pline de iubire, devenim femei acrite și uzate, pline de amărăciune.

Poate că Doamna Tung este o cinică, dar pentru Mae nu începe discuție. Conservatorii n-au decît să se plîngă cît vor, dar Revoluția e pe drum. Ceva plutește în aer, și dacă locuitorii din Kizdulah nu se adaptează, vor fi măturați de val.

Prin urmare așa stau lucrurile. Geoff Ryman este genial și *Air* este de departe unul dintre cele mai bune romane ale anului 2004. Mergeți și cumpărați-l. Acum.

Traducere de
Cezara-Maria PĂSTRĂV

Paul Di Filippo

David Marusek — *Counting Heads*
Tor, 2005

După ce un masiv atac terorist contaminează biosfera Pămîntului, oricine poate obține nemurirea — contra cost.

Primele 40 de pagini ale acestui ambițios și dezlănțuit roman de debut au fost prima dată publicate separat cu titlul „We Were Out of Our Minds With Joy" și acum servesc drept platformă de lansare pentru restul poveștii.

În acest preludiu sîntem introduși în lumea anului 2090, și ce loc straniu este această lume! Un atac terorist precedent, cunoscut ca Ultragiul, a contaminat întreaga biosferă a Pămîntului cu URÎCIOȘI, atacatori nanotehnici, obligînd omenirea să se refugieze în orașe protejate. Dar această retragere forțată a însemnat o dezvoltare rapidă a tehnologiei și o cultură metropolitană heteroclită. Durata de viață este practic infinită — dacă îți permiți întineririle. Toată lumea are un „mentar" de capaci-

tate variabilă, mentarii fiind Inteligențe Artificiale atașate care ajută oamenii să navigheze prin lume virtual și „în corp real". Culturi sintetice hrănesc miliardele de oameni ai lumii. Energia transmisă de sateliții ce orbitează în jurul soarelui este infinită. Și omenirea e pe punctul de a coloniza stelele în vaste Onave.

Protagoniștii primei secțiuni sînt Sam Harger si Eleanor Starke. Sam este artist, iar Eleanor femeie de afaceri și politician. Cei doi se îndrăgostesc în stilul bizar al secolului XXI și mai tîrziu cîștigă un copil la loteria copiilor. Viața lor pare ideală. Dar rivalii politici ai lui Eleanor o lovesc prin intermediul lui Sam. Din greșeală, el este stigmatizat ca terorist și lipsit de nemurire și alte avantaje sanitare de Comandamentul Patriei. Celulele sale sînt minate, transformîndu-l, la propriu, într-un paria împuțit, unul dintre „ofiliți". În încheierea primei părți, Sam își părăsește, împotriva voinței sale, soția și copilul, Ellen.

Patruzeci de ani mai tîrziu lumea a devenit și mai ciudată. Legiuni de clone — în general identificate după numele mic al donorilor originali, cum ar fi evangeline și jeromi — fac muncile murdare ale societății, în timp ce „afii"* domnesc peste ele. La mijloc se află oamenii obișnuiți care se zbat să-și plătească întineririle, mîncînd cele mai simple feluri de mîncare din NanoInstanturi. Ultragiul tocmai a fost declarat în mod oficial încheiat și Chicago — unde se petrece acțiunea — este pregătit să înlăture scuturile.

Eleanor și Ellen Stark sînt încă în viață și la putere. Pînă cînd amîndouă sînt asasinate. Eleanor moare permanent, dar capul lui Ellen este conservat criostatic. Mare parte din intrigă se învîrte în jurul încercărilor de a o readuce la viață înfruntînd o continuă activitate inamică. Ni se spune și ce s-a întîmplat cu Sam Harger. Acum este cunoscut sub numele de Samson Kodiak, membru al unei familii „charter" extinse. Urmărim ultimele sale zile și de asemenea multele cotituri în destinele lui Bogdan Kodiak — un tînăr de 29 de ani, blocat permanent în adolescență; ale lui Fred și Mary, două clone, și

* *affs* în textul lui Marusek. Vine de la *affluent* — bogat, în limba engleză (n.t.)

al incapabilei Merrill Meewee, aliatul politic al lui Eleanor. În plus, mentari precum Wee Hunk, Cabinet, Hubert, Concierge și Arrow își joacă propriile roluri, în timp ce o eră se încheie și alta începe.

Ficțiune ruptă din viitor

Dacă vă plac romanele impetuoase, extravagante, foarte complicate în genul lui John Wright, Charles Stross, Rudy Rucker, Cory Doctorow sau Karl Schroeder veți considera că această carte a lui Marusek este o achiziție valoroasă. Marusek este deosebit de generos in speculații agreabile și totuși convingător de realistice. Construiește personaje departe de clișeele domeniului (nici un fel de curajoase femei pilot de astronavă, hackeri, ninja sau alte tipuri ofilite) și își echilibrează perfect evenimentele pe scară mare cu cele pe scară mică.

În ceea ce privește speculațiile, Marusek se concentrează în mod evident pe repercusiunile progreselor biologice. Viitorul său este unul în care corpurile pot fi regenerate pornind doar de la un cap și-un gît conservate, trimițînd la viziunea Boschiană* a unui fetus legat de capătul coloanei vertebrale a unui adult. Bineînțeles, nu lasă la o parte dezvoltarea roboticii și nanotehnologiei, integrînd admirabil și aceste domenii. De asemenea, analizează modul în care cultura și societatea se remodelează pentru a se adapta la noua tehnologie. Portretul acestei ciudate societăți a clonelor este surprinzător și original. Marea petrecere a clonelor — un fragment literar magnific — care se desfășoară pe la mijlocul cărții o să vă dea pe spate.

Personajele lui Marusek sînt captivante pentru că, dincolo de transumanitatea lor, sînt atît de obișnuite și demne de milă. Urcușurile și coborîșurile căsniciei clonelor Fred și Mary și felul în care personajele se straduiesc să evolueze sînt cu adevărat emoționante. În plus, Marusek creează o atmosferă în stilul lui Philip K. Dick în care omenirea se luptă să mențină granița dintre ce e real si ce e

---

* aici cu sensul de viziune grotescă. Hieronymus Bosch (1450-1516) — pictor olandez cunoscut pentru folosirea in operele sale a demonilor, a creaturilor jumătate om jumătate animal și a mașinilor pentru a reprezenta răul din om. (n. trad.)

artificial, dintre om și android. Cînd Samson trebuie să se certe cu scaunul său de menținere a vieții se fac simțite influențele lui Dick, la fel cum se simt și în lupta rusului Fred pentru a-și afirma individualitatea.

Arma principală din arsenalul lui Marusek este, probabil, limbajul său savuros, reflectînd o viziune în fond optimistă asupra viitorului — precum și copioasele și precisele sale neologisme. Aceste instrumente fac ca povestea să strălucească, cititorul hipnotizat ajungînd să creadă în existența acestei noi lumi pe rînd amuzantă și melancolică.

Faimoasa instrucțiune dată de John Campbell scriitorilor săi a fost ca aceștia să scrie o povestire care să sune a ficțiune contemporană din anul în care se petrecea acțiunea. Și exact asta a realizat Marusek aici. — Paul.

Traducere de
Cezara-Maria PĂSTRĂV

Rick Kleffel

Kim Stanley Robinson — *Fifty Degrees Below*
Bantam, 2005

Oamenii sînt creaturi ciudate și amuzante în același timp. Ne tîrîm pe suprafața acestei planete, transformînd mediul înconjurător într-un talmeș-balmeș, fără nici o grijă, deși înțelegem consecințele acțiunilor noastre. Asta e partea ciudată. Partea amuzantă este comportamentul nostru interpersonal și social: ne acoperim cu fîșii din piele de animal, ne manifestăm bizar atunci cînd ne placem unii pe alții sau ne mințim unii pe alții. Romanul lui Kim Stanley Robinson, *Fifty Degrees Below*, oferă cititorilor o grămadă de umor omenesc cu picioarele pe pămînt, servit cu garnitură de știință așa cum este ea practicată de numiții oameni amu-

zanți și ciudați. Ia uitați-vă cum distrugem totul. Of, omenire...

Continuarea la *Forty Signs of Rain* se concentrează mai ales pe Frank Vanderwahl, care în finalul acelui roman hotărîse să lucreze pentru Fundația Națională de Știință. Din nefericire, Frank și-a abandonat deja apartamentul și în haosul provocat de inundația Washingtonului, se trezește fără locuință. Dar pentru un om ca Frank, pentru care „Sociobiologia era un obicei prost," traiul dur se dovedește potrivit. Acest unic pas în afara vieții unui birocrat obișnuit din Washington îl aduce mai aproape de natură și, poate, și de nebunie. Probabil că el este omul perfect pentru a ajuta la administrarea Sfîrșitului Lumii Așa Cum O Cunoaștem.

A doua secțiune a romanului în trei părți al lui Robinson este o minunată combinație de umor stăpînit și speculații foarte culte despre practicarea științei în opoziție cu natura științei. Situațiile prin care trece Frank ajung rapid ridicole cu o ușurință seducător de sublimă. Oricine a plătit vreodată chirie cu regularitate va găsi soluția suferinței sale o pacoste atractivă. Dar rațiunile ce-i guvernează viața profesională ca plimbător de hîrtii în Washington sînt în disonanță cu punctul lui de vedere științific atunci cînd e vorba de viața sa personală. Robinson face o treabă minunată ducîndu-și cititorii pas cu pas de la o existență de conțopist la o viață nebună în Rock Creek Park din Washington. Negreșit, e un strigăt, dar e un strigăt înfricoșător. La urma urmei e vorba de sfîrșitul lumii.

Fifty Degrees Below este un roman în care ies în evidență personajele. Robinson depune foarte mult efort pentru a crea oameni realistici ce reacționează realistic la evenimente prezentate realistic. *Fifty Degrees Below* aduce mai mult cu scrierile lui Gustave Flaubert decît cu cele ale lui Isaac Asimov. Personajele sale sînt perfect credibile pînă la cel mai mic detaliu și ele conduc și speculațiile și acțiunile în roman. Acest fapt transformă *Fifty Degrees Below* într-o contemplare atît a schimbării climatice, cît și a reacției umane la schimbarea climatică. Da, știm că distrugem lumea, dar se poate face doar ceea ce se poate face. Am putea să mergem o dată cu turma, desigur, dar turma se mișcă destul de încet.

E indicat ca cititorii să renunțe la orice așteptări în legătură cu scene de super-acți-

une cînd încep să citească *Fifty Degrees Below*. Robinson scrie impresionant de bine despre lucrurile de zi cu zi. Creează suspans si tensiune și împiedică cititorul să-l lase din mană făcîndu-și personjele să reacționeze realist la situațiile în care se găsesc. O intrigă secundară despre supravegherea exercitată de serviciul de siguranță a teritoriului va da fiori oricui nu crede deja că este observat. Timpurile noastre interesante vor avea consecințe potențial apocaliptice. Dar aici adversarul nu este vreo cabală capitalistă încercînd să cucerească lumea, ci pur și simplu inerția maselor de oameni. În comparație cu asta, o turmă de iepuri pare ușor de dirijat. Dar bucuria vieții, și a acestui roman, este, în același timp, viziunea limpede a lui Robinson despre cum un individ poate face lucrurile să se miște, cîte puțin în fiecare amărîtă de zi.

Cea mai mare parte a romanului este dedicată încurcăturilor lui Frank, întîlnirilor și intereselor sale amoroase, încercărilor lui, bulversante din punct de vedere științific, de a-i ajuta pe cei ce ar putea crea ceva care să ne ajute pe toți. Charlie și Anne Quibler continuă să se lupte cu probleme legate de familie și nu numai. Pe de-o parte Charlie încearcă o chestie de genul „domnul Mamă" cu doi copii, fiind în același timp un fel de consilier politic științific pentru un promițător candidat la președinție. Anna încearcă să mențină atenția FNȘ-ului pe Ș — adică pe știință — într-un climat profesional din ce în ce mai poluat de politică.

Robinson adaugă personaje noi și captivante celor deja cunoscute, cum ar fi șefa lui Frank, Diane, și colegul lui budist de dormitor, Rudra. Coleg de dormitor, întrebați? Ah, e prea delicios ca să fie explicat. Seria trebuie neapărat citită, iar Robinson știe cum să manevreze elementele de telenovelă din poveste în timp ce o burdușește cu puternice speculații științifice. Da, lumea se duce naibii. Robinson transformă acest drum spre iad într-un montagne-russe spectaculos cu suișuri și coborîșuri formate din emoții umane veritabile. Birocrații împotriva Apocalipsei. Așa se sfîrșește lumea. Nu cu o explozie, nu cu un scîncet, ci cu un memo.

Traducere de
Cezara-Maria PĂSTRĂV

Horia Nicola Ursu

Haldeman — Premiul Nebula 2006

Joe Haldeman — *Camouflage*
Ace, 2004

Joe Haldeman se numără printre autorii ale căror cărți le citesc întotdeauna cu plăcere. Părerea mea e împărtășită, se pare, atît de confrații săi, cît și de marele public, scriitorul american fiind printre puținii care au reușit (și încă în trei rînduri!) „eventul", dubla Hugo-Nebula, cu *Forever War* (în 1975-1976), cu nuvela „The Hemingway Hoax" (în 1990-1991) și cu *Forever Peace* (în 1998-1999). E o performanță care, chiar și pentru un cititor neavizat, e de-ajuns pentru a incita la lectură.

Haldeman s-a născut în iunie 1943, în Oklahoma City. În 1965 s-a căsătorit cu Mary Gay Potter, iar în 1967 și-a luat licența în astronomie și, în același an, a fost recrutat și a luptat în Vietnam, ca inginer militar. Experiența războiului avea să îl marcheze profund, influențîndu-i în bună parte scrierile de mai tîrziu și inspirîndu-i primul roman, *War Year* (1972), și capodopera publicată trei ani mai tîrziu, *The Forever War* (1975). În prezent, locuiește în Gainesville, Massachussets și predă cursuri de tehnică literară la MIT. *Camouflage* (2004) este cel de-al douăzeci și unulea roman publicat de Haldeman. I-au urmat, în 2005, romanul *Old Twentieth*, iar anul acesta culegerea de povestiri *War Stories*.

În anul 2019, în adîncul Pacificului este descoperit întîmplător un artefact de origine necunoscută. Încercările unui grup de oameni de știință de a-i pătrunde misterul par zadarnice. Aceștia, sub conducerea oceanologului Russell Sutton (printre ale cărui realizări se numără ridicarea la suprafață a epavei Titanicului), speră să cîștige deopotrivă faimă și avere din descoperirea secretelor misterioasei structuri, bănuită aproape unanim a fi de origine extraterestră. Russell și colegii săi nu bănuiesc însă că artefactul a devenit o țintă nu doar pentru guvernele marilor puteri, ci și pentru două entități non-umane, nemuritoare, ce-și pot schimba forma după propria voință. Destinul lui Russell se va schimba radical atunci cînd drumul său se va intersecta cu al celor doi alieni (care doar își

bănuiesc reciproc existența și urmăresc scopuri radical diferite).

A povesti mai mult, a intra mai mult în detalii, ar însemna să răpesc cititorilor bucuria descoperirii unui roman pasionant, cu structură de thriller. Căci romanul lui Haldeman e o mostră a ceea ce înseamnă arta povestirii. Narațiunea e simplă, fără artificii inutile, fără risipă de metafore sau cuvinte mari. Stilul e omul, se spune, și din cîte mi-a fost dat să citesc despre Haldeman, acesta e unul dintre acei „meat and potatoes people", cum atît de plastic îi caracterizează americanii pe cei care nu se încurcă în detalii inutile. Un specialist în oceanografie, în computere sau în astronomie ne-ar confirma, probabil, exactitatea datelor științifice folosite (fără exces). Haldeman știe să își strecoare informațiile fără a deveni plictisitor prin exces expozitiv.

O lectură plăcută, care nu dă dureri de cap, dar te prinde îndeajuns pentru a lăsa cartea din mînă doar cînd te răpune oboseala. Probabil că, din punct de vedere strict literar, unii dintre contracandidații la Premiul Nebula din acest an (și mă gîndesc acum la Susanna Clarke, Geoff Ryman sau John C. Wright) ar fi meritat mai mult să cîștige. Dar proporția de îmbinare între literar și științific, cea care dă măsura apartenenței la genul literar pentru care au fost întemeiate Premiile Nebula de către Damon Knight, e cea care determină (în cazul ideal, desigur) cartea care merită cel mai mult să cîștige. Iar anul acesta, proporția ideală a fost atinsă de cartea lui Haldeman.

Premiile Bram Stoker 2006

Conferința anuală a Horror Writers Associastion (New Jersey, 16 – 18 iunie) și-a desemnat cîștigătorii Premiilor Bram Stoker 2006.

Roman: *Creepers* de David Morrell și *Dread in the Beast* de Charlee Jacob

Roman de debut: *Scarecrow Gods* de Weston Ochse

Nuvelă: „Best New Horror" de Joe Hill

Povestire: „We Now Pause for Station Identification" de Gary Braunbeck

Culegere de povestiri: *Twentieth Century Ghosts* de Joe Hill

Antologie: *Dark Delicacies,* editori Del Howison și Jeff Gelb

Non-ficțiune: *Horror: Another 100 Best Books* de Stephen Jones și Kim Newman

Premiul pentru întreaga activitate: Peter Straub

Liviu Radu

Cine rîde de Irina Nistor?

Cu oarecare timp în urmă, într-una din aparițiile lor la televiziune, cîrcotașii Huidu și Găinușă își aduceau aminte de vremurile cînd vedeau filme pe casete și se amuzau de faptul că Irina Nistor traducea *fuck you* prin *du-te naibii*. Întîmplător, aceeași atitudine — exprimată chiar prin aceleași cuvinte — am întîlnit-o de curînd într-un articol apărut în presă, ceea ce demonstrează că atitudinea cîrcotașilor a fost transformată în poziție programatică a unor grupuri de ziariști.

Din nefericire, această atitudine nu demonstrează o superioritate reală, ci doar una aparentă, bazată pe superficialitate și suficiență. În condițiile în care media românească (începînd cu televiziunea și terminînd cu presa) dă dovadă de o incultură ieșită din comun, ironiile la adresa unor oameni cu pregătire devin periculoase. Să amintim doar că anumite sintagme vehiculate cu inconștiență în presă au devenit deja locuri comune:

— presă scrisă (presă înseamnă prin definiție ceea ce se tipărește, ceea ce se obține prin presare), în opoziție cu presă în general, care, de fapt, este mass media,

— republica Srbska (prin care se înțelege statul sîrb din componența Bosniei-Herțegovina și care înseamnă, de fapt, republica sîrbă). Un alt exemplu: Belarus, nu Bielorusia, după cum s-a folosit în mod obișnuit în limba română. Un contraexemplu: se folosește în continuare Munte Negru, nu

Czerno Gore. Această aiureală în folosirea denumirilor geografice este datorată preluării fără discernămînt a unor denumiri din presa internațională, fără să se știe că există variante românești. Exemplul este susținut de cazul Munte Negru, presa internațională folosind denumirea italienizată de Montenegro.

— denumirile rusești sau ucrainene preluate în grafie engleză.

Sigur, cele mai multe erori de traducere se văd la televiziune. Cei de acolo știu de obicei că Jude Law nu-i un justițiar și că Holly Hunter nu-i o divinitate a vînătorii, dar cînd ajung la Commodore Perry nu știu că, de fapt, commodore nu-i un nume de botez, ci un grad militar care înseamnă șef de escadră.

Și dacă tot am ajuns la grade militare, trebuie neapărarat să amintim de cea mai răspîndită eroare de traducere, care nu numai că apare frecvent la toate posturile de televiziune (inclusiv la TVR2, care are oarecari pretenții culturale), dar în ultimul timp a început să apară și în volume, inclusiv într-o traducere făcută de un tînăr critic literar, de la care nu m-aș fi așteptat la un asemenea afront. Este vorba de banalul *police officer*, tradus drept ofițer de poliție, dar care, în dicționarele bune, apare cu următoarele înțelesuri: polițist, funcționar al poliției, sergent de stradă. Aceast caz demonstrează foarte clar că erorile de traducere care apar nu sînt datorate neștiinței, ci suficienței și lenei. Anumiți indivizi, care au învățat engleza după ureche, nu sînt conștienți că traducerea unui text din engleză în română implică următoarele lucruri:

să cunoști bine limba engleză
să cunoști foarte bine limba română
să cunoști despre ce-i vorba.

În cazul nostru, cine știe că în țările anglo-saxone poliția a fost întotdeauna o instituție civilă știe deci și faptul că în această instituție nu există grade militare, deci nu există ofițeri. În al doilea rînd, din contextul cărții sau filmului rezultă că i se spune *officer* polițistului cu funcția cea mai

mică, cel în uniformă și care patrulează pe străzi, adică unei persoane care n-ar putea să fie ofițer chiar dacă poliția ar fi militarizată.

Am încercat să arăt pînă acum că traducerea înseamnă nu numai să găsești echivalentul unor cuvinte, ci și descoperirea unor echivalențe în gîndire, care sînt, de obicei, mai importante decît cele ale egalității între termeni. Să vă dau un exemplu luat din viață. Un român ajuns în America a avut la un moment dat un schimb de cuvinte cu un localnic. S-a ajuns la insulte și compatriotul nostru s-a apucat, în lipsa altor argumente, să traducă niște înjurături naționale. A ieșit ceva de genul *fuck your mother's Easter*. Incredibil, dar efectul acestei înjurături a fost următorul: preopinentul s-a potolit imediat și l-a privit pe concetățeanul nostru cu milă și îngrijorare, apoi l-a întrebat „Omule, ești bolnav? Cum poți să spui asemenea grozăvenii?" Lucru care mi se pare complet normal dacă ținem seama că în țările vestice nu există nici o înjurătură legată de Dumnezeu și de lucrurile sfinte. Cel care face o traducere trebuie să țină seama de cele două mentalități și să descopere o cale de mijloc, inteligibilă din ambele puncte de vedere.

Revenind la Irina Nistor, ne vom da seama că varianta propusă de domnia sa nu-i chiar atît de aiurea pe cît cred unele persoane. Totuși, dacă ținem seama de împrejurările în care americanii folosesc *fuck you* și ne gîndim ce-ar folosi românii în aceeași situație, lista echivalărilor devine ceva mai mare. Putem avea următoarele variante:

du-te naibii (du-te dracului)
du-te-n p... mea
du-te-n p... mă-tii
sictir (hai sictir)
f... în c... (pe mă-ta)

V-ați gîndit vreodată cum traduceți în românește *damned*, avînd în vedere că *damnat* e un termen cult, care nu prea merge ca insultă, iar *afurisit* (în sensul de *excomunicat)* a ajuns să aibă înțelesul de *neastîmpărat, neobrăzat?* Și cum traduceți *motherfucker?*

Gîndiți-vă bine, iar după aceea cred că n-o să mai aveți chef să rîdeți de Irina Nistor...

Liviu Radu s-a născut în 1948 în București. Tot aici a absolvit Facultatea de Automatică a Politehnicii, secția calculatoare. A debutat cu povestirea „Fața reală a planetei Marte" în revista *Quasar* nr.5/1992. A publicat proză scurtă, romane, recenzii, eseuri. A tradus peste 40 de cărți. A obținut numeroase premii, cel mai important dintre ele fiind cel al Convenției Europene de SF din 2000 (Gdansk, Polonia).

Bibliografie:

Romane: **Trip-Tic** (1999), **Opțiunea** (2004), **Spaime** (2004)

Proză scurtă: **Spre Ierusalim** (2000), **Constanța 1919** (2000), **Babl** (2004), **Cifrele sînt reci, numerele-s calde** (2006).

Este prezent în antologiile: **Nemira '96**, **Timpul eroilor** (2001), **România SF 2001**

Premiile Nebula 2006

Premiile anuale oferite de Asociația Scriitorilor de Science Fiction și Fantasy din America au fost anunțate cu ocazia banchetului anual Nebula (Tempe, Arizona, 4 – 7 mai). Iată cîștigătorii, pe categorii:

Roman: *Camouflage* de Joe Haldeman

Nuvelă: „Magic for Beginners" de Kelly Link

Nuveletă: „The Faery Handbag" de Kelly Link

Povestire: „I Live With You" de Carol Emshwiller

Scenariu: *Serenity* de Joss Whedon

Premiul Andre Norton: *Valiant: A Modern Tale of Faerie* de Holly Black

Titlul de Grand Master a fost conferit lui Harlan Ellison, iar cel de Autor Emerit lui William F. Nolan.

Lucia Simona Dinescu

Literatura la interfață și hipertextul
(fragment)

3. Literatura ciberpunk

Termeni-cheie: ciberpunk, hipertext, fractal, rizom, ontologie, sublim, hiperrealism, postmodernism, fantastic, cibercultură, ucronie, distopie, virtualitate, postuman, steampunk, ucronie, fantasy

Teoreticieni-cheie: Brian McHale, Joseph Tabbi

Scriitori-cheie: Sebastian A. Corn, Florin Pîtea, Don Simon, Michael Măulică, Ana Maria Negrilă, Ionuț Bănuță, Dănuț Ivănescu

Eseul prezent propune o teorie, o tipologie și o analiză a ciberpunk-ului românesc atît în scopul de a oferi o perspectivă teoretic-critică asupra acestei mișcări literare cît și dorința de a ilustra corespondența și continuitatea dintre literatura postmodernă mainstream și literatura științifico-fantastică în privința tematicii și a personajelor, a stilului și a viziunii narative. Toate aceste elemente sînt considerate sub influența modelului cibercultural și hipertextual (fractal sau rizomatic), model teoretizat în capitolul anterior. Pentru început să urmărim însă, pe scurt, originea și caracteristicile acestei mișcări culturale și literare pe teritoriul american. Termenul ciberpunk a fost pentru prima dată utilizat de către Bruce Bethke într-o povestire publicată în noiembrie 1983 în „Amazing Stories",

deşi succesul şi popularizarea termenului în practica literară şi cea culturală sînt echivalate astăzi cu literatura ştiinţifico-fantastică a lui William Gibson. Alţi reprezentanţi ai mişcării sînt Bruce Sterling, John Shirley, Rudy Rucker, Lewis Shiner, Walter Jon Williams, Pat Cadigan. Precursori ai curentului ciberpunk american sînt consideraţi a fi Vernor Vinge sau Philip K. Dick, Thomas Pynchon sau William Burroughs, prin urmare atît scriitori ai literaturii ştiinţifico-fantastice cît şi prozatori postmodernişti. O parte a cinematografiei contemporane este de asemenea încadrată ciberpunk-ului, de pildă „Blade Runner", „Johnny Mnemonic", „Total Recall", „Dark City", „Hackers", seriile „Terminator" şi „Matrix", „Code 46", seriile „Ghost in the Shell" etc. Temele, decorurile şi personajele literaturii ciberpunk sînt preluate nu doar în cinema, dar şi în benzile desenate, în universul jocurilor pe calculator, în desenele animate japoneze sau în videoclipuri. Astfel, computer game-uri sau jocuri video încadrate ciberpunk-ului sînt seriile System Shock sau seriile Deus Ex, Shadowrun, Dreamweb, Bloodnet, Beneath a Steel Sky, Final Fantasy VII, Oni, Enter the Matrix etc. Pe lîngă această accepţie literar-artistică (aflată sau nu sub emblema postmodernismului), noţiunea de ciberpunk se referă şi la subcultura anglo-saxonă a anilor 1980, marcînd perioada unei critici sociale asupra capitalismului (continuînd astfel cultura hippie a anilor 1960) şi perioada emergenţei comunităţilor hackerilor, subcultură manifestată în paginile revistei „Mondo 2000" prin intermediul unui Timothy Leary sau a unui John Lanier.

În ambele accepţii (literar-artistice şi subculturale), termenul ciberpunk conţine o semnificaţie tehnologic-digitală (ciber) şi una a unui anumit stil de viaţă/viziune asupra lumii (punk). Astfel, noţiunea combină o atitudine utopică în legătură cu potenţialul noilor tehnologii corelate realităţii, corpului şi minţii umane şi un punct de vedere distopic asupra unui spaţiu urban aflat în degradare fizică şi morală, asupra unor personaje de la marginea societăţii, angoasate şi aflate în luptă cu marile corporaţii. Prin

urmare, o perspectivă a controlului cibernetic și a puterii politice/economice de tip *high tech* și respectiv o perspectivă a anarhiei, a haosului existențial de tip *low culture*. Relaționat în mod intrinsec noțiunilor de ciberspațiu și de ciborg, termenul ciberpunk încearcă să acopere atît realitatea experiențelor tehnologice zilnice cît și cadrele imaginative și metaforice ale ficțiunii științifico-fantastice, să suprapună visul imortalizării cibernetice din robotică sau inteligență artificială (de tip transumanist) cu coșmarul distopiilor literare. Continuînd utopismul social-politic inaugurat de Thomas Morus, utopismul științific al lui Francis Bacon sau lumile ficționale utopice imaginate de Jonathan Swift ori Samuel Butler, dar și distopiile ficționale de tip George Orwell, Aldous Huxley sau Anthony Burgess, Ray Bradbury ori Kurt Vonnegut, ciberpunk-ul oscilează între o viziune optimistă asupra viitorului tehnologic și una coșmarescă asupra societății umane în contextul existenței hipertehnologice. În această direcție, o posibilă definiție a curentului ciberpunk este următoarea:

„Preocupat de raționalizarea computerizată și de inteligența computerizată, ciberpunk-ul nu este nici tehnofil, nici tehnofob, deși există o tensiune între monstrul industrial militar care produce tehnologie și sensibilitatea individului talentat tehnic și educat pentru lumea înaltei tehnologii. Pe scurt, ciberpunk-ul a fost un semnal al noilor atitudini către noile tehnologii și vocea textuală fictivă a ciberculturii și a ciberspațiului." (Gillis, 2002, p. 205)

Astfel, acest curent științifico-fantastic se înscrie în spațiul-graniță de întîlnire între ficțiune sau literatură și fapt/realitate (inclusiv socială) sau știință, situație care a declanșat și critica vehementă la adresa sa, în special în ceea ce privește proliferarea de mituri, de utopii și de distopii în dauna abordării perspectivei pragmatice a realității ciberspațiului. De asemenea, critica s-a îndreptat împotriva exceselor teoretice de tip *popular culture* sau tehnocultură sau împotriva viziunii sociologice a viitorului colapsat în prezentul decadent și ultracibernetizat. Termenii *post-ciber-*

punk sau *steampunk* sînt utilizați în vecinătatea ciberpunk-ului, fie pentru a exprima modul în care a evoluat mișcarea literară însăși (prin Neal Stephenson cu „Era de diamant", Bruce Sterling cu „Focul sfînt" sau Walter Jon Williams cu „Aristoi"), fie pentru a se referi la varianta refiltrării trecutului tehnologic (de tipul *steam engines*) prin viziunea punk. Atît definițiile ciberpunk-ului cît și criticile primite nu fac însă decît să dovedească caracterul cultural al acestui curent, dincolo de concretizările genului literar (v. Naidin, 2003 pentru o definiție culturală a întregului science-fiction, de la literatură la artele plastice, de la cinematografie la design și filosofie).

Ciberpunk-ul românesc (sau așa numita „generație 90" a SF-ului românesc formată în jurul grupului cunoscut și sub numele de „cei care nu") s-a constituit ca o mișcare literară SF a anilor 1990 organizată cu precădere în jurul „Jurnalului S.F. Săptămînal de Cultură Science-Fiction" (ulterior și de „Fantasy și Horror"), o revistă realizată de grupul de presă Intact al publicației „Jurnalul" și redactată între 1992 și 1996 în principal de către Adrian și Ionuț Bănuță. Reprezentanții literaturii ciberpunk românești sînt autori care au publicat în „Jurnalul SF" sau apar în alte publicații de specialitate, tipărite sau online, precum „Anticipația" și almanahurile ei, „Lumi virtuale", „ProScris", „Sfera/ Online", „Avangarda", „NetSF", „Ficțiuni", „String", „atelierKult" etc. De asemenea, sînt prezenți în diverse antologii precum „Nemira" din 1995 și 1996, în volumul colectiv al grupului ploieștean Quo Vadis —„Motocentauri pe acoperișul lumii", dar și în volume personale apărute în anii '90 și la începutul anilor 2000. Acești autori au publicat și în reviste mainstream precum „Timpul" sau „ArtPanorama" sau în antologiile alcătuite de Dan Silviu Boerescu, criticul mainstream care a încercat o ștergere a granițelor între SF și beletristică. Cei mai prolifici și cunoscuți sînt: Sebastian A. Corn (pseudonimul lui Florin Chirculescu), Ionuț Bănuță, Don Simon (pseudonimul lui Petrică Sârbu), Michael Haulică, Dănuț Ivănescu, Ana-Maria Negrilă, Florin Pîtea, prozatori analizați în acest

studiu. Alți scriitori ciberpunk sînt: Cătălin Ionescu în special cu romanul „Loser/Măștile destinului" (2002) sau Bogdan Gheorghiu cu volumul de povestiri „Hax grid" (2003), Doru Stoica cu povestirea „Interneci" (2002), Marius Damian cu povestirea „Virtuală, Emma" (2003) etc. Cea dintîi proză ciberpunk publicată de un autor român se consideră a fi „Noaptea cea mai lungă", povestirea lui Florin Pîtea apărută în „Anticipația" (septembrie 1992), autor care scrie în prezent o teză de doctorat avînd ca temă ciberpunk-ul. Inițial, teoria, critica și recenzia ciberpunk au fost expuse în paginile „Jurnalului SF" de către Cătălin Ionescu, Ladislau Daradici și Liviu Radu și ulterior sau simultan în alte publicații științifico-fantastice, în volume personale (de pildă Gheo*, 2000) sau în dicționare de specialitate (Pavelescu**, 1999). Criticii „noului val" sînt în special Cătălin Badea-Gheracostea și Radu Pavel Gheo, deși și alți scriitori SF scriu cronici sau articole despre acest gen literar în reviste de profil sau mainstream (de exemplu Michael Haulică în „Lumi virtuale" și în „Observator cultural"). De asemenea, referințe teoretic-critice importante asupra genului fac, în diverse publicații, Mircea Opriță, Voicu Bugariu, Horia Nicola Ursu, Cristian Lăzărescu sau Cornel Robu.

În primul rînd, specificul SF-ului ciberpunk, atît al celui american cît și al celui românesc, este îmbinarea principiilor literare cu o tematică tehnologic-cibernetică, la care se adaugă o viziune punkistă. Astfel, ciberpunk-ul trebuie abordat teoretic deopotrivă din perspectiva literarității și din perspectiva scientismului (cibernetic), ambele atitudini constituind de fapt ceea ce s-a numit, diacronic, „condiția literaturii S.F." (Manolescu***, 1980). Preocuparea pentru scriitură sau pentru aspectul literar al scrierilor se alătură în acest caz încercării de mixare a genurilor (de la fantastic la realism magic sau la horror și fantasy). Astfel, un aspect

---

* Radu Pavel Gheo — Despre Science-fiction, Ed. Omnibooks, 2000.
** Dicționar SF, Ed. Nemira, 1999, coord. Mihai-Dan Pavelescu.
*** Ion Manolescu — Literatura SF, Ed. Univers, 1980.

important care definește proza sefiștilor ciberpunk îl constituie abordarea mai multor genuri literare, de la numeroasele forme de fantasy sau de fantastic la istoria alternativă (ucronia) sau la thriller. Acești prozatori reușesc să depășească tiparele simplificatoare și clișeele genului și să nuanțeze tematica și stilistica ciberpunk cu elemente și viziuni metafizice, religioase, mitologice sau parodice, să treacă de la registre ale absurdului la dimensiuni ale grotescului, de la tragic la caricatură. Meritul scrierilor lor este că nu respectă rigorile reductive ale genului, ci, dimpotrivă, le încalcă în mod creator și experimental.

Într-unul dintre articolele rubricii „Anticritica" din „Jurnalul SF", Cătălin Ionescu explică caracterul cibernetic al SF-ului contemporan abordat: „Ciberpunk-ul românesc nu este interesat de nuanțele hard, de aspectele pur științifice sau tehnologice în afara celor ținînd de zona cyber." Același „anticritic" desfășoară în paginile revistei o polemică susținută în legătură cu nevoia de apărare și de încurajare a mișcării. De pildă, într-un alt articol, C. Ionescu ia apărarea laturii estetice a ciberpunk-ului, mișcare cultural-literară incriminată de către Voicu Bugariu în „CPSF Anticipația" de pe poziții sociologice, deși, în mod ironic, acesta din urmă ajunge să admită și să promoveze valoarea literară a scrierilor ciberpunk-iștilor. În perspectiva criticului din „Jurnalul SF", V. Bugariu „arhitecturează un concept nebulos (<sefultura>) cu nuanțe peiorative la adresa specificului literaturii SF", concept care ar fi „calul troian prin care pretențiile de literaritate ale creatorilor avangardiști sînt demolate în mod artificial". Într-adevăr, în viziunea criticului din paginile „Anticipației", „sefultura" este practicată de către „SF-jokeys" care manierizează și popularizează SF-ul devenit astfel, din gen canonic, paraliteratură. În replică la V. Bugariu, C. Ionescu demonstrează că avangarda literară a SF-ului nu este o etapă „încheiată" întrucît conceptul de „literaritate" este ajustabil și adaptabil, iar „experimentalismul" constituie o componentă indispensabilă în „metabolismul istoric al literaturii". Dincolo de savoarea polemică a acestor consi-

derații, trebuie reținute ambele aspecte care definesc această mișcare științifico-fantastică: tematizarea universului cibernetic și interesul pentru literaritate (de altfel, ambii critici, chiar dacă aflați în polemică, se situează de partea laturii estetice a literaturii SF în genere). Astfel, ciberpunk-ul mizează pe extrapolarea „găselnițelor" cibertehnologice și pe stilizarea literară (adesea postmodernă) a textului, pe experimentalismul tehno-artistic (ajuns la granița hipertextualismului). La această teză a estetismului specific science-fiction-ului subscriu de altfel majoritatea teoreticienilor și criticilor de profil care ajung a concluziona faptul că interesul pentru stil (și nu doar pentru decorul tehnoștiințific) transformă literatura SF în beletristică. În ultimă instanță, preocuparea pentru scriitură acordă valoare literară ficțiunilor științifico-fantastice ciberpunk, în timp ce propensiunea în scientism oferă un context prielnic pentru manifestarea apetitului imaginativ și artistic. Avînd la bază o perspectivă culturală extinsă, literatura SF ciberpunk nu se limitează la contextul atitudinii anglo-saxone a anilor '80, ci înglobează direcții variate, de la fantasy la ucronie, de la thriller și horror la fantasticul beletristic (fie oniric, feeric sau legendar, fie gotic, parodic sau absurd). Fiind o mișcare culturală incluzivă (de la cinematografie la muzică rock) și un subgen literar impur și eterogen, ciberpunk-ul se înscrie în tendința postmodernă de ștergere a granițelor, de reciclare și de eclectizare: de la „fertilizarea încrucișată" a genurilor la tehnicile recitirii și ale rescrierii.

În al doilea rînd, studiul de față propune o tipologie a curentului ciberpunk autohton. Conceput drept o etapă a literaturii SF, ciberpunk-ul românesc se prezintă sub forma unui conglomerat de scrieri conturat simultan în patru posibile direcții, afiliindu-se dar și distanțîndu-se de orientări literare diacrone și sincrone. Prima dintre acestea ar putea fi constituită de prezența ciberpunk-ului în cadrul hiperrealismului sau al realismului fantastic, la rîndul lui un compozit de elemente religioase, mitologice, magice, onirice, absurde sau legendare. Acest tip de ciberpunk

realizează legătura cu SF-ul tradițional prin propunerea de lumi alternative virtuale întîlnite, diacronic, cu clasicele „universuri paralele". A doua posibilă direcție a concretizării ciberpunk-ului se află în interfața postmodernă, fie una predominant textualizantă, fie punkizantă, de asemenea o orientare care operează întîlnirea cu SF-ul tradițional, dar care se deschide înspre principii postmoderne. Pe acest palier, narațiunile ciberpunk se întîlnesc cu povestirile science-fiction ale prozatorilor optzeciști precum Mircea Nedelciu, George Cușnarencu, Ioan Groșan. O a treia posibilă direcție este actualizată sub forma unui ciberpunk „soft" care marchează ruptura cu SF-ul tradițional și care, pe de o parte instituie o poetică narativă a jocurilor pe calculator, iar pe de altă parte fundamentează configurația tematică ciberspațială. Ciberpunk-ul „hard", agresiv-avangardist, poate fi o a patra direcție care evoluează sub forma unui *cyber-sex-fiction* și a unei stilistici grafic-computaționale. În cadrul acestor patru disocieri tipologice propuse drept instrumente de lucru, textele ciberpunk pot fi analizate conform celor două modele (hiper)textuale, fractalicul și rizomaticul (modele teoretizate în subcapitolul anterior și ilustrate deja prin exemple din literatura română *mainstream*). Atît aceste patru direcții tipologice cît și aceste două modele (hiper)narative plutesc în zona indeterminării, nefiind teritorii pure sau scheme rigide, astfel încît o categorie poate fi combinată cu o alta sau în mod multiplu.

(va urma)

Lucia Simona Dinescu s-a născut la 3 septembrie 1977 în Petroșani. A absolvit Facultatea de Litere la Universitatea din București în 2000; a obținut doctoratul în filologie în 2005 cu teza „Implicațiile literare ale spațiului virtual". A publicat cronici de carte, eseuri de teorie literară și articole de studii culturale în reviste ca „Vineri", „Observator cultural", „Orizont", „Idei în dialog". În prezent este asistent universitar la Facultatea de Litere a Universității din București și cercetător-colaborator la Centrul de Excelență în Studiul Imaginii (CESI).

Dodo Niță

Eveniment BD — Tintin în România

Pe 16 februarie 2006, la Institutul Francez din București, au fost lansate primele două albume traduse în românește din seria de benzi desenate *Aventurile lui Tintin*, marcînd concomitent debutul anului francofoniei în România precum și aniversarea a 77 de ani de la „nașterea" lui Tintin.

Într-adevăr, prima sa apariție datează din 10 ianuarie 1929, în paginile suplimentului pentru copii editat de ziarul belgian **Le Vingtième Siecle**. Tintin, un tînăr și întreprinzător reporter, și cățelul Milu, inseparabilul său prieten, sînt protagoniștii a 24 de albume BD cuprinzînd tot atîtea extraordinare povestiri imaginate și desenate de artistul belgian Hergé (Georges Remi, 1907-1983), care în mai puțin de o jumătate de secol vor deveni unele dintre cele mai celebre personaje BD din lume: aventurile lor au apărut în aproape 200 de milioane de exemplare și au fost traduse în 50 de limbi și dialecte.

Tintin este înconjurat de o galerie de personaje originale si de neuitat, căpitanul Haddock, profesorul Turnesol, polițiștii Dupont & Dupond (în traducerea românească, Popescu & Popesco) și (re)descoperă lumea pentru plăcerea sa și a cititorilor săi: Țara Sovietelor, Congo, America, Egiptul, India, China dar și țări imaginare precum Sildavia și Borduria în Europa, Regatul Khemed în Peninsula Arabică sau Republica San Theodoros în America de Sud.

El explorează oceanele la bordul unui minisubmarin, debarcă pe Lună cu 14 ani înaintea lui Neil Armstrong, intră în contact cu... extratereștrii, cu Yeti, nefericitul om al zăpezilor, cu ultimii descendenți ai incașilor, pretutindeni dejucînd comploturi naționale, salvînd pe cei năpăstuiți, în general apărînd valorile morale și reprezentînd astfel cel mai bun model pentru cititorii săi „între 7 și 77 de ani".

Cele două volume din aventurile lui Tintin traduse în românește, *Țigările faraonului* și *Lotusul albastru* au fost tiparite în Franța în condiții grafice excepționale și au fost lansate în cadrul unei expoziții de ediții rare sau în diverse limbi ale albumelor Tintin, cărți de exegeză despre opera lui Hergé și numere speciale din diverse publicații franceze și belgiene, figurine, jucării, diverse obiecte aparținînd universului simpaticului reporter, în prezența ambasadorului Franței, domnul Hervé Bolot și a delegatului general al Wallonie-Bruxelles la București, domnul Daniel Sotiaux.

Domnul André Pierre Szakvary, editorul lui Tintin în România, a promis că albumele vor apărea în totalitate în românește, în ritm de 5-6 pe an.

Bien-venue en Roumanie, Tintin !

Neil Gaiman — portretul unui creator de benzi desenate

Neil Gaiman s-a născut în Anglia pe 10 noiembrie 1960 dar în prezent trăiește în StateleUnite împreună cu soția si cele două fiice ale sale.

Lecturile copilăriei, comics-uri și cărți SF și heroic-fantasy, îi influențează decizia luată la vîrsta de 15 ani, aceea de a se face scenarist de benzi desenate. Insă încercările sale literare de la începutul anilor '80 sînt neconcludente și atunci se orientează spre ziaristică, colaborînd la diverse publicații precum **Penthouse, The Observer** sau **The Sunday Times.**

În 1984 se împrietenește cu scenaristul BD Alan Moore care îi reaprinde flacăra pasiunii pentru comics-uri și îi face cunoștință cu desenatorul Dave Mc. Kean. Astfel Gaiman debutează cu benzi desenate în 1986, în paginile revistei **2000 AD.**

În anul următor scrie scenariul pentru albumul *Violent Cases,* desenat de Mc Kean, după care cei doi autori creează două serii BD cu mare succes la public, *Black Orchid* și mai ales *Sandman* (75 de episoade, publicate între 1991-1997).

În continuare Neil Gaiman colaborează și cu alți desenatori, publicînd numeroase serii BD la cele mai mari edituri americane de comics-uri.

În 1993 Gaiman desenează el însuși personajul *Angela* din celebra serie *Spawn* însă desenatorul acesteia, Todd Mc Farlane, îi contestă paternitatea și îl antrenează într-un proces răsunător.

Scenariile sale de benzi desenate, bine scrise și pline de referințe literare, îi aduc numeroase premii printre care 13 Will Eisner Awards și mai ales un World Fantasy Award pentru proză scurtă în 1991, decernat episodului *A Midsummer Night's Dream* din seria *Sandman.*

Neil Gaiman, un adevărat „om-orchestră", a scris mai multe romane și proze SF, scenarii de film, texte pentru cîntece etc. și a primit pentru lucrările sale cele mai prestigioase premii literare.

Dodo Niță s-a născut la 16 iunie 1964 la București. A absolvit facultatea de Științe Economice din Craiova. S-a remarcat printr-o activitate complexă care include povestiri, articole, editare de reviste și cărți. Este cel mai important critic și istoric român din domeniul benzilor desenate. A colaborat cu publicații din țară și străinătate. În 1991 a fondat, împreună cu Pierre Pascal și Paul Laffont, Salonului Internațional al Benzii Desenate din România.

Bibliografie: *Istoria benzii desenate românești* (Ed. SFVA, 1992); *Dicționarul benzii desenate din România* (Ed. Aius, 1996).

Avem motive suficiente să te convingem să spui:

Am văzut, am auzit, voi spune!

- **Anul de grație 1600, Japonia:**

  Imaginea populară a celor trei maimuțe inteligente de pe frontispiciul unui templu japonez din secolul 17 îi îndemna pe trecători: ***„să nu vezi, să nu auzi, să nu vorbești!"***

- **Anul de grație 2006, România, în premieră absolută. PC Magazine Romania vă oferă acum:**

Un nou format

Ediție cu DVD LIMITATĂ

Software licențiat* fullversion pe CD și DVD

*în valoare comercială de peste **200 €**